

FAGLIG SUNDHEDSKLYNGE BYEN

MØDETIDSPUNKT

08-03-2023 kl. 14-16

MØDESTED

Københavns Rådhus, Udvalgsværelse D, 1. sal, vær. 103

DELTAGERE

Kristian Antonsen, Hospitalsdirektør, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Sille Arildsen, Vicedirektør, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Charlotte Rahbek, Chefsygeplejerske, Akutmodtagelsen, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Eckart Pressel, Cheflæge, Geriatrisk og Palliativ Afdeling, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Anette Agerholm, Chefsygeplejerske, Afdeling for Lunge- og Infektionssygdomme, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Michaela Louise Schiøtz, Sektionschef, Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Line Duelund Nielsen, Centerchef, Psykiatrisk Center København, Region Hovedstadens Psykiatri

Hallur Thorsteinsson, Centerchef Psykiatrisk Center Amager, Region Hovedstadens Psykiatri

Nina Staal, Cheflæge, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Hovedstadens Psykiatri

Lotte Pihl Paulsen, Region Hovedstadens Psykiatri

Helen Bernt Andersen, Konstitueret vicedirektør, Rigshospitalet

Irene Harboe Brandt, Enhedschef, Rigshospitalet

Berit Juhl Schau, Enhedschef, Region Hovedstadens Akutberedskab *Afbud*

Nina Husfeldt Clasen, Enhedschef, Center for Sundhed, Region Hovedstaden *Afbud*

Winnie Brandt, Chefkonsulent, Center for Sundhed, Region Hovedstaden

Nicolai Kjems, Sundheds- og Omsorgschef, Frederiksberg Kommune

Marie Louise Refsgaard, Vicedirektør, Børne- og Ungeområdet, Frederiksberg Kommune

Malene Hein Damgaard, Chefpsykolog, Børne- og Ungeområdet, Frederiksberg Kommune
Henrik Tafdrup, Samordningsleder, Frederiksberg Kommune
Heidi Næsted Stuhaug, Leder af hjemmepleje og hjemmesygepleje, Frederiksberg Kommune
Mette Vingtoft Jacobsen, Specialkonsulent, Frederiksberg Kommune
Per Bennetsen, Adm. direktør, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune
Sine Mutanu Jungersted, Centerchef, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune
Stine Mieth-Waldorff, Afdelingsleder, Center for Sundhed og Rehabilitering, Københavns Kommune
Katrine Schjønning, Folkesundhedschef, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune
Katrine Ring, Direktør, Socialforvaltningen, Københavns Kommune
Britt Bergstedt, Borgercenterchef, Socialforvaltningen, Københavns Kommune
Jette Bolding, Områdechef, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune
Inger Suppli, Centerchef, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune
Morten Holm, Praktiserende læge, PLO-H repræsentant
Torben Larsen, Praktiserende læge, PLO-H repræsentant
Markus Hahn, Chefkonsulent, PLO-H-sekretariatet
Vibeke Hlin Vestereng, Hospitalspraksiskonsulent, KAP-H
Annette Hellmann, Bruger- og pårørenderepræsentant *Afbud*
Vakant, Patientinddragelsesudvalget

Sekretariat

Sandra Rahel Makonnen, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital
Ada Printzlau, Københavns Kommune
Melissa Holmes, Københavns Kommune (ref.)

DAGSORDEN

1. VELKOMST OG GODKENDELSE AF DAGSORDEN
2. TEMADRØFTELSE: BØRN OG UNGE I MISTRIVSEL
3. BESLUTNING: DEN SIDSTE TID
4. BESLUTNING: DATASAMARBEJDE I SUNDHEDSKLYNGE BYEN
5. DRØFTELSE: HOSPITALERNES TELEFONISKE ADGANG I FORBINDELSE MED 72 TIMERS BEHANDLINGSANSVAR
6. BESLUTNING: FORBEDRINGSINITIATIVER TIL DET NATIONALE LEDELSESPROGRAM PÅ SUNDHEDSOMRÅDET
7. DRØFTELSE: FORDELING AF SUNDHEDSKLYNGEMIDLER
8. BESLUTNING: TRÆNING FØR OPERATION
9. EVENTUELT

1. VELKOMST OG GODKENDELSE AF DAGSORDEN

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

-

INDSTILLING

Det indstilles:

- at faglig sundhedsklynge Byen godkender dagsordenen som grundlag for mødets afvikling.

REFERAT

Mødet blev indledt med en præsentation af deltagerne.

Adm. direktør Per Bennetsen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune, varetog mødeledelsen på vegne af formandskabet.

Dagsordenen blev godkendt.

SAGSFREMSTILLING

Per Bennetsen byder velkommen på vegne af formandskabet.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

-

BILAG

-

2. TEMADRØFTELSE: BØRN OG UNGE I MISTRIVSEL

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

På baggrund af stigende mistrivsel blandt børn og unge bestilte politisk sundhedsklynge Byen på mødet den 28. september 2022 en tværsektoriel kortlægning af indsatser og tilbud for børn og unge i mistrivsel. Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune har udarbejdet et overblik over eksisterende indsatser i relation til børn og unges trivsel (bilag 4 og 5). De kommunale oversigter er suppleret af et tværsektorielt udfordringsbillede (bilag 1).

Kortlægningen samt udfordringsbilledet indgår som baggrund for nærværende sag til drøftelse i faglig sundhedsklynge Byen og skal efterfølgende indgå i temadrøftelsen i den politiske sundhedsklynge Byen den 2. maj 2023.

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller, at faglig sundhedsklynge Byen:

- Tager vedlagte bilag herunder udfordringsbilledet til efterretning.
- Udpeger den eller de tværsektorielle udfordringer og målgrupper, som er vigtigst og mest relevant at arbejde videre med frem mod møde i den politiske sundhedsklynge Byen, hvor der kan træffes beslutning om at igangsætte konkrete initiativer.
- Peger på, om der skal arbejdes med de samme områder eller forskellige områder i hver kommune.

REFERAT

Fagdirektør Katrine Ring fra Socialforvaltningen i Københavns Kommune præsenterede sagen.

Den faglige sundhedsklynge drøftede, hvilke målgrupper og snitflader i samarbejdet mellem kommuner, almen praksis og børne- og ungdomspsykiatrien, som vil være mest relevante at arbejde videre med frem mod mødet i den politiske sundhedsklynge Byen.

Der var et ønske om at nuancere udfordringsbilledet i forhold til de mange børn og unge, som trives, samt at adskille den mere generelle og forbigående mistrivsel fra større udfordringer.

Det blev besluttet at fokusere på følgende områder:

- Børn og unge med komplekse problemstillinger, herunder særligt fokus på behandling og støtte efter endt indlæggelse
- Børn og unge på kanten af psykiatrien, herunder særligt fokus på den tidlige indsats med graduerede indsatser på tværs af kommune og region
- Henvissningsveje og tilbagehenvvisninger, herunder indgangen til psykiatrien via praktiserende læge eller PPR
- Fælles vidensgrundlag.

Der var enighed om, at arbejdsgruppens forslag til indsatser skal bygge videre på det eksisterende tværsektorielle samarbejde, herunder eksisterende modeller og metoder, frem for at opfinde nye indsatser.

Det blev besluttet, at en tværsektoriel ad hoc arbejdsgruppe justerer sagsfremstillingen frem mod mødet i den politiske sundhedsklynge den 2. maj på baggrund af ovenstående. Sekretariatet koordinerer udpegning af repræsentanter til arbejdet.

Det blev besluttet, at den kommunale kortlægning af indsatser og tilbud i sundhedsklyngen til mødet i den politiske sundhedsklynge den 2. maj suppleres med en kortlægning for regionspsykiatrien.

SAGSFREMSTILLING

Årsagerne til den stigende mistrivsel hos børn og unge er komplekse og kan komme til udtryk i et bredt spektrum af problemstillinger fra ensomhed, lav livstilfredshed, manglende tro på egne kompetencer og til mere alvorlige og egentlige psykiske lidelser. Der er de seneste 10 år sket en stor stigning i antallet af børn, der får en psykiatrisk diagnose, særligt i forekomsten af spiseforstyrrelser, autisme, angst, ADHD og depression.

Mistrivsel kan have stor indvirkning på børn og unges funktionsniveau, udvikling og læring. Mistrivsel forstærker desuden risikoen for, at man senere i livet udvikler både psykiske og somatiske sygdomme samt havner i udsatte positioner. Den nuværende situation i forhold til børn og unges mentale sundhed i sundhedsklynge Byen er beskrevet med aktuelle tal og grafer i *bilag 3*.

Børn og unges mentale sundhed er et område, der oplever stor bevågenhed. Både regionerne, kommunerne og almen praksis arbejder med og samarbejder omkring børn og unges mentale sundhed, og børn og unge i mistrivsel har ofte komplekse forløb, der går på tværs af sektorer, forvaltninger og forskellige lovgivninger. Derfor er der også en lang række igangværende drøftelser og projekter på tegnebrættet i regi af forskellige samarbejdsfora, og det er afgørende at disse koordineres på tværs.

Arbejdet med børn og unges trivsel kan overordnet set opdeles på følgende tre niveauer:

- Forebyggelse (kommune)
- Tidlige indsatser (kommune og praksissektor)
- Udredning og behandling (regional psykiatri)

Udfordringer i det tværsektorielle arbejde

Udfordringsbilledet er udarbejdet på tværs af Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, almen praksis og psykiatrien. Udfordringsbilledet beskriver nogle af de udfordringer, der er relevante at arbejde med i det tværsektorielle samarbejde i sundhedsklynge Byen i forhold til børn og unges mentale sundhed. Der er desuden udarbejdet en beskrivelse af aktuelle samarbejder og initiativer i det tværsektorielle samarbejde (*bilag 2*).

På baggrund af input fra de involverede parter i sundhedsklynge Byen, er der identificeret flere særlige målgrupper og snitflader i samarbejdet mellem kommuner, almen praksis og børne- og ungdomspsykiatrien, som det vil være relevant at drøfte i faglig sundhedsklynge Byen. Faglig sundhedsklynge Byen kan desuden udpege den eller de tværsektorielle udfordringer og målgrupper, som er vigtigst og mest relevant at arbejde videre med frem mod møde i den politiske sundhedsklynge Byen, hvor der eventuelt kan træffes beslutning om at igangsætte konkrete initiativer. Listen er ikke udtømmende, men er udtryk for et øjebliksbillede på nogle af de oplevede udfordringer:

Målgrupper – unge med komplekse problemstillinger

- Selvmordstruede børn og unge.

Der opleves i regionen i stigende grad uoverensstemmelse mellem psykiatrien og kommunens vurdering af børn og unges selvmordsrisiko. Det giver både udfordringer ift. behandling og ved udskrivning. Der er derfor potentiale i mere kompetenceudvikling af medarbejderne i kommunen samt at udvikle fremskudte regionale behandlingstilbud, som samtidig vil styrke overgangen fra udskrivelse til relevant kommunalt tilbud.

- Børn og unge med autismespektrumforstyrrelser (ASF).
Autismediagnosen kan skygge for symptomer (eller overskygges af symptomer) på andre tilstande, så de ikke adresseres eller ikke kan rummes i de ordinære tilbud i behandlingssystemet. Både regionen og kommunerne giver udtryk for en større kompleksitet hos målgruppen med stigende grad af komorbiditet. Styrkelse af den tværsektorielle indsats kan f.eks. have fokus på tidligere opsporing og udredning, fælles forståelse af barnet/den unges udfordringer eller udfordringer ift. skolevægring hos børn med autisme.

Overgange for børn og unge i mistrivsel

- Overgangen fra barn til voksen.
Det er vigtigt, at der sikres en god og koordineret overgang fra ungeområdet til voksenområdet i både kommune og psykiatri, når den unge fylder 18 år, og at der også etableres et tværsektorielt samarbejde på voksenområdet. Der ses særligt en udfordring med begrænsede behandlingsmuligheder for unge, som har været udsat for traumer igennem barndom og ungdom.
- Overgange mellem sektorer og ved opstart/afslutning af forløb.
Det er særlig vigtigt med sammenhæng i overgangene for børn og unge. Både ved overgange mellem forskellige dele af en samlet indsats, og overgange når indsatser opstartes, intensiveres eller udfases. I udfordringsbilledet fremhæves følgende:
 - Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) som indgang til børne- og ungdomspsykiatriskhjælp.
 - Henvisningspraksis og mange tilbagehenvisninger i Region Hovedstaden.
 - Kommunikation mellem almen praksis og kommune og muligheden for elektroniske korrespondancer.
 - Opfølgning ved udskrivning eller endt udredning.

Fælles vidensgrundlag

- Generelt datasamarbejde på området.
Der mangler viden om, hvornår mistrivsel opstår, og der er behov for at få skabt et samlet overblik over eksisterende datakilder og indikatorer.
- Data i konkrete partnerskaber og samarbejdsmodeller.
I forbindelse med to konkrete projekter, Koordineret indsats på tværs (KIT) og Styrket tværsektoriel indsats (STIME), er der et ønske om, at der i større omfang tilvejebringes data bl.a. over, hvilke børn der udredes, hvilke diagnoser samt den langsigtede effekt.
- Kompetenceudvikling på tværs

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) oplever generelt udfordringer i forhold til kommunernes 'knowhow' på områder som selvskade, suicidalitet og spiseforstyrrelse samt psykopatologi generelt. Fælles kompetenceudvikling på tværs kan f.eks. sikres via udgående rådgivning og understøttelse fra BUC.

- Kendskab og forståelse til roller og ansvar på tværs af sektorer
Københavns Kommune ønsker at arbejde mere forebyggende med inkluderende børnefællesskaber i dagtilbud og skole, således at mistrivsel blandt enkelte børn bedre kan forebygges. Imidlertid opleves et stort pres fra praktiserende læger, psykiatrien og forældrene i retning af at arbejde med individuelle diagnoser og udredninger, hvilket betyder at der lægges beslag på ressourcer i både dagtilbud, skole og PPR, fordi der bruges mere tid på individuelle børnesager, end på at styrke trivsel og forebygge mistrivsel. Hvis kommunerne skal lykkes med at forebygge – og allokere ressourcer til forebyggelse – kræver det således en forståelse for, at PPR ikke kun arbejder individfokuseret, men at funktionen har en vigtig rolle i forhold til at supportere og fremme det forebyggende inkluderende fællesskab.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

På baggrund af drøftelsen i faglig sundhedsklynge Byen den 8. marts 2023 udbygges og tilrettes sagen. Den tilrettede sag fremlægges med forslag til konkrete initiativer som temadrøftelse for politisk sundhedsklynge Byen den 2. maj 2023. Politisk sundhedsklynge Byen kan træffe beslutning om at igangsætte konkrete indsatser indenfor børn og unges mentale sundhed.

BILAG

1. Udfordringsbillede sundhedsklynge Byen – Børn og unge i mistrivsel
2. Beskrivelse af aktuelle samarbejder og initiativer i det tværsektorielle samarbejde
3. Data for sundhedsklynge Byen
4. Oversigt over indsatser i Københavns Kommune
5. Oversigt over indsatser i Frederiksberg kommune

3. BESLUTNING: DEN SIDSTE TID

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Politisk sundhedsklynge Byen udpegede på mødet den 28. september 2022 'Den sidste tid' som et af klyngens fokusområder.

Faglig sundhedsklynge Byen skal drøfte og udvælge indsatsområder under fokusområdet, som kan kvalificeres frem mod mødet i den politiske sundhedsklynge den 2. maj 2023.

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller:

- at faglig sundhedsklynge Byen drøfter forslag til indsatsområder for fokusområdet 'Den sidste tid'
- at faglig sundhedsklynge Byen godkender at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal komme med et forslag til konkrete indsatser, som skal indstilles til politisk sundhedsklynge Byen.

REFERAT

Vicedirektør Sille Arildsen fra Bispebjerg og Frederiksberg Hospital præsenterede sagen.

Faglig sundhedsklynge drøftede forslag til indsatsområder. Der var enighed om at fokusere på den basale palliation og det tværsektorielle samarbejde om behandlingsplaner og vidensdeling på tværs af sektorer.

Det blev besluttet at starte med fokus på KOL-borgere og herefter vurdere hvordan læring og indsatser kan udbredes til andre grupper fx hjertesvigtspatienter.

Det blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal udarbejde konkrete forslag til indsatser til drøftelsen i den politiske sundhedsklynge den 2. maj. Arbejdsgruppen skal indtænke digitale løsninger i forslagene.

SAGSFREMSTILLING

Borgere med kroniske sygdomme har i deres sidste leveår mange både planlagte og uplanlagte kontakter til sundhedsvæsenet. Data fra Bispebjerg og Frederiksberg Hospital viser, at særligt i de sidste seks måneder stiger antallet af kontakter til hospitalet.

Patienter oplever bedre kvalitet i behandlingen i deres sidste tid, når der er sket en tidlig afklaring af behandling og pleje. Forskning og klinisk erfaring viser, at disse samtaler ikke er implementeret systematisk i den kliniske praksis.

Slutstadiene ved flere livstruende non-maligne sygdomme (dvs. andre livstruende sygdomme end kræft) har en symptom- og behovstyngde for både patient og pårørende, som er lige så udtalt som ved en kræftlidelse, og en progression, som kan strække sig over en meget længere periode. Det kan derfor være svært at vurdere, hvornår en patient er i den sidste fase af livet.

Vores sundhedsvæsen giver mange muligheder for behandling og behandling langt ind i livets sidste fase. De mange muligheder for specialiseret behandling betyder også, at borgere med flere

kroniske sygdomme ender med at bruge meget tid i den sidste del af livet på både ambulante kontrolbesøg og akut ambulante kontakter.

En samlet plan med udgangspunkt i borgerens ønsker

Disse borgere har behov for en samlet plan for deres videre forløb, men der bliver kun sjældent taget stilling til, om alle hospitalskontakter er relevante, samt om den pågældende behandling er i overensstemmelse med borgerens ønsker og livssituation, herunder hvilket del af forløbet der kan varetages af egen læge eller på evt. plejecenter.

Palliative indsatser til non-maligne patienter

Både på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital og i Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune er der palliative tilbud og behandling. De seneste år er der kommet et øget fokus på den palliative indsats til patienter med non-malign livstruende sygdom, så erfaringer og behandlingsmuligheder til kræftpatienter også kan komme øvrige patientgrupper og deres pårørende til gode. Det er dog langt fra alle borgere med en livstruende sygdom som fx KOL, der får afdækket deres palliative behov.

Samtalen om den sidste tid, herunder inddragelse af pårørende

Af Sundhedsstyrelsens 'Anbefalinger for den palliative indsats' fra 2017 fremgår det, at alle med en livstruende sygdom bør tilbydes systematiske samtaleforløb om fremtidig behandling og pleje. Der er i dag ikke en systematisk tilgang til samtalen om den sidste tid og borgerens palliative behov, ligesom ansvaret herfor heller ikke er tydeligt placeret i en af sektorerne, da samtalen både kan foregå i almen praksis, i kommunerne og på hospitalet. Derfor er det også vigtigt, at information om og dokumentation af samtalen er tilgængelig på tværs af sektorer.

Gode erfaringer fra andre steder

I projektet 'Livets Afslutning' har Viborg, Skive og Silkeborg kommuner, praktiserende læger og Hospitalsenhed Midt sat fokus på borgers ønsker for livets afslutning. Projektets fokusområder var:

- Forventningssamtaler og behandlingsniveau,
- Inddrage og støtte pårørende,
- Klare retningslinjer og tydelig dokumentation,
- Udbrede kendskabet til vågetjenester.

I projektet 'Den sidste tid' i Aalborg Kommune skal personalet på plejehjem blive gode til at tage samtaler med borgerne om den sidste levetid og om døden, så det bliver lettere at få taget beslutninger i god tid om behandlingsniveau.

I Vejle sætter en ny uddannelse for læger fokus på, hvordan lægen bedst støtter patient og pårørende til en værdig afslutning på livet. Uddannelse er et samarbejde mellem Danske Regioner og Dansk Selskab for Palliativ Medicin.

Den tværsektorielle indsats i sundhedsklynge Byen

For at videreudvikle det tværsektorielle samarbejde er det essentielt at etablere tætte samarbejdsstrukturer på tværs af sektorgrænsen. Idet sygdomsforløbene ofte er langvarige og præget af mange sektorovergange. Det afføder et behov for en indsats, der involverer både hospitalet, almen praksis og kommunerne.

I det fremadrettede arbejde bør der overordnet set være to indsatsområder som bliver styrende i arbejdet med '*den sidste tid*':

- Organisering og samarbejdsstrukturer
- Kompetenceudvikling

I relation til organisering og samarbejdsstrukturer forslås det at der laves en afdækning af, hvordan borgernes forløb organisatorisk kan forbedres.

I arbejdet med kompetenceudvikling er flere elementer væsentlige, b.la. identifikation af patienter med basale palliative behov og specialiserede behov ved hjælp af fælles screeningsredsaber og kompetenceudvikling i begge sektorer samt kompetencer til at tage samtalen med den enkelte borger (og pårørende) omkring den sidste tid. Det forslås at der udarbejdes et kompetenceudviklingskoncept, som kan understøtte kompetencer på tværs af sektorerne.

Politiske mål for indsatsen:

- At få en systematisk tilgang til indsatsen om den sidste tid og borgerens palliative behov på tværs af sektorer.
- Etablering og systematisk anvendelse af fælles identifikations- og screeningsværktøjer på tværs af sektorerne
- Systematisk tilgang til information og dokumentation af samtalen/indsatsen om den sidste tid på tværs af sektorer.
- Kompetenceudvikling på tværs af sektorerne
- Større tilpasning af den palliative indsats til borgerens individuelle behov.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

Sekretariatet indstiller, at der nedsættes en arbejdsgruppe til at komme med forslag til konkrete indsatser, som forelægges Politisk Sundhedsklynge på mødet den 2. maj 2023. Arbejdsgruppen bør sammensættes med repræsentanter fra Københavns og Frederiksbergs kommuner, almen praksis samt Bispebjerg og Frederiksberg Hospital.

Arbejdsgruppen vil til mødet den 2. maj præsentere en overordnet økonomisk ramme for indsatsen.

Samarbejdet foreslås tilrettelagt indenfor følgende områder:

- Organisering omkring borgens forløb mellem sektorer
- Screening, identifikation, dokumentation og tværsektoriel kommunikation,
- Kompetenceudvikling om den sidste tid.

BILAG

-

4. BESLUTNING: DATASAMARBEJDE I SUNDHEDSKLYNGE BYEN

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Politisk sundhedsklynge Byen ønsker at gå foran med brug af data, og ønsker derfor data som er betydeligt mere specifikke end de allerede tilgængelige datapakker. Mere detaljerede data vil give sundhedsklyngerne bedre muligheder for at følge populationerne og opnå mere kvalificerede drøftelser om fælles indsatser for populationerne. Ambitionen er, at data skal kunne understøtte klyngens samarbejde om at løfte det fælles populationsansvar.

Faglig sundhedsklynge Byen besluttede derfor på mødet den 13. september 2022 at nedsætte en dataarbejdsgruppe. Dataarbejdsgruppen består foreløbigt af syv medlemmer:

Johan Reventlow, Bispebjerg Hospital
Helene Beck Nielsen, Bispebjerg Hospital
Kirstine Werk Ravnsmed, Frederiksberg Kommune
Henrik Tafdrup, Frederiksberg Kommune
Stine Mieth-Waldorff, Københavns Kommune
Lars Damkjær, Københavns Kommune
Katrine Rosenkjær, Københavns Kommune

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller:

- At faglig sundhedsklynge Byen godkender arbejdsgruppens forslag til tilgang til datasamarbejdet
- At faglig sundhedsklynge Byen drøfter input/ønsker til det videre datasamarbejde
- At faglig sundhedsklynge Byen godkender, at dataarbejdsgruppen på baggrund af drøftelsen udarbejder konkrete forslag/anbefalinger, som forelægges den politiske klynge på mødet den 2. maj

REFERAT

Faglig sundhedsklynge Byen drøftede ønsker til datasamarbejdet og godkendte arbejdsgruppens forslag til tilgang. Der var enighed om, at datasamarbejdet skal prioriteres på de indsatser og fokusområder, som sundhedsklyngen beslutter at arbejde med. Arbejdsgruppens medlemmer vil derfor også løbende kunne suppleres og udskiftes alt efter fokusområder.

Der var et ønske om at orientere sig i datapakkerne fra Sundhedsdatastyrelsen, og de vil blive udsendt sammen med referatet. Sundhedsdatastyrelsen forventer i sommeren 2023 at være klar med et mere udbygget værktøj, og sekretariatet vil undersøge, om der kan gives en kort præsentation for den faglige sundhedsklynge på et kommende møde.

Det blev besluttet, at dataarbejdsgruppen udarbejder en sagsfremstilling til drøftelse i den politiske sundhedsklynge den 2. maj. Københavns Kommune har fået udarbejdet en dataanalyse på 'Flere Gode leveår', som eventuelt kan blive præsenteres for den politiske klynge, som inspiration til det videre arbejde ift. populationsansvar.

SAGSFREMSTILLING

Sundhedsklyngernes overordnede formål er at bidrage til styrket sammenhæng og fortsat udvikling af det nære sundhedsvæsen, til gavn for de borgere, som hospital, kommuner og almen praksis i sundhedsklyngen er fælles om. Det omfatter blandt andet at følge og drøfte centrale nøgletal og data for populationen inden for sundhedsklyngen, så data kommer til at understøtte et tæt samarbejde. Sundhedsdatastyrelsen har stillet datapakker til rådighed ifm. opstart af klyngearbejdet. Sundhedsklynge Byen har imidlertid et ønske om et tæt samarbejde på dataområdet i sundhedsklyngen om mere detaljerede data, som vil give klyngen bedre mulighed for at følge og drøfte populationen og opnå mere kvalificerede drøftelser om fælles indsatser.

Arbejdet med datapakkerne udvikles fortsat af Sundhedsdatastyrelsen, som angiveligt i sommeren 2023 vil være klar med et mere udbygget værktøj, hvor kommuner og regioner vil kunne koble egne data med databaserne, og dermed opnå et bedre dataoverblik. Det er forventningen, at dette arbejde vil stille langt bedre følgedata til rådighed for klyngearbejdet og løbende benyttes til at belyse den fælles population.

For at sikre dataunderstøttelse af de prioriterede områder i Klynge Byen igangsættes et samarbejdet omkring analyse af fælles data. Datasamarbejdet kan med fordel tage udgangspunkt i de konkrete områder og temaer, som er defineret af sundhedsklynge Byen. Det foreslås, at dataarbejdet planlægges og gennemføres efter formulering af en eller flere relevante problemstillinger. Således er det konkrete og relevante problemstillinger, der er styrende for, hvilke dataanalyser dataarbejdsgruppen prioriterer.

Allerede nu er en faglig arbejdsgruppe om *indlæggelser fra plejehjem* nedsat, og på nærværende møde en arbejdsgruppe om *"Den sidste tid"*. Desuden er der arbejder i løbet af 2023, som kan have gavn af dataunderstøttelse, fx temaerne om *udsatte borgere med somatiske sygdomme og børn og unge i mistrivsel*. Det forventes, at der løbende vil være nye ønsker til det konkrete samarbejde om data.

Der er en række forhold, der skal afklares inden selve dataarbejdet kan gå i gang, herunder:

1. Afklaring af juridiske forhold omkring datadeling og databearbejdning på tværs af kommuner og hospital
2. Valg af en sikker løsning til databearbejdning og analyse. Et fælles projekt i Forskerservice under enten Danmarks Statistik eller Sundhedsdatastyrelsen kunne være en mulighed. Muligheder, omkostninger, og fordele i at kunne koble data til registeroplysninger vil blive afdækket.
3. Fastsættelse af principper for arbejdet med vores fælles data – herunder afgrænsning af populationer, definering af problemstillinger, valg af analysestrategier samt problemhåndtering ift. fx datakvalitet.
4. Vurdering af og forventninger til dataarbejdsgruppens ressourceforbrug i forbindelse med det fælles dataarbejde.

Der vil skulle være et kontinuerligt samspil mellem dataarbejdsgruppen og de faglige arbejdsgrupper, der nedsættes under Klynge Byen. Dataarbejdsgruppen skal bidrage til:

- At komme med forslag til, hvilke data, der kan benyttes til at belyse den konkrete problemstilling som den faglige arbejdsgruppe sidder med
- Udarbejdelse af analysestrategi
- Databearbejdning, analyse, fremstilling og fortolkning af data

Endvidere skal dataarbejdsgruppen løbende komme med forslag til, hvordan vi generelt kan forbedre og udvikle datasamarbejdet i klyngen. Dette kan være forslag, der er afledt af analysearbejdet i dataarbejdsgruppen, fx forslag til nye problemstillinger som er identificeret i data, optimering af datakvalitet eller indsamling af nye relevante data. Derudover kan det være forslag, der sigter mod at dele flere data på individniveau, herunder også tiltag der kan optimere brugen af data fra PRO eller telemedicin i klyngen.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

Hvis Faglig sundhedsklynge Byen godkender indstillingen, vil dataarbejdsgruppen gå i gang med valg af sikker dataløsning, juridisk afklaring, fastsættelse af principper for arbejdet med fælles data samt vurdering af forventet ressourceforbrug. Den politiske sundhedsklynge vil på mødet den 2. maj 2023 blive forelagt en status for forarbejdet i forhold til det fælles dataarbejde.

BILAG

-

5. DRØFTELSE: HOSPITALERNES TELEFONISKE ADGANG I FORBINDELSE MED 72 TIMERS BEHANDLINGSANSVAR

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Implementeringen af aftalen om 72 timers behandlingsansvar efter hospitalsbehandling har været i gang siden 1. februar 2022. Der er løbende indsamlet erfaringer fra implementeringen. Erfaringerne peger på, at implementeringen overordnet set er forløbet planmæssigt på både hospitaler, i kommuner og i almen praksis.

Hvad angår kommunernes opkald til hospitalerne, har hospitalerne fastlagt den telefoniske adgang forskelligt, enten som en central visitation eller til de enkelte afdelinger. Flere kommuner har undervejs i implementeringen efterspurgt en samlet adgang på hvert hospital, da de oplever, at det kan give en nemmere og mere hensigtsmæssig adgang til hospitalet.

Der er behov for at få indblik i, hvordan aftalens parter oplever den telefoniske adgang til hospitalerne, og projektstyregruppen beder derfor de faglige sundhedsklynger om input.

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller at:

- Faglig sundhedsklynge Byen drøfter den telefoniske adgang til hospitalerne i forbindelse med 72 timers behandlingsansvar.

REFERAT

Faglig sundhedsklynge Byen drøftede den telefoniske adgang til hospitalerne.

Frederiksberg Kommune har på baggrund af deres foreløbige erfaringer med aftalen ikke en holdning til organiseringen af adgangen. Københavns Kommune oplever overordnet en tilfredshed med organiseringen af den telefoniske adgang til hospitalerne. Dog går kontakten til en behandlingsansvarlig på Rigshospitalet direkte til afdelingerne, hvilket kan medføre ventetid, hvis lægen ikke er tilgængelig. Derfor foretrækker Københavns Kommune organiseringen med én samlet indgang, men oplever ikke Rigshospitalets nuværende organisering af den telefoniske adgang som et stort problem.

Rigshospitalet bemærkede i den forbindelse, at de ikke har samme muligheder for at etablere en én samlet indgang som Bispebjerg og Frederiksberg Hospital.

Sekretariatet melder faglig sundhedsklynge Byens input tilbage til projektstyregruppen under Tværsektoriel Strategisk Styregruppe.

SAGSFREMSTILLING

Implementeringen af aftalen om 72 timers udvidet behandlingsansvar har været i gang siden 1. februar 2022. Der er løbende indsamlet erfaringer fra implementeringen. Erfaringerne peger på, at implementeringen overordnet set er forløbet planmæssigt på både hospitaler, i kommuner og i almen praksis.

I forbindelse med implementeringen af aftalen har hospitalerne selv fastlagt organiseringen af aftalen for så vidt angår den telefoniske adgang. Det vil sige, om opkald fra kommunerne tilgår hospitalet via en central visitation eller til de enkelte afdelinger. Amager og Hvidovre Hospital samt Bispebjerg og Frederiksberg Hospital håndterer opkaldene via en central visitation, mens Herlev og Gentofte Hospital, Nordsjællands Hospital, Bornholms Hospital samt Rigshospitalet har en decentral organisering.

Ved en decentral organisering skal kommunerne ringe til de enkelte afdelingers telefonnumre. Telefonnumrene kan variere i dagtid og vagttid. Det konkrete telefonnummer fremgår af udskrivningsrapporten til kommunen.

Flere kommuner har undervejs i implementeringen efterspurgt en samlet telefonisk adgang på hvert hospital, da de oplever, at det kan give en nemmere og mere hensigtsmæssig adgang til hospitalet. Ikke alle hospitaler oplever dog denne efterspørgsel fra de kommuner, som de samarbejder med.

Det bemærkes, at det har været centralt for hospitalerne selv at fastlægge den telefoniske adgang således, at adgangen matcher hospitalernes organisering bedst muligt samtidig med, at kommunerne skal føle sig godt modtaget og oplever at få den nødvendige hjælp.

Der nedsættes en projektstyregruppe under Tværsektoriel Strategisk Styregruppe, som skal sikre den videre forankring af aftalen frem mod fuldt implementeret drift på alle hospitaler, kommuner og praktiserende læger.

For at få et bedre indblik i, hvordan aftalens parter oplever den nuværende organisering af telefonisk adgang til de enkelte hospitaler under 72 timers behandlingsansvar, beder projektstyregruppen de faglige sundhedsklynger om input vedrørende dette.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

Konklusioner på drøftelsen bringes ind i projektstyregruppen, som forholder sig til drøftelserne med henblik på, om der kan arbejdes med den telefoniske adgang til hospitalerne.

BILAG

-

6. BESLUTNING: FORBEDRINGSINITIATIVER TIL DET NATIONALE LEDELSESPROGRAM PÅ SUNDHEDSOMRÅDET

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Sundhedsklynge Byen skal udvælge 1-3 forbedringsinitiativer og deltagere til hold 2 til det nationale ledelsesprogram på sundhedsområdet i 2023-24. Forslagene skal primært tage udgangspunkt i klyngens aftalte fokusområder. Sekretariatet har den 28. december 2022 udsendt information til sundhedsklyngens medlemmer og bedt om forslag til forbedringsinitiativer med henblik på drøftelse og udvælgelse i den faglige sundhedsklynge.

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller:

- at faglig sundhedsklynge Byen udvælger 1-3 forbedringsinitiativer, som efterfølgende udfoldes tværsektorielt og meldes ind til det nationale ledelsesprogram
- at deltagere udpeges i en skriftlig proces og godkendes af formandskabet

REFERAT

Drøftelsen blev indledt med en kort præsentation af de indkomne forslag.

Der var enighed om at udvælge de to forbedringsinitiativer *'Styrket indsats for KOL-borgere i den sidste tid'* og *'Styrket sammenhæng på kræftområdet – senfølger og lighed i henvisning til kommunale rehabiliteringsforløb'*. Der var enighed om, at flere af elementerne i forslaget *'Forbedring af samarbejdet om den ældre medicinske patient med fokus på genindlæggelser, 72-timers behandlingsansvar og palliation'*, kan indeholdes i de udvalgte forslag. Det blev desuden besluttet at psykiatrien og socialområdet inden tilmeldingsfristen den 31. marts afklarer, om de ønsker at melde et forbedringsinitiativ ind og melder tilbage til sekretariatet.

Sekretariatet koordinerer udpegning af tværsektorielle deltagere til de udvalgte forbedringsinitiativer. PLO-H bemærkede, at det kan være en udfordring for almen praksis at afsætte tid til deltagelse i forbedringsinitiativerne. Der var enighed om, at der i så fald skal ses på mulighed for ad hoc inddragelse af almen praksis i de valgte forbedringsinitiativer.

I forbindelse med drøftelsen af forslagene blev det besluttet, at der på et kommende møde i den faglige sundhedsklynge skal være en drøftelse om implementeringen af 72 timers behandlingsansvar med inddragelse af data for anvendelsen.

SAGSFREMSTILLING

Det Nationale Ledelsesprogram på Sundhedsområdet er en del af Det Nationale Kvalitetsprogram. Formålet med programmet er at klæde ledere fra sundhedsområdet på til datainformeret ledelse af forbedringsarbejde på tværs af regioner, kommuner og almen praksis med patient og borger i fokus.

Der er plads til 200 deltagere per hold per år, dvs. i gennemsnit 12 deltagere per klynge i hovedstadsområdet. Målgruppen er chefer og mellemledere samt repræsentanter fra almen praksis.

Der er nationalt afsat 10 mio. kr. årligt i 2022–2026 til ledelsesprogrammet. Budgettet finansierer drift af programmet med op til 200 deltagere per år. Det er gratis for deltagerne at deltage på programmet (inkl. overnatning og forplejning). Afledte effekter i deltagerens hjemmeorganisationer finansieres lokalt

Almen praksis kan frikøbes for tabt arbejdsfortjeneste, enten som deltager på programmet eller ved frikøb ad hoc lokalt.

Sundhedsklynge Byen har i 2022-23 arbejdet med forbedringsinitiativet 'Optimering af flow i forbindelse med indlæggelse og udskrivelse'.

Forslag til forbedringsinitiativer i 2023-24

Sekretariatet har modtaget følgende fem forslag til forbedringsinitiativer:

- Styrket indsats for KOL-borgere i den sidste tid
- Styrket sammenhæng på kræftområdet – senfølger og lighed i henvisning til kommunale rehabiliteringsforløb
- Forbedring af samarbejdet om den ældre medicinske patient med fokus på genindlæggelser, 72-timers behandlingsansvar og palliation
- Forbedring af forløb for udsatte borgere med somatiske sygdomme (på tværs af både kommunale søjler og sektorer)
- Forbedring af samarbejdet mellem sektorerne om borgere med ADHD og autisme

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

På baggrund af beslutningen i faglig sundhedsklynge Byen vil de udvalgte forbedringsinitiativer blive udfoldet og deltagerne udpeget i en skriftlig proces, som godkendes af formandskabet frem mod fristen for tilmelding den 31. marts 2023.

BILAG

1. Orientering til sundhedsklyngerne om det nationale ledelsesprogram på sundhedsområdet

7. DRØFTELSE: FORDELING AF SUNDHEDSKLYNGEMIDLER

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Politisk sundhedsklynge Byen besluttede på møde den 10. januar 2023, at anvendelse af klyngemidler for 2022 og 2023 besluttet politisk via en skriftlig voteringsproces. Sekretariatet har derfor udarbejdet oplæg til fordeling af klyngemidlerne. Udmøntningen af midlerne skal understøtte de indsatser, der allerede har været drøftet i Sundhedsklyngen eller er planlagt til senere drøftelse. Fokus er på de ældste borgere, de mest udsatte borgere samt børn og unge i psykisk mistrivsel.

Fordeling af midler til sundhedsklyngerne sker på årsbasis, og det kan være vanskeligt at nå at anvende alle midler i 2023. Samtidig kan de foreslåede indsatser være komplekse og tidskrævende at arbejde med. Sekretariatet anbefaler derfor, at de valgte indsatser så vidt muligt også videreføres i 2024, så overførte midler kan nås at anvendes. Desuden anbefaler sekretariatet at implementeringsfasen ligeledes videreføres i 2024, således at indsatserne bliver implementeret fuldt ud.

I det følgende gennemgås forslag til udmøntning af Sundhedsklyngens midler for 2022 og 2023.

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller:

- at faglig sundhedsklynge Byen drøfter forslag til fordeling af klyngemidler.

REFERAT

Faglig sundhedsklynge Byen drøftede forslag til fordeling af klyngemidler. Der var generel opbakning til forslaget til den overordnede fordeling imellem fokusområderne. Dog stillede Frederiksberg Kommune forbehold overfor fordelingen af de 6 mio. kr. indenfor området 'Ældre patienter og den sidste tid' og ønsker derfor en nærmere drøftelse af denne.

Formandskabet og sekretariatet tilrettelægger den videre proces med bilaterale drøftelser frem mod den politiske votering og evt. ekstraordinære møde.

SAGSFREMSTILLING

Regeringen, KL og Danske Regioner indgik i juni 2021 den nationale 'Aftale om nærhed og sammenhæng' (sundhedsklynger), hvor der blev afsat 80 mio. kr. i centrale midler i hhv. 2022 og 2023 til styrket indsats i sundhedsklyngerne for sammenhæng, nærhed og omstilling. Sundhedsklynge Byens andel udgør 6,2 mio. kr. årligt i 2022 og 2023, i alt 12,4 mio. kr. Politisk sundhedsklynge Byen godkendte den 28. september 2022 overførsel af klyngemidlerne fra 2022 til 2023. Midlerne er udmøntet via bloktilskuddet, hvoraf 6,2 mio. kr. er udmøntet til kommunerne i sundhedsklyngen og 6,2 mio. kr. er udmøntet til regionen. Midlerne skal anvendes til udviklingsinitiativer og ikke sekretariatsbetjening eller drift.

For at sikre anvendelse af dele af midlerne i 2023, har sekretariatet udarbejdet følgende forslag, som skal godkendes af politisk sundhedsklynge Byen:

1) Beslutning om en overordnet fordeling af midler til sundhedsklyngens fokusområder, herunder fokusområder, der drøftes på senere møder i politisk sundhedsklynge Byen.

2) Beslutning om konkret udmøntning af midler til indsatser under de fokusområder, der er drøftet i politisk sundhedsklynge Byen den 10. januar 2023.

Faglig sundhedsklynge Byen har tidligere drøftet de områder, som den politiske sundhedsklynge på sættemødet besluttede, der skulle sættes særligt fokus på. Ud fra en vurdering af, hvilke forslag der vil kunne anvendes udviklingsmidler til, har den faglige sundhedsklynge tidligere samlet forslagene under nedenstående hovedområder. Der reserveres samtidig midler til kommende og evt. uforudsete områder. Forslag til fordeling skal ses med forbehold for, at overførsel af klyngemidler fra 2022 til 2023 ikke er endeligt godkendt.

Børn og unges mentale trivsel: 2 mio. kr.

Stadig flere børn og unge har dårlig mental trivsel. Når et barn eller en ung oplever psykisk mistrivsel, involverer og påvirker det hele familien. Alle børn og unge skal have hurtig adgang til den rette hjælp – både dem, som kommunen kan hjælpe tæt på deres egen hverdag, og dem, der har brug for mere specialiseret behandling i den regionale psykiatri. Ingen familie skal overlades til sig selv, og kommunerne, almen praksis og børne- og ungdomspsykiatrien skal styrke samarbejdet om en tidlig og koordineret opsporing og indsats.

Politisk sundhedsklynge skal den 2. maj 2023 drøfte 'Børn og unge i mistrivsel' på baggrund af kortlægning af indsatser og tilbud. Der kan afsættes 2 mio. kr. til udviklingsområder. På mødet den 2. maj forelægges forslag til konkrete indsatser, som politisk sundhedsklynge kan vælge imellem og godkende.

Ældre patienter og den sidste tid: 6 mio. kr.

Med den stigende ældredemografi og flere multisyge borgere er der behov for at forstærke det sundhedsfaglige samarbejde, så borgerne oplever sammenhæng og tryghed i forløbet – også når behandling ikke længere er en mulighed, og fokus i stedet skal være på borgerens sidste tid.

Under dette fokusområde ligger blandt andet indsatser om 'Dosisdispensering', 'Indlæggelser fra plejehjem', 'Palliative indsatser og den sidste tid' og 'Indsatser for kronikere'. Der foreslås samlet afsat en ramme på 6 mio. kr. til indsatser under dette fokusområde.

Inden for denne ramme foreslås der anvendt 1,8 mio. kr. til indsatser vedr. dosisdispensering samt 1,5 mio. kr. til indsatser vedr. indlæggelser fra plejehjem, som blev drøftet på møde i politisk sundhedsklynge Byen den 10. januar 2023. Vedlagt er et overblik over indsatser til udbredelse af dosispakket medicin samt et overblik over indsatser vedr. indlæggelser fra plejehjem.

Politisk sundhedsklynge skal den 2. maj 2023 drøfte fokusområdet 'Den sidste tid'. Til drøftelsen vil der blive udarbejdet forslag til anvendelse af klyngemidler til indsatser under fokusområdet.

Der indregnes økonomi til projektledelse og til honorering af ressourcepersoner med særlig faglig indsigt indenfor de afsatte 6 mio. kr.

Udsatte borgers somatiske sygdom: 2 mio. kr.

Det er ikke kun de ældre borgere, som har behov for hjælp. I København og Frederiksberg kommuner bor en stor del af hovedstadens udsatte borgere, og de oplever ofte, at de kommunale og regionale sundhedstilbud ikke er tilpasset deres livssituation. Det er én af årsagerne til, at udsatte borgere gennemsnitligt lever 10-20 år kortere end den øvrige befolkning. Udfordringerne

består i, hvordan socialt udsatte ofte møder en række formelle og uformelle barrierer i systemet, som forhindrer dem i at få adgang til de relevante sundhedsydelser og sundhedsindsatser.

Under dette fokusområde ligger blandt andet indsatser for borgere tilknyttet kommunale bosteder, socialpsykiatrien, Region Hovedstadens Psykiatri og Flexklinikken på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital.

Der foreslås samlet afsat en ramme på 2 mio. kr. til indsatser under dette fokusområde. Politisk sundhedsklynge skal den 28. november 2023 drøfte fokusområde 'Socialt udsatte borgere'. Til drøftelsen vil der blive udarbejdet konkrete forslag til anvendelse af klyngemidler til fokusområdet.

Reserverede midler til kommende fokusområder: 2,4 mio. kr.

Sekretariatet foreslår, at der reserveres 2,4 mio. kr. af klyngemidlerne til kommende fokusområder. Dette kan både dække over nye eller uforudsete områder, men kan også dække over allerede kendte fokusområder, hvor det kan blive relevant at anvende klyngemidler, f.eks.:

- 'Fødeområdet' blev drøftet på møde i politisk sundhedsklynge den 10. januar 2023. Det blev besluttet at nedsætte en koordinationsgruppe på fødeområdet som skal understøtte ensartet serviceniveau, kommunikation og samarbejde på tværs af hospitalerne. Det kan blive relevant at udmønte midler til at udbrede ammeindsatsen fra sundhedsklynge Syd.
- 'Datasamarbejde i sundhedsklyngen' skal drøftes på møde i politisk sundhedsklynge den 2. maj 2023. Politisk sundhedsklynge drøftede på det første klyngemøde den 28. september 2022, at klyngen ønsker at gå foran med brug af data, som beslutningsgrundlag for konkrete indsatser, der igangsættes i sundhedsklyngen. Det kan blive relevant at afsætte midler til datasamarbejde.
- 'Træning før/i stedet for operation' skal drøftes på møde i politisk sundhedsklynge Byen den 28. november 2023. På mødet den 28. november forelægges forslag til indsatser, som politisk sundhedsklynge kan vælge imellem og godkende.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

Såfremt politisk sundhedsklynge Byen godkender fordeling af sundhedsklyngemidler, igangsættes de konkrete indsatser vedr. dosisdispensering og plejehjemindlæggelser, som blev drøftet på møde i politisk sundhedsklynge Byen den 10. januar og skitseret i vedlagte bilag.

Såfremt politisk sundhedsklynge Byen godkender fordeling af sundhedsklyngemidler, vil fokusområder på kommende møder i politisk sundhedsklynge Byen, hhv. den 2. maj og 28. november 2023, blive drøftet med udgangspunkt i konkrete indsatser samt tilhørende budgetforslag indenfor den ramme, der er besluttet at afsætte til hvert område.

Såfremt der ikke kan opnås enighed om fordeling af sundhedsklyngemidler i politisk sundhedsklynge Byen ved skriftlig votering, er der reserveret et ekstraordinært virtuelt politiskmøde den 28. marts 2023.

BILAG

1. Forslag til anvendelse af klyngemidler – Indsatser vedr. dosispakket medicin
2. Forslag til anvendelse af klyngemidler – Indsatser vedr. indlæggelser fra plejehjem

8. BESLUTNING: TRÆNING FØR OPERATION

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Politisk sundhedsklynge Byen vedtog den 10. januar 2023 årshjul for den politiske sundhedsklynge, hvor den politiske klynge på mødet den 28. november 2023 skal drøfte fokusområdet "træning før operation".

Med henblik på at gennemføre et forarbejde, der kan kvalificere denne drøftelse foreslås det at nedsætte en arbejdsgruppe i regi af faglig klynge byen.

INDSTILLING

Sekretariatet indstiller:

- At faglig sundhedsklynge Byen godkender, at der nedsættes en arbejdsgruppe med temaet "træning før operation" med deltagere fra region, kommune og almen praksis.
- At den nedsatte arbejdsgruppe frem mod faglig sundhedsklynge Byens møde i juni udarbejder et oplæg til drøftelse.

REFERAT

Faglig sundhedsklynge Byen drøftede fokusområdet. Bispebjerg og Frederiksberg Hospital bemærkede, at fokus alene på træning er for snævert og bør udvides med andre faktorer som fx rygning og kost. Frederiksberg Kommune bemærkede, at temaet også skal omfatte træning *i stedet* for operation, herunder GLA:D. Københavns Kommune bemærkede at der skal være fokus på digitale løsninger og mere systematisk anvendelse af disse.

Der var derudover enighed om, at patientperspektivet er en vigtig faktor, som arbejdsgruppen skal indtænke i udviklingen af indsatserne.

Faglig sundhedsklynge Byen besluttede at nedsætte en tværsektoriel ad hoc arbejdsgruppe, som får til opgave at udarbejde et kommissorium for arbejdsgruppen med inddragelse af ovenstående, samt et oplæg til drøftelse i den faglige sundhedsklynge den 14. juni 2023.

SAGSFREMSTILLING:

Med henblik på at kvalificere en drøftelse i politisk sundhedsklynge Byen 28. november 2023 foreslås, at der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagere fra Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Rigshospitalet og praksiskonsulenter.

Arbejdsgruppen får som opdrag at udarbejde forslag til konkrete tematikker hvor "træning før operation" er relevant. Det kan fx være rygområdet, artrose i knæ og hofter og vindueskiggersyndrom, som alle er voksende indsatser i kommunerne.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

Arbejdsgruppen udarbejder en samlet sagsfremstilling til mødet i faglig klynge Byen i juni 2023.

BILAG

-

9. EVENTUELT

REFERAT

Der var ingen punkter til eventuelt.

BILAG PKT 2

1. Udfordringsbillede sundhedsklynge Byen - Børn og unge i mistrivsel

På baggrund af stigende mistrivsel blandt børn og unge, bestilte den politiske Sundhedsklynge Byen den 28. september 2022 en kortlægning af indsatser og tilbud i sektorerne for børn og unge i mistrivsel. Sideløbende med kortlægningen er udfordringsbilledet udarbejdet med henblik på at kvalificere klyngens videre drøftelser.

Baggrund

Den stigende mistrivsel blandt både børn og unge kommer til udtryk i et bredt spektrum af problemstillinger fra ensomhed, lav livstilfredshed, manglende tro på egne kompetencer og til mere alvorlige og ofte behandlingskrævende problemstillinger som angst, depression, spiseforstyrrelse og selvskaade (se tal og grafer i bilag 3).

Selvom hovedparten af børn og unge trives, sidder der i hver skoleklasse 1-2 børn med så store psykiske udfordringer, at de har behov for professionel hjælp. Der er de seneste 10 år sket en stigning i antallet af børn, der får en psykiatrisk diagnose, og ca. 15 % af alle børn og unge diagnosticeres med mindst én psykisk sygdom eller udviklingsforstyrrelse, inden de fylder 18 år. Blandt børn og unge ses særligt en stigning i forekomsten af spiseforstyrrelser, autisme, angst, ADHD og depression, og andelen af børn og unge med psykisk sygdom, der har mere end én diagnose er fra 2009-2019 steget fra 26-40%.

Årsagerne til den stigende mistrivsel er komplekse og det vides ikke, hvorfor børn og unge i stigende grad udvikler mistrivsel og psykiske sygdomme. Alle børn kan have sårbarheder, som i kombination med andre faktorer, herunder samspillet med de tidlige omsorgspersoner, øger risikoen for mistrivsel og psykiske lidelser senere i livet. Fx er psykisk sygdom hos forældre blandt de vigtigste risikofaktorer. Selvom børn og unge med diagnoser generelt er mere socialt belastede end deres jævnaldrende, så er forskellene mindsket. I tillæg til den klassiske udsathed (socioøkonomi mv.) opereres der med begrebet 'ny udsathed', hvor kulturelle udviklingstendenser i samfundet, som fx øget præstations og perfektionskultur fremhæves som mulig årsag.

Mistrivsel kan have stor indvirkning på børn og unges funktionsniveau, udvikling og læring. Mistrivsel i barndom og ungdom forstærker desuden risikoen for, at man senere i livet udvikler både psykiske og somatiske sygdomme, samt havner i udsatte positioner - uden for

Februar 2023

Sagsnummer
2022-0368332

Dokumentnummer
2022-0368332-2

Center for Forebyggelse og
Folkesundhed
Afdeling for Strategisk
Folkesundhed
Borups Allé 41
2200 København N

EAN-nummer
5798009290359

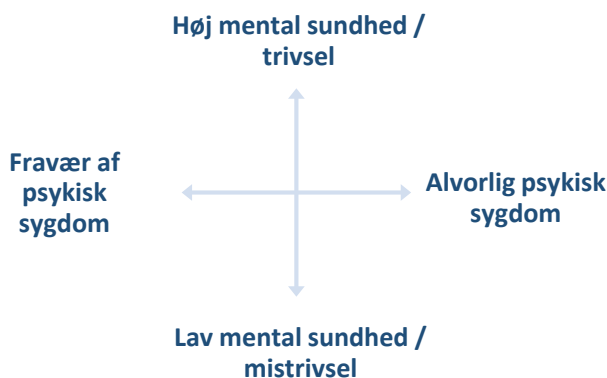
uddannelsessystem og arbejdsmarked, eller i misbrug og kriminalitet. Mistrivsel og psykisk sygdom i barndom og ungdom kan således trække dybe negative spor igennem hele livet for de berørte børn og unge, deres familier og for samfundet.

Begrebsafklaring

Begreberne mistrivsel og psykisk sygdom behandles som relaterede, men forskellige dimensioner (se figur 1).

Mistrivsel kan svinge i intensitet og være forbigående, tilbagevendende eller vedvarende. Alvorsgraden afhænger af, i hvilken grad problemerne belaster og påvirker barnets daglige funktion. Psykiske sygdomme diagnosticeres kun, når der er tale om en tydelig belastning og påvirkning af de daglige og sociale funktioner gennem længere tid.

Figur 1: Sammenhæng mellem mental sundhed og psykisk sygdom (Keyes)

Man kan godt have en psykisk sygdom og samtidig være i trivsel, men man kan også være i mistrivsel uden nødvendigvis at have en psykisk sygdom. Fremme af trivsel og mental sundhed kan dog medvirke til at forebygge eller reducere konsekvenserne af psykiske lidelser.

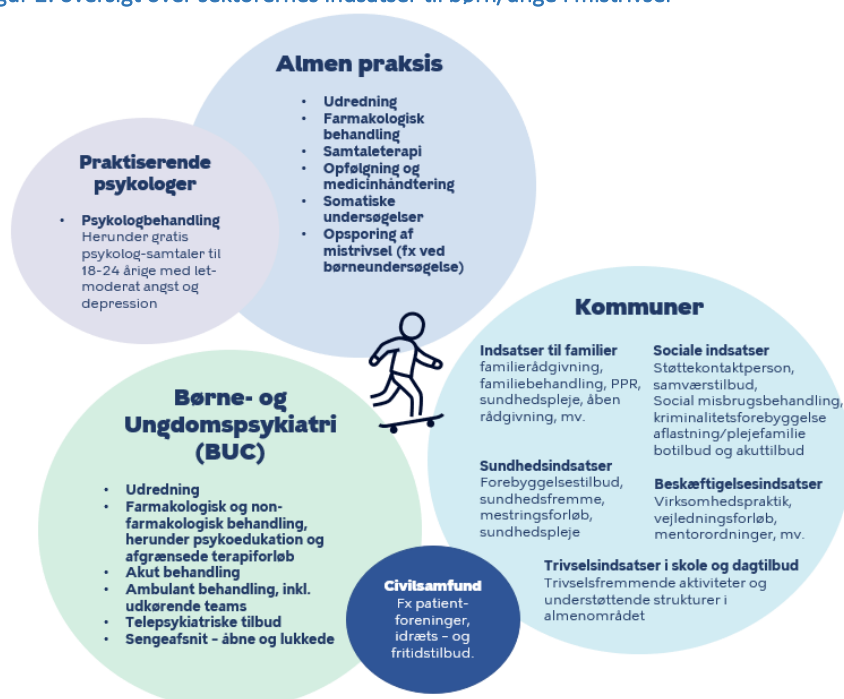
Ramme for og organisering af samarbejdet

Arbejdet med børn og unges trivsel kan overordnet set opdeles på følgende tre niveauer:

1. Forebyggelse (*kommune*)
2. Tidlige indsatser (*kommune + praksissektor*)
3. Udredning og behandling (*regional psykiatri*)

Kommunerne har det primære ansvar for at skabe sunde rammer og forebygge mistrivsel og psykisk sygdom. Kommunerne og praksissektoren har ansvaret for de tidlige indsatser (opsporing og lettere behandlingstilbud), hvor der ikke er grundlag for henvisning til psykiatrien, og den regionale psykiatri har ansvaret for udredning og behandling af børn og unge med psykisk sygdom.

Figur 2: oversigt over sektorernes indsatser til børn/unge i mistrivsel

Psykiatriaftalen

Regeringen har i september 2022 indgået en bred politisk aftale om en 10-årsplan for psykiatrien, der tager afsæt i Sundhedsstyrelsens faglige oplæg. Det faglige oplæg indeholder 5 prioriterede indsatsområder, herunder opbygning af et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel og en styrkelse af den tidlige forebyggelse i grundskolen. Der arbejdes i øjeblikket på udmøntning af aftalen, med inddragelse af relevante aktører på området.

Med psykiatriaftalen sikres området et permanent løft på en halv milliard kroner årligt. Behandlingspsykiatrien er blevet tildelt en her-og-nu kapacitetspakke på 77,2 mio. kr. i 2023, der skal modvirke stigende ventetider og bidrage til overholdelse af udredningsretten.

Det fremgår af SVM-regeringens regeringsgrundlag, at regeringen på baggrund af det faglige oplæg vil prioritere yderligere 3 mia. kr. til indsatser over den samlede 10-årige periode.

Sundhedsaftalen og samarbejdsaftaler

Sundhedsaftalen for Region Hovedstaden (2019-2023) udgør den overordnede politiske ramme for samarbejdet i regionen. Der pågår i øjeblikket et arbejde med at forberede sundhedsaftalen for den kommende periode i regi af Sundhedssamarbejdsudvalget (SSU).

Eksisterende indsatser og initiativer på tværs

Oversigterne over indsatser i kommunerne illustrerer, at der findes rigtig mange indsatser til forebyggelse, opsporing og lettere behandling af børn og unge i mistrivsel.

Derudover findes en lang række initiativer til målgruppen, der går på tværs af sektorerne i klyngen (udfoldes i bilag 2):

- Styrket tværsektoriel indsats for børn og unges mentale sundhed (STIME)
- Koordineret Indsats på Tværs (KIT)
- Netværksmøder ved samarbejde om konkret barn/ung
- Tværsektorielle overgangsmøder (ung-voksen)
- Døgninstitutionsteamet (DIT)
- Psykologisk hjælp til skolebørn med følelsesmæssige og adfærdsmæssige vanskeligheder (Mind my Mind)
- Dagbehandlingstilbud til unge med misbrug (U-turn)
- Direkte henvisning fra almen praksis til PPR (Frederiksberg)

Mistrivsel blandt børn og unge er et område med stor bevågenhed og der er derfor også en lang række igangværende drøftelser og projekter på tegnebrættet i regi af andre samarbejdsfora, bl.a.:

- Udarbejdelse af en samarbejdsaftale om selvmordsforebyggelse i samordningsudvalget for psykiatrien Byen (børn/unge).
- Region Hovedstaden arbejder på finansiering af en årsagsanalyse vedr. stigningen i antallet af børn og unge i psykiatrien.
- Børne og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) og Praktiserende Lægers Organisation (PLO) er i dialog om en Shared Care model ift. lettere stabile patienter, som får medicin (Melatonin ved søvnproblemer og ADHD-medicin).
- BUC og PLO drøfter desuden udarbejdelsen af somatiske undersøgelser ved henvisning fra egen læge til psykiatrien.
- Regionsrådet udarbejder aktuelt en ny regional 3-årsplan for psykiatrien, som har et særligt fokus på børn og unge.
- Sundhedsdatastyrelsen udvikler og afprøver nye digitale løsninger, som skal lette sundhedspersoners samarbejde om patientforløb og understøtte familiernes overblik over egne forløb.
- Kommunalt lægeligt udvalg (KLU) i København har sat fokus på at styrke samarbejde og kommunikation vedr. børn i mistrivsel, bl.a. ved udarbejdelsen af et action-card m. kommunikationsveje.

Identificerede udfordringer

På baggrund af input fra de involverede parter i klyngen er der identificeret flere særlige målgrupper og snitflader i samarbejdet mellem kommuner, almen praksis og børne- og ungdomspsykiatrien, som det vil være relevant at drøfte i klyngen.

Afdækningen har fokuseret på snitflader og fælles målgrupper i klyngen, og udfordringsbilledet handler derfor primært om børn og unge med tunge mistrivelsesproblematikker og psykiske lidelser. Det er dog også relevant for klyngen at drøfte forebyggelsesperspektivet og børn/unge i let og moderat mistrivelse, som ikke nødvendigvis kræver henvisning til psykiatrien, fx den stigende forekomst af børn og unge med bekymrende skolefravær.

Listen nedenfor er ikke udtømmende, men er udtryk for et øjebliksbillede på nogle af de oplevede udfordringer i snitfladerne:

Målgrupper - unge med komplekse problemstillinger

- Selvmordstruede børn og unge
- Børn og unge med autismspektrumsforstyrrelser (ASF)

Overgange

- Overgangen fra barn til voksen
- Overgange mellem sektorer

Fælles vidensgrundlag

-
- Data i konkrete partnerskaber og samarbejdsmodeller
- Kompetenceudvikling på tværs

Målgrupper - unge med komplekse problemstillinger

I alle sektorer rapporteres om et stigende antal børn og unge, der har komplekse psykiske udfordringer. Komplexiteten øger udfordringerne i både udrednings- og behandlingsopgaven og har betydning for sammensætningen af den kommunale tilbudsvifte, herunder medarbejdernes socialpsykiatriske kompetenceniveau. Det gælder særligt ift. selvmordstruede børn og unge, og børn og unge med autismspektrumsforstyrrelser og komorbiditet, som udfoldes i afsnittene nedenfor:

Selvordstruede børn og unge

Forekomsten af selvskade og selvmordsforsøg blandt børn og unge er steget over de seneste årtier, og det medfører et øget pres på region såvel som kommune. Der opleves i stigende grad uoverensstemmelse mellem psykiatrien og kommunens vurdering af børn og unges selvmordsrisiko. Det betyder, at psykiatrien afviser unge, som kommunen vurderer, har behov for mere specialiseret behandling, end der kan tilbydes i kommunalt regi. Kommunen og familien selv kan kontakte Kompetencecenteret ved forøget selvmordsrisiko, og kan blive tilbudt et forløb, såfremt der ikke er tale om komorbiditet i form af allerede stillede diagnoser som depression, angst eller anden psykiatrisk behandlingskrævende lidelse.

Ved udskrivning oplever parterne, at selvmordstruede børn og unge udskrives fra psykiatrisk døgnafsnit til kommunale tilbud, som ikke altid har tilstrækkelig psykosocialfaglig viden om eller behandlingstilbud til målgruppen. Der er derfor potentiale i mere kompetenceudvikling af medarbejderne i kommunen og en styrkelse af overgangen fra udskrivning, fx ved fremskudte regionale behandlingstilbud eller mere

ambulant behandling. Der er allerede fokus på at udvikle samarbejdet om selvmordstruede børn og unge i regi af det lokale samordningsudvalg for psykiatrien.

Børn og unge med autismspektrumsforstyrrelser (AFS)

Der er sket en væsentlig stigning i antallet af børn og unge med autismspektrumsforstyrrelse og både regionen og kommunerne giver udtryk for en større kompleksitet hos målgruppen.

Der ses en stigende grad af komorbiditet med fx angst, depression, spiseforstyrrelse, tvangshandlinger og overbelastningsreaktioner. Autismediagnosen kan både skygge for - og blive overskygget af symptomer på andre tilstande, så de ikke adresseres, eller som betyder, at målgruppen ikke kan rummes i de ordinære tilbud i det regionale behandlingssystem, fx behandling i forhold til seksuelt misbrug, spiseforstyrrelser og misbrug samt mere forebyggende tilbud i forhold til symptomer på stress, angst eller depression.

Styrkelse af den tværsektorielle indsats kan fx have fokus på tidligere opsporing og udredning, fælles forståelse af udfordringerne, ligesom det er relevant at se på, hvordan der kan arbejdes tværsektorielt med udfordringer ift. bekymrende skolefravær hos børn med autisme.

Det lokale samordningsudvalg for psykiatrien har autismspektrumsforstyrrelser og komorbiditet som tema i 2023, og der arbejdes derfor videre med at udfolde udfordringer og løsninger her.

Overgange for børn og unge i mistrivsel

Det er særlig vigtigt med sammenhæng i overgangene for børn og unge. Både ved overgange imellem faser i et barns liv, overgange mellem forskellige dele af en samlet indsats, og overgange når indsatser intensiveres eller udfases. Nedenfor præsenteres nogle af de udfordringer, som arbejdsgruppen har udpeget i relation til overgange.

Overgang fra barn til voksen

Overgangen fra ung til voksen opleves udfordrende i både kommune og hospitalsregi. Når unge bliver myndige, møder de både i kommunen og i voksenpsykiatrien nye tilgange, tilbud og procedurer, der stilles andre krav. Behandlingsmulighederne i den sociale sektor indsnævres lovgivningsmæssigt eller bortfalder ligeledes efter det fyldte 18. år, ligesom familieinddragelse ikke er muligt i samme grad som på børne- og ungdomsområdet. Det er vigtigt, at der sikres en god og koordineret overgang fra ungdomsområdet til voksenområdet i både kommunen og psykiatrien, når den unge fylder 18 år, og at der også etableres et tværsektorielt samarbejde på voksenområdet.

Konkret peges der bl.a. på manglende indsatser ved overgangen fra ung til voksen for unge, der har været udsat for traumer (opvækst med vold, psykosociale vanskeligheder i familien, omsorgssvigt, mv.), hvor traumerne står i vejen for andre behandlings- og forebyggelsestiltag i kommunerne. Det kan fx være unge, der har været udsat for seksuelle

overgreb. Her kan Københavns Kommune tilbyde undersøgelse og behandling i team Fønix til og med det fyldte 18 år, og herefter kan Rigshospitalets Center for voldtægt, som har 6 måneders ventetid, tilbyde 5 samtaler, men kan ikke hjælpe hvis overgrebet har fundet sted før det 18. år. Hvis overgrebet har fundet sted før det 18. år, kan Center for Seksuelt Misbrug Øst tilbyde behandling, men med op til 2 års ventetid.

Overgange mellem sektorer og ved opstart/afslutning af forløb

- **PPR som indgang til hjælp**

Almen praksis ønsker, at der i regi af klyngen ses på PPR som indgang til børne og ungdomspsykiatrisk hjælp, da der er en generel oplevelse af flaskehals og ventetider til PPR i klyngen. Der kan dog være behov for at beskrive, hvilke konkrete cases, der ligger til grund for oplevelserne, da tidligere fremlagte cases i KLU-regi har peget på, at de børn der var bekymring for i almen praksis, i højere grad havde udfordringer, som hører under serviceloven (og dermed uden for PPR). I øjeblikket er der ikke et system i Københavns Kommune, der gør det muligt at opgøre ventetider til PPR, men PPR bestræber sig på at besvare en henvendelse indenfor tre arbejdsdage, og – hvis relevant – at besøge barnets skole eller institution indenfor 10 arbejdsdage.

Der opleves i almen praksis en stor andel tilbageviste henvisninger fra BUC med begrundelsen om, at der skal foretages en udredning af det enkelte barn/ung i PPR inden henvisning. Københavns Kommune ser gerne, at det retslige og faglige grundlag for denne praksis afklares, jf. folkeskoleloven, hvor der ikke stilles krav til PPR om at fungere som indgang for andre aktørers henvisninger til udredning i BUC. Eleven indstilles således til en pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV), hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, eller hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring. Det bør afklares, hvad årsagerne er til, at BUC beder om udredning i PPR, og om der evt. er tale om en opgaveglidning, som forsinker udredningsforløbet for familien uhensigtsmæssigt.

- **Henvisningspraksis og tilbagehenvisninger**

Region Hovedstaden tilbagehenviser væsentligt flere børn og unge (35%) end de andre regioner. Tal fra samordningsudvalget viser, at 18% blev tilbagehenvist fra Københavns Kommune i 2022. Det samme gjaldt 10% fra Frederiksberg Kommune og ca. 40% fra almen praksis samlet for begge kommuner. Der opleves et behov for at afklare årsagerne til den store andel tilbagehenvisninger. Er der eksempelvis tale om børn, som har behov for et andet tilbud, drejer det sig om fejl/mangler i henvisningen mv.? Der opleves uklarhed omkring kriterier og forudgående undersøgelser for henvisning til sygehusbehandling (herunder krav om PPR-udredning) samt fælles forståelse af krav til indhold og

kvalitet i henvisningerne. Der kan i forbindelse med dette kigges nærmere på samarbejdsaftalen og eventuelt udbredelsen af kendskabet til denne.

- **Kommunikation mellem almen praksis og kommune:**

En vigtig forudsætning for en sammenhængende indsats er, at aktørerne i den samlede indsats kan dele relevant og tilstrækkelig information. Det vil være relevant at styrke kommunikationen mellem alle parter på området, men almen praksis har konkret peget på udfordringer i kommunikationen med PPR i kommunerne, hvor muligheden for elektroniske korrespondancer mangler. Udfordringen er også rejst i regi af KLU, og både Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune arbejder aktuelt på at indkøbe og implementere et journalsystem, som forventeligt omfatter mulighed for korrespondancer begge veje.

- **Opfølgning ved udskrivning eller endt udredning**

Der rejses en opmærksomhed på overgange og opfølgning ved udskrivning eller endt udredning. Børnene og de unge vil ofte have behov for både sideløbende og efterfølgende behandling og støtte i primærsektoren, men der opleves manglende tid til samarbejde om forløbet med fx skolen/PPR, og andre faggrupper, herunder misbrugsbehandlere og socialrådgivere (fx oplever BUC afbud til netværksmøder). Fagpersoner i skolen, kommuner og almen praksis oplever desuden, at der ofte er behov for sparring, men at det er svært at få en direkte og let kontakt til relevante fagpersoner i børne- og ungdomspsykiatrien. Projektet KIT, der både er implementeret i Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune, har til formål at adressere de beskrevne udfordringer.

Fælles vidensgrundlag

Generelt datasamarbejde på området

Der mangler viden om hvornår mistrivsel opstår og det vil være relevant at undersøge årsagerne yderligere med henblik på at kunne forebygge mistrivsel og justere og/eller etablere virkningsfulde indsatser. Systematiske dataindsamlinger om børn og unges sundhed og trivsel kan fx medvirke til at synliggøre årsagssammenhænge og særlige sårbare målgrupper, ligesom brugerrejser, der følger familiernes forløb på tværs af sektorer, kan bidrage med et supplerende perspektiv på udfordringerne i overgangene.

På mødet i den faglige klynge i september 2022, blev det besluttet at nedsætte en datagruppe, som skal se nærmere på datadeling og databearbejdning på tværs af kommuner og hospital.

Data i konkrete partnerskaber og samarbejdsmodeller:

- **Koordineret indsats på tværs (KIT)**

I forbindelse med projektet KIT er der et kommunalt ønske om, at BUC i højere omfang tilvejebringer data over hvilke børn, der udredes (hvilke diagnoser), så kommunen kan planlægge og tilrettelægge de indsatser målgruppen skal tilbydes efter endt udredning. Der mangler ved opstart af projektet KIT baselinedata og mulighed for at samkøre data på tværs.

- **STIME - Styrket tværsektoriel indsats**

Det tværsektorielle partnerskab STIME har kørt i en længere periode og mange familier har været igennem forløb. BUC ønsker, at der ses på data og den langsigtede effekt, herunder hvorvidt STIME holder børn ude af psykiatrien.

Kompetenceudvikling på tværs

BUC oplever generelt udfordringer i forhold til kommunernes 'know-how' på områder som selvskade, suicidalitet og spiseforstyrrelse samt psykopatologi generelt. I det faglige oplæg til 10-års planen for psykiatrien fremhæves behovet for fælles kompetenceudvikling på tværs af socialpsykiatrien, den regionale psykiatri og almen praksis, så det sikres, at der sker deling af den nyeste forskningsbaserede og dokumenterede viden, videndeling om hinandens praksis, mulighed for rådgivning og sparring samt kompetenceudvikling og opkvalificering på tværs af sektorerne. Det kan fx sikres via udgående rådgivning fra BUC, der kan rådgive og understøtte socialfaglige medarbejdere i indsatsen overfor fx selvmordstruede børn og unge (fx som med døgninstitutionsteams).

Kendskab til roller og ansvar på tværs af sektorer

Københavns Kommune ønsker at arbejde mere forebyggende med inkluderende børnefællesskaber i dagtilbud og skole, således at mistrivsel blandt enkelte børn bedre kan forebygges. Imidlertid opleves et stort pres fra praktiserende læger, psykiatrien og forældrene i retning af at arbejde med individuelle diagnoser og udredninger, hvilket betyder at der lægges beslag på ressourcer i både dagtilbud, skole og PPR, fordi der bruges mere tid på individuelle børnesager, end på at styrke trivsel og forebygge mistrivsel. Hvis kommunerne skal lykkes med at forebygge - og allokere ressourcer til forebyggelse - kræver det således en forståelse for, at PPR ikke kun arbejder individfokuseret, men at funktionen har en vigtig rolle i forhold til at supportere og fremme det forebyggende inkluderende fællesskab.

BILAG PKT. 2

2. Beskrivelse af aktuelle samarbejder og initiativer i det tværsektorielle samarbejde

I dette bilag beskrives aktuelle samarbejder og initiativer i det tværsektorielle samarbejde. Listen er ikke nødvendigvis udtømmende:

STIME (Styrket tværsektoriel indsats for børn og unges mentale sundhed) er et samarbejde mellem psykiatrien og kommunerne om et lettere behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel, hvor målet er at sikre, at de får hjælp i deres nærmiljø, inden problemerne vokser sig store. Der er i STIME fire forskellige spor til børn og unge:

- Når svære følelser fører til selvskade
- Når tanker om krop og mad fylder for meget
- Når bekymring eller tristhed fylder for meget
- Når uro, opmærksomhed eller impulsivitet er en udfordring

Frederiksberg Kommune tilbyder behandling inden for alle fire spor, mens Københavns Kommune i øjeblikket tilbyder de to spor vedr. spiseforstyrrelser og selvskadende adfærd i rådgivnings- og behandlingstilbuddet ROBUS. Indsatsen leveres af kommunen, mens Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) bidrager med uddannelse, supervision og løbende rådgivning til de psykologer, der leverer behandlingen.

Koordineret Indsats på Tværs (KIT) er en samarbejdsmodel som er implementeret i alle regionens kommuner samt Region Hovedstadens psykiatri. KIT har til formål at styrke samarbejdet mellem aktørerne i forbindelse med, at et barn eller en ung udredes i psykiatrien. Det skal sikre, at barnet eller den unge gribes rettidigt efter eventuel diagnose, og at forældrene får overblik over, hvordan kommunen efterfølgende tilbyder hjælp og støtte efter endt udredning. Projektet har bl.a. fokus på at sikre koordinering og forberedelse af netværksmøder i BUC om børn, der er færdigudredt. Målgruppen er fra 0-18 år i udredning hos BUC. Samarbejdet trådte i kraft den 1. januar 2023 i Københavns Kommune, mens Frederiksberg Kommune har været med i udviklingsfasen af projektets start i 2018.

Tværsektorielle netværksmøder anvendes ved forløb (ambulante og under/efter indlæggelse) i Børne- og Ungdomspsykiatrien til at understøtte koordination, sammenhæng og samarbejde i tværfaglige og

Februar 2023

Sagsnummer
2022-0368332

Center for Forebyggelse og
Folkesundhed
Afdeling for Strategisk
Folkesundhed
Borups Allé 41
2200 København N

EAN-nummer
5798009290359

tværsektorielle forløb, når der er behov for koordinering med mindst én anden aktør. På møderne deltager barnet/den unge og de pårørende samt minimum én kommunal og én regional medarbejder. Formålet med møderne er at koordinere planer og indgå aftaler, herunder om barnets/den unges behov for behandling og kommunal støtte.

Der har i perioden 2020-2022 været sat ekstra fokus på – og afsat ekstra midler fra psykiatriens samordningsudvalg til at styrke det tværsektorielle samarbejde ved brug af strukturerede netværksmøder.

Overgangsmøder fra ung-voksen

BUC har ansvaret for, cirka 6 måneder før patienten fylder 18 år at tage kontakt til det psykiatriske center, som patienten rent geografisk hører til, såfremt man vurderer, at patienten bør overgå til videre behandling. Der skal knyttes en patientansvarlig læge (PAL) til patienten, muligheder for videre forløb skal afklares, og der skal aftales et fysisk overgangsmøde. Overgangsmødet holdes med den unge, pårørende og behandlere fra både BUC og voksenpsykiatrien, og har til formål at skabe kontinuitet i forløbet og tryghed for den unge. På mødet orienteres om de juridiske aspekter i forbindelse med overgang fra barn til voksen og skiftet i samarbejdspartnere i psykiatrien og kommunen. Det tilstræbes, at den der deltager i mødet fra psykiatrien, også er den, der modtager patienten ved første samtale efter overgangen.

Kommunen er ligeledes forpligtet til at planlægge overgangen til voksenlivet fra den unges 16-års fødselsdag. Det kan fx indebære at holde fælles overgangsmøder med relevante parter fra voksenområdet og hjælpe med at tage stilling til, hvilke behov den unge har, hvor man skal bo, hvad man skal leve af mm. Målet er, at dette skal være afsluttet, når den unge fylder 18 år, så de nye støttetilbud kan gå i gang med det samme og der ikke vil være en periode uden hjælp.

Døgninstitutionsteamet (DIT) er et nyt ud-kørende psykiatrisk team, som skal styrke det tværsektorielle samarbejde ml. BUC og døgninstitutioner ved at behandlingen foregår på døgninstitutionen. DIT kører ud til unge på udvalgte døgninstitutioner (Jacob Michelsens Minde), som samtidig har behov for psykiatrisk behandling i BUC. DIT har behandlingsansvaret for de unge og tilbyder samtaler, ambulant behandling, samt sparring og undervisning til personalet på institutionen.

Mind my mind er et tværsektorielt samarbejde mellem Psykiatrifonden, regioner og kommuner, herunder Københavns Kommune, som skal afhjælpe psykisk mistrivsel igennem modulopbyggede forløb, der kan sammensættes ud fra det enkelte barns behov. Mind My Mind hjælper børn og unge med tydelige symptomer inden for angst, depression og/eller adfærdsvanskeligheder med træning af tanker, følelser og

adfærd med kognitive og adfærdsterapeutiske metoder. Fokus er ikke på diagnoser, men på de ting barnet har svært ved.

U-turn er et behandling- og rådgivningstilbud til unge i alderen 14-24 år, der har et problematisk forbrug af rusmidler. U-turn er opbygget omkring formaliserede samarbejder med psykiatrien vedr. unge i efterværn (over 18-23 år) med dobbeltdiagnose. Det drejer sig dels om samarbejdsmodellen med Ambulatorium for Psykoterapeutisk Udvikling (APU) under Psykoterapeutisk Center Stolpegård og den kommunale rusmiddelbehandling (ift. ikke psykotiske lidelser og misbrug), og dels om samarbejdsmodellen SPOR med Psykiatrisk Center Amager og den kommunale misbrugsbehandling (ift. svær psykisk sygdom og misbrug). Der er ikke et formaliseret samarbejde med psykiatrien for de unge under 18 år med dobbeltdiagnoseproblematikker.

Direkte henvisning fra Almen praksis til Psykologisk Pædagogisk Rådgivning (PPR) i Frederiksberg Kommune er en samarbejdsmodel mellem praktiserende læger og Frederiksberg Kommune, som omfatter en ændret henvisningsprocedure, som skal styrke den tidlige opsporing og indsats for børn og unge med tegn på mistrivsel. Det er egen læge, der henviser borgeren indenfor målgruppen til PPR via en korrespondancemeddelelse. Målgruppen er børn og unge fra 6 til 17 år, som har tegn på begyndende mistrivsel.

BILAG PKT 2

3. Data for sundhedsklynge Byen

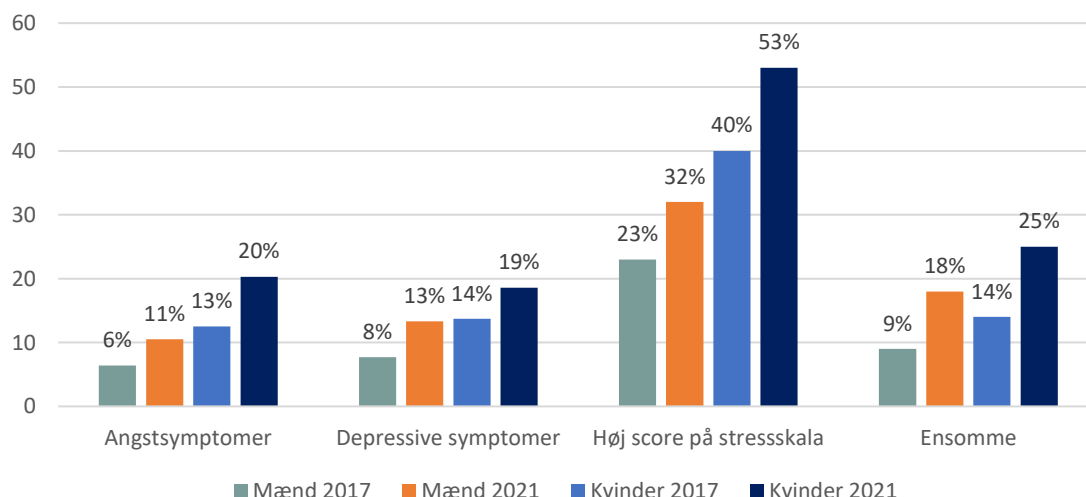
I dette bilag beskrives aktuelle data vedr. børn og unges mentale sundhed i Sundhedsklynge Byen.

Flere børn og unge mistrives – særligt pigerne

Andelen af børn og unge der mistrives, er stigende, og ifølge Vidensråd for Forebyggelse (2021) har mindst 16% af de 0-9-årige i Danmark betydelige mentale helbredsproblemer, og 12% af de unge på de Københavnske ungdomsuddannelser er placeret i den laveste ende af WHO-5 indekset, hvilket antyder at man er i stor risiko for at udvikle depression og stressbelastning. Mistrivsel kan komme til udtryk i et bredt spektrum af problemstillinger. Blandt skolebørn ses bl.a. en stigning i forekomsten af nervøsitet, problemer med at falde i søvn, lav livstilfredshed og følelsen af ensomhed (SST., 2022)

Den stigende mistrivsel ses særligt blandt pigerne, hvilket kommer til udtryk som en øget forekomst af angst, depressive symptomer, stress og ensomhed. Det er dog muligt, at en del af kønsforskellen kan skyldes måden hvorpå spørgsmålene formuleres.

Mistrivsel blandt 16-24-årige mænd og kvinder i Region Hovedstaden, Sundhedsprofilen 2021

Selvskade og selvmordstanker

Opgørelser viser, at personlighedsforstyrrelser, spiseforstyrrelser og selvskadeproblematikker står for en betydelig del af kontakterne til den regionale psykiatri (Sundhedsstyrelsen, 2022) og både forekomsten af selvskade og selvmordsforsøg er steget over de seneste årtier (Jeppesen, et al., 2020).

I Københavns Kommunes Ungeprofil fra 2021 angav 15%, at de havde gjort skade på sig selv inden for de seneste 12 mdr., mens det var 12% i 2019, og ifølge Børns Vilkår (2019) har 21% af eleverne i 9. klasse erfaring med selvskade. I Sundhedsprofilen for Region H 2021 angav 12,3% blandt mænd og 14,9% blandt 16-24-årige kvinder, at de inden for de seneste 12 mdr. havde haft selvmordstanker.

Risikofaktorer – herunder børn og unges søvnvaner

Årsagerne til mistrivsel er komplekse. Udover medfødte, familiære og relationelle faktorer, kan faktorer som fx søvn, digital adfærd, sociale faktorer og brugen af alkohol og nikotin påvirke trivsel.

Søvn er en veldokumenteret risikofaktor i forhold til børns mentale sundhed og flere danske undersøgelser indikerer, at børn og unge ikke sover tilstrækkeligt. Der er desuden sket en voldsom stigning i brugen af sovemedicin blandt børn og unge de seneste 10 år (eSundhed).

Grafikken viser tal fra Københavns Kommunes Ungeprofilundersøgelse 2021 blandt unge mellem 15-30 år.

Flere børn og unge får en psykiatrisk diagnose

I perioden 2008-2018 er antallet af børn og unge med psykiatrisk debut steget med 25% i Region H, mens den samlede kontakt til psykiatrien for børn og unge i Region H er steget med 68,5%.

Udviklingen kan være tegn på en reel stigning i incidensen, men kan fx også være et resultat af den gradvise udvidelse af udrednings- og behandlingsrettighederne, udbygning af kapaciteten og nedbringelsen af ventetider i psykiatrien (Bolig og Indenrigsministeriets Benchmarking-enhed, 2021).

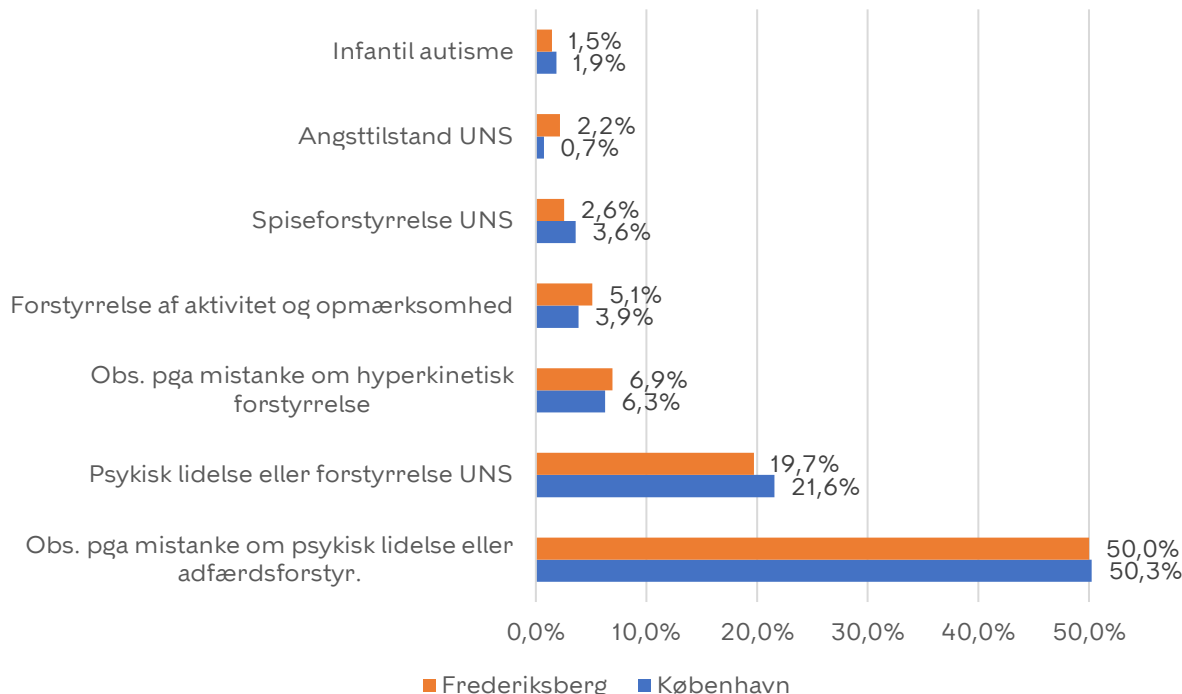
Blandt børn og unge gælder det, at 8% bliver diagnosticeret med en psykisk udviklingsforstyrrelse eller anden psykisk sygdom inden de fylder 9 år, mens 15% diagnosticeres inden de fylder 18 år (Holstein, et al., 2021). Der er blandt børn og unge særligt sket en stigning i forekomsten af:

- **Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser**, særligt ADHD
- **Psyriske udviklingsforstyrrelser**, herunder autisme og Asperger
- **Nervøse og stress-relaterede tilstande**, herunder angst, fobier, OCD og belastningsreaktioner

Ifølge en opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsen (april, 2022) over diagnoser stillet de seneste 10 år, er andelen af børn og unge med spiseforstyrrelser steget med 83%, autismediagnoser steget med 54%, angst steget med 52%, ADHD steget med 29% og depression steget med 16%.

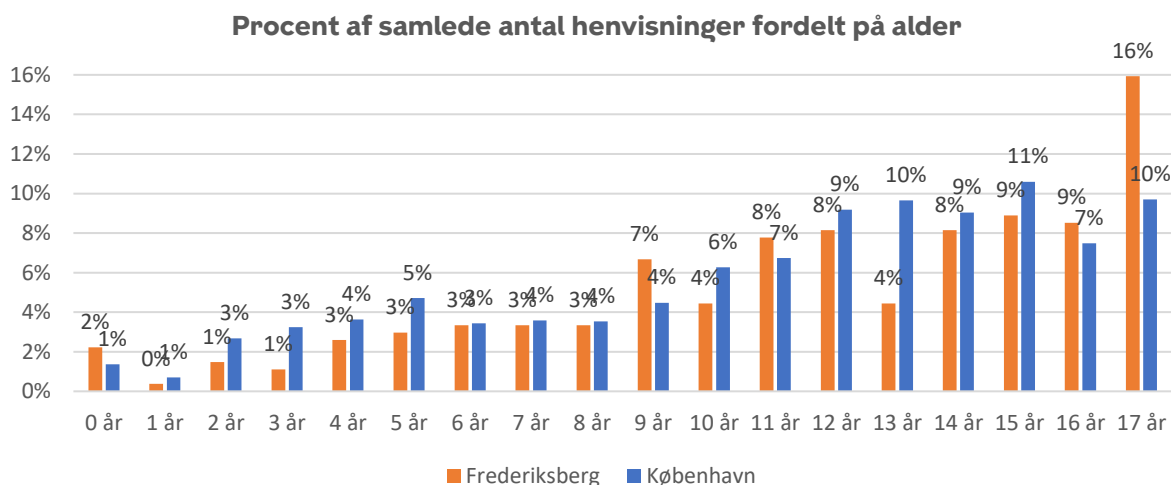
Angst er den hyppigste diagnose blandt piger, mens ADHD er den hyppigste diagnose blandt drenge. Andelen af børn og unge med psykisk sygdom, der har mere end én diagnose er steget fra 26% i 2009 til 40 pct. i 2019 (Bolig og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed, april 2021).

Blandt henvisningerne til psykiatrien i Sundhedsklynge Byen i 2022, fordelte de hyppigste henvisningsdiagnoser (samlet for køn) sig således for Københavns og Frederiksberg Kommune:

Kilde: Henvisningstal for 2022 fra Samordningsudvalg Byen

Blandt de børn og unge i klyngen, som diagnosticeres med en psykiatrisk diagnose, diagnosticeres godt to tredjedele i alderen 10-17 år og mere end 50% diagnosticeres i alderen 12-17 år i både Frederiksberg og Københavns Kommune. I Københavns Kommune diagnosticeres ca. 15% før skolealderen, mens det gælder 10% i Frederiksberg Kommune. Blandt 6-14-årige i grundskolen diagnosticeres ca. 50% i denne periode, mens ca. 33% diagnosticeres efter grundskolealderen.

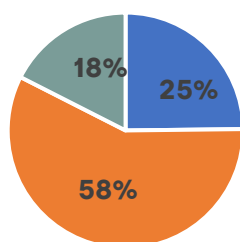

Kilde: henvisningstal for 2022 fra Samordningsudvalg Byen

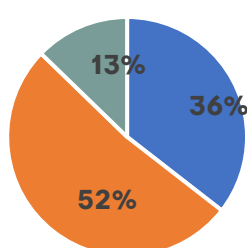
Henvisninger til psykiatrien

Hovedparten af børn og unge i klyngen henvises fra almen praksis, men der er kommunale forskelle. En større andel henvises fra Københavns Kommune (36%) end i Frederiksberg Kommune (25%).

Frederiksberg

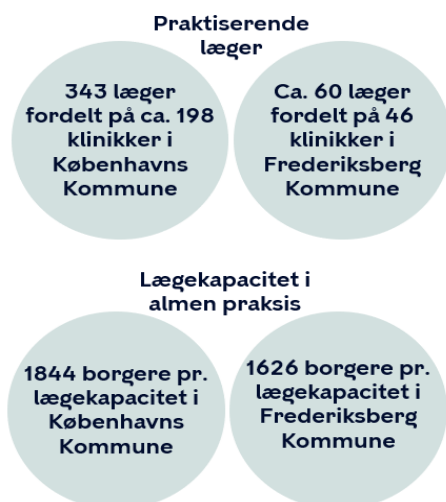
København

- Kommune
- Almen praksis
- Andre, fx kliniske enheder

Akutte vs. ambulante kontakter

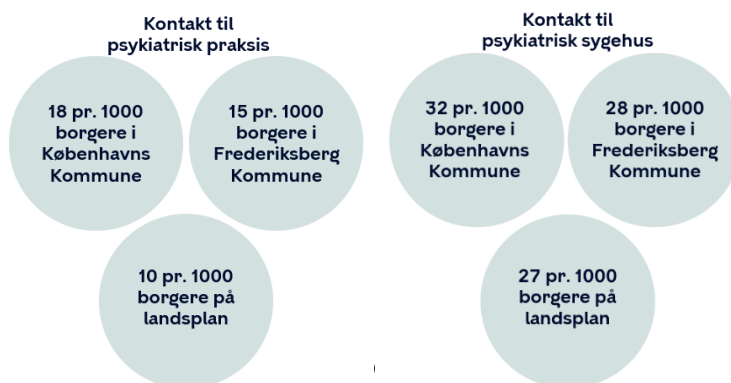
For omkring 24% af børnene i Region H er det første møde med psykiatrien akut, mens det samme fx gjaldt for kun 5% af børnene i Region Midt. Børn og unge med debut i psykiatrien i Region H er i gennemsnit i kontakt med psykiatrien 15,3 dage på et år, mens det tilsvarende er 8,2 dage for børn og unge i Region Nord (Benchmarkingen, 2021).

Forskelle i kontaktmønstret på tværs af regioner kan hænge sammen med forskellen i tilbud hos almen praksis og privatpraktiserende psykiatere og psykologer. I Region H er andelen af børn og unge, der modtager samtaleterapi i almen praksis højere end i andre regioner.

Kontakter til psykiatrien

På landsplan er der i gennemsnit 36 kontakter til psykiatrien pr. 1000 borgere, mens det er højere i Sundhedsklynge byen med 48 pr. 1000 borgere i København og 41 pr. 1000 borgere på Frederiksberg. Tallene i boblerne nedenfor viser fordelingen mellem hhv. psykiatrisk praksis og psykiatrisk sygehus. Summen er højere end de to, da enkelte borgere har kontakter begge steder, men kun tælles ét sted. (eSundhed, datapakker klynger)

Kommunale forskelle

Der er kommunale forskelle i kommunernes befolkningssammensætning, lægedækning, mv. som kan have betydning for organisering, henvisningspraksis, forebyggelsesindsatser, mv.

Det socioøkonomiske index, som beregnes på baggrund af en række sammenlagte socioøkonomiske indikatorer, ligger på 104 i Københavns Kommune, mens det i Frederiksberg Kommune ligger på 79 (Danmarks Statistik). Landsgennemsnittet er 100 og alt over 100 indikerer, at befolkningen er dårligere stillet end landsgennemsnittet. Samtidig er andelen af udsatte børn i København 2,3%, mens den på Frederiksberg er 1,6%

4. Oversigt over indsatser til at forebygge eller mindske mistrivsel hos børn og unge

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen

INDLEDNING

I det følgende præsenteres en samlet oversigt over Københavns Kommunes indsatser til børn og unge, som har til formål at fremme trivsel, forebygge eller mindske mistrivsel. Indsatserne spænder fra mental sundhedsfremme, forebyggelse, tidlig opsporing, lettere behandlingstilbud til sociale støtteforanstaltninger.

Oversigten er bestilt af Sundhedsklynge Byen den 28. september 2022 og er et øjebliksbillede til brug for videre drøftelser i sundhedsklyngen. I oversigten indgår både permanente og midlertidige tilbud, men listen er ikke udtømmende.

Oversigten indeholder kommunens indsatser i Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og går på tværs af lovgivninger, budgetter og formål. Børn og unges trivsel er på forskellig vis en væsentlig del af lovgivningerne og arbejdet i alle forvaltningerne, men de tager sigte på forskellige forhold og aspekter.

Indsatserne er valgt ud fra kriteriet om, at de driftes eller finansieres af Københavns Kommune og er *særligt* relevante i forhold til at fremme mental sundhed eller forebygge eller mindske mistrivsel. Foruden indsatserne i oversigten, arbejdes der i dagtilbud og skoler hver dag med trivsel i det daglige møde med byens børn gennem det pædagogiske arbejde, fællesskaber og lokale trivselsfremmende indsatser. Dertil findes en lang række tilbud i civilsamfundet, som har betydning for børn og unges mentale sundhed og trivsel, fx i patientforeninger, NGO'er og idræts- og fritidsforeninger.

Mistrivsel er et komplekst fænomen med mange mulige årsagskomponenter, og det vides ikke hvorfor en stigende andel børn og unge mistrives. Mistrivsel vil ofte skabes, formes og forandres i komplekse samspil mellem det enkelte barn/unge og en lang række andre faktorer i omgivelserne. Det kan fx være samspillet med de tidlige omsorgspersoner eller betydningsfulde livsbegivenheder i familie eller skolegang. Børn og unges relationer og adfærd har også betydning for deres trivsel, fx hvilke fællesskaber de indgår i, søvnvaner, digitale vaner, nikotin- eller rusmiddelforbrug. Derudover præger kulturelle udviklingstendenser de normer børn og unge lever under og de forventninger, de har til sig selv og hinanden. Det gælder fx udvikling i uddannelsessystemet, præstations- og perfektionskultur.

Kompleksiteten i årsagerne betyder også, at indsatser i relation til børn og unges trivsel og mistrivsel spænder bredt over både strukturelle og individuelle indsatser.

Oversigten illustrerer den store bredde af tiltag i Københavns Kommune. På baggrund af oversigten er det dog ikke muligt at udlede forbedringspotentiale, såsom hvor der mangler tiltag eller kapacitet.

LÆSEVEJLEDNING

Oversigten omfatter indsatser til alle børn og unge fra 0-18 år, samt de indsatser der går ind i det tidlige voksenliv. I kapitel 1-5 findes en kort beskrivelse af de udvalgte indsatser, som indgår i Indsatstrappen fordelt på 5 niveauer fra "trivsel" til "svær mistrivsel". Som supplement findes i kapitel 6 en beskrivelse af '*understøttende strukturer og rådgivning til fagprofessionelle*' (fx pædagogisk tilsyn i dagtilbud og etnisk konsulentteam), i kapitel 7 '*kortlæggende indsatser*' (fx Københavns Børnesundhedsprofil) og i kapitel 8 fremgår en række udvalgte '*18+ indsatser*', som

er særlig relevante i forhold til unge i svær mistrivsel.

BEGREBSAFKLARING

Indsatserne er inddelt med udgangspunkt i trivselslinealen.

Trivselslinealen er bygget op omkring serviceloven og bygger på beskyttelses- og risikofaktorer, forhold i familie og netværk, barnets alder og forældrenes kompetencer (KL).

Trivselslinealen er et redskab til at vurdere, hvor udsat et barn eller en ung er på sin udvikling og trivsel. De tre forvaltninger arbejder til dagligt med andre måder at strukturere indsatser på, så oversigten med trivselslinealen som udgangspunkt er en tillempet version af de oversigter og tilbudsvifter, der findes i kommunens respektive forvaltninger.

Trivselslinealen er opdelt i fem kategorier, der er med til at indikere, hvor udsat barnet eller den unge er på sin trivsel og udvikling. I nærværende oversigt er udsatheden/trusselsniveauet omsat til fem niveauer af trivsel, som indsatserne er placeret efter på baggrund af målgruppens behov.

Indsatserne på første trin "I trivsel" er målrettet alle børn og unge, mens det sidste trin er målrettet børn og unge i svær mistrivsel. Mistrivsel vil ofte variere i intensitet og kan være forbigående, tilbagevendende eller langvarig. Indsatserne er placeret på lavest mulige indsatstrin (højest mulige trivsel), men mange tilbud vil også være relevante på de højere indsatstrin, dvs. for børn og unge i dårligere trivsel".

1. I trivsel

Børn og Unge i trivsel og i positiv og alderssvarende udvikling, med de almindelige udsving, der kan være. Forældre yder god omsorg.

2. Moderat trivsel

Børn og unge som generelt trives, men som kan have behov for støtte i forbindelse med større, forbigående belastninger. Forældre yder generelt god omsorg.

3. Begyndende mistrivsel (sårbar)

Børn og unge som viser gentagne tegn på mistrivsel, og som er sårbare pga. midlertidige eller afgrænsede belastninger.
Forældres omsorg kan være midlertidigt reduceret.

4. Mistrivsel (udsat)

Børn og unge, hvor der er tydelige tegn på, at udvikling og trivsel er i fare. De oplever langvarige, betydelige og vidtrækkende sociale belastninger. Faktorerne kan være de samme som ved "svær mistrivsel" (truet), men med lidt mindre omfang eller tyngde.

5. Svær mistrivsel (truet)

Børn og unge, hvor der ses tydelige tegn på, at udvikling og trivsel er i fare, med evt. dysfunktion til følge. Barnet/den unge oplever langvarig, betydelig og vidtrækkende social belastning eller alvorlig psykisk sygdom.

Indsatsstrappe

Indsats til at forebygge, opspore eller behandle mistrivsel blandt børn og unge i Københavns Kommune.

Svær mistrivsel

Mistrivsel

Begyndende mistrivsel

Moderat trivsel

Trivsel

Sundhedsplejen

1. Graviditetsbesøg til førstegangsfødende
2. Generelle hjemmebesøg til 0-årige
3. Generelle samtaler i kolesundhedsplejen

Dagtilbud

4. Trivselsvurderinger
5. Børn og Bevægelse

Skole

5. Børn og Bevægelse
6. Idræt og samvær
7. Fritidsguiderne KBH
8. Flere Børn i Fællesskaber
9. Rammemodel, overgang til ungdomsuddannelse
10. Feedbacksamtaler
11. Antimobbestrategi

Ungdomsuddannelse

12. Trivselspolitik
13. Antimobbestrategi
14. Oplæg om unge og søvn
15. Digital Balance oplæg

Børn, unge og familie

16. Oplæg om skærm til småbørnsfamilier
17. SNAK MED – digital dannelse

Sundhedsplejen

18. Graviditetsbesøg til sårbare
19. Behovsbesøg til småbørn
20. Opsøgende forældre-samarbejde
21. Behovssamtaler hos skole-sundhedsplejen

Dagtilbud

22. Basispladser
23. Specialdagtilbud
24. Ressourceforum

Skole

25. Åben anonym rådgivning
26. Talentforløb
27. Intensive læringsforløb
28. Erhvervsplaymaker
29. Ressource- og læringscentre
30. BUF-flex
31. Specialskoler
32. Song-, skilsmissegrupper m.fl.

Børn, unge og familie

33. Sundhedstjek
34. Ung mor på vej
35. RessourceCenter Ydre Nørrebro
36. Sjakket – integration
37. Åben rådgivning og vejledning

Sundhedsplejen

38. En God Familiestart
39. Overgang til dagtilbud

Dagtilbud

40. Udvidet førelæsesamarbejde
41. Børnecenter KBH og Børneterapi
42. Dagtilbudssocialrådgivere

Skole

42. Skolesocialrådgivere
43. Tværfaglig support, inkl. PPR
44. Skole- og tilbageslutningsflex
45. Cool Kids og Chilled
46. Mind My Mind – adfærdsterapi

Børn, unge og familie

47. headspace – åben rådgivning
48. LGBT+ Danmark – Transit
49. Støtte v. angst, depression, stress
50. Ung i Forandring, samtaleforløb
51. Samtaler til familier med kræft
52. Unge i mistrivsel, familieførløb
53. Fritidsliv og -job med Mentor
54. Idrætsprojektet
55. Social Cantina – fællesskaber
56. Københavnerteamet
57. Barndom i Balance – rusmidler
58. Familiehusene BBU og handicap
59. De Unges Hus – rådgivning
60. U-Turn – rusmidler
61. ROBUS spiseforstyr: og selvskade
62. Fønix – behandling v. overgreb
63. Brobyggerne
64. Koordineret indsats på tværs

Skole

65. Dagbehandling til skolepligtige børn

Børn, unge og familie

66. VIFU Forebyg
67. Hjemmebasen, Arild
68. Kontaktperson, hos MY-enhederne
69. Hybelinstituttionen
70. Den korte snor – kriminalitet
71. Spydspidsen – støtte via praktik
72. Huset Wilbrandsvej, familie-behandling
73. Toppen – aflastning
74. Skovhusene, aflastning
75. Familieafdelingen, Arild
76. Aflastning netværk/familiepleje
77. Fritidsfamilie og mentorfamilie
78. Familiebehandling og støtte, Nyholm

Børn, unge og familie

79. Sikkerhedsplan
80. Netværksanbringelse
81. Plejefamilie
82. Nyholm, akut- og korttidsilbud
83. Faseopdelt anbringelse, Arild
84. Døgninstitution, Baunegård
85. Døgninstitution, Nærumgård
86. Døgninstitution, Svanehuset
87. Døgninstitution, Elmehuset, Rampen/Hyblerne
88. Døgninstitution, Josephine Schneiders børnehjem
89. Døgninstitution, Udsigten
90. Døgninstitution, Jacob Michaelsens Minde
91. Døgninstitution, Ungehuset Emdrup
92. Døgninstitution, VIFU Døgn
93. Døgninstitution, Fensmarksvej
94. Åben/delvist lukket døgn-institution, Skodsborg
95. Åben/delvist lukket døgn-institution, Nexus
96. Sikret døgninstitution, Sønderbro

Indhold

INDLEDNING	2
LÆSEVEJLEDNING	2
BEGREBSAFKLARING	4
1. Indsatser til børn/unge i trivsel (alle)	10
1. Graviditetsbesøg til førstegangsfødende	10
2. Sundhedsplejens generelle besøg til 0-årige	10
3. Generelle sundhedssamtaler i skolesundhedsplejen	10
4. Trivselsvurderinger i dagtilbud	10
5. Børn og Bevægelse (BOB)	11
6. Idræt og samvær (ISA)	11
7. Fritidsguiderne KBH	11
8. Flere Børn i Fællesskaber	12
9. Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse	12
10. Feedbacksamtaler (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)	13
11. Forebyggelse og håndtering af mobning på folkeskoler	13
12. Trivselspolitik på ungdomsuddannelser	13
13. Forebyggelse og håndtering af mobning på ungdomsuddannelserne	14
14. Oplæg til medarbejdere på ungdomsuddannelser om unge og søvn	14
15. Digital Balance – oplæg om digital sundhed og trivsel	14
16. Oplæg om skærm til småbørnsfamilier	15
UNGDOMSUDDANNELSE	15
17. SNAK MED – indsats om digital dannelse	15
2. Indsatser til børn/unge i moderat trivsel	16
18. Graviditetsbesøg til sårbare og udsatte	16
19. Sundhedsplejens behovsbesøg til småbørn	16
20. Opsøgende forældresamarbejde	16
21. Behovssamtaler og åben dør i skolesundhedsplejen	16
22. Basispladser	17
23. Specialdagtilbud	17
24. Dagtilbuds Ressourceforum	17
25. Åben anonym rådgivning	17
26. Talentforløb (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)	18
27. Intensive læringsforløb (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)	18

28. Erhvervsplaymaker (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse).....	18
29. Skolernes Ressourcecenter og pædagogiske læringscentre (RC/PLC)	19
30. BUF-flex	19
31. Specialskoler	19
32. Lokale grupper, fx sorggrupper eller skilsmissegrupper for skoleelever	19
33. Sundhedstjek	20
34. Mødrehjælpen – Ung mor på vej	20
35. Ressource Center Ydre Nørrebro - RCYN.....	20
36. Sjakket	21
37. Åben rådgivning og vejledning for børn, unge og familier	21
3. Indsatser til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)	22
38. En God Familiestart	22
39. Overgang til dagtilbud	22
40. Udvidet forældresamarbejde	22
41. Børnecenter København og Den Ambulante Børneterapi	23
42. Skole- og daginstitutionssocialrådgivere	23
43. Tværfaglig support, herunder PPR	24
44. Skoleflex og tilbageslusringsflex	24
45. Cool kids og Chilled.....	25
46. Mind My Mind	25
47. headspace.....	25
48. LGBT+ Danmark – Transit	26
49. Støtte ved angst, depression og stress.....	26
50. Ung i Forandring	27
51. Samtaleforløb for familier berørt af kræft	27
52. Samtaleforløb for familier med unge i mistrivsel.....	28
53. Fritidsliv og fritidsjob med Mentor.....	28
54. Idrætsprojektet.....	29
55. Social Cantina	29
56. Københavnerteamet.....	30
57. Barndom i Balance - Opvækst og rusmidler (BiBa).....	30
58. Familiehusene i Borgercenter Børn og Unge og Familiehuset i Borgercenter Handicap	31
59. De Unges Hus – rådgivning og gruppeforløb.....	31
60. U-Turn.....	32

61. ROBUS.....	33
62. Behandlingsenheden Fønix	33
63. Brobyggerne – specialiseret kontaktpersonordning og psykologtilbud.....	34
64. Koordineret indsats på tværs (KIT).....	34
4. Indsatser til udsatte børn/unge – i mistrivsel.....	35
65. Dagbehandling til skolepligtige børn, som ikke kan indgå i ordinære skoletilbud	35
66. VIFU Forebyg	35
67. Hjemmebasen, Arild	36
68. Kontaktperson, hos MY-enhederne	37
69. Hybelinstitutionen	37
70. Den korte snor	37
71. Spydspidsen.....	38
72. Huset Wibrandtsvej, familiebehandling og aflastning	39
73. Toppen, aflastning	39
74. Skovhusene, aflastning.....	39
75. Familieafdelingen, Arild	40
76. Aflastning i netværk eller plejefamilie.....	40
77. Fritidsfamilie og mentorfamilie	41
78. Familiebehandling og praktisk pædagogisk støtte i hjemmet - Nyholm.....	41
5. Indsatser til truede børn/unge – i svær mistrivsel	42
79. Sikkerhedsplan.....	42
80. Netværksanbringelse.....	43
81. Plejefamilie	43
82. Nyholm akut- og korttidstilbud	44
83. Faseopdelt anbringelse - Børne- og familiehuset Arild	44
84. Døgninstitution – Baunegård.....	45
85. Døgninstitution – Nærumgård	45
86. Døgninstitution – Svanehuset	46
87. Døgninstitution – Elmehuset, Rampen/Hyblerne	46
88. Døgninstitution – Josephine Schneiders børnehjem.....	47
89. Døgninstitution – Udsigten.....	47
90. Døgninstitution – Jacob Michaelsens Minde.....	48
91. Døgninstitution – Ungehuset Emdrup.....	48
92. Døgninstitution – VIFU Døgn	49

93. Døgninstitution – Fensmarksgade	49
94. Åben og delvist lukket døgninstitution – Skodsborg	50
95. Åben og delvist lukket døgninstitution – Nexus	50
96. Sikret døgninstitution – Sønderbro	51
6. Understøttende strukturer og rådgivning til fagprofessionelle	52
Pædagogisk tilsyn i dagtilbud	52
Kompetencecentre	52
Styrkelse af den praksisnære specialsupport via aktionslæring.....	53
Den Kommunale Klageinstans mod Mobning	53
Etnisk konsulentteam	53
Psykiatrifagligt konsulentteam	54
Netværkskonsulenter	55
7. Kortlæggende indsatser.....	55
National trivselsmåling	55
SKOLE	55
Børnesundhedsprofilen	55
SKOLE	55
Ungeprofilundersøgelsen	55
UNGDOMSUDDANNELSER.....	55
8. Udvalgte 18+ indsatser	56
18+ Enheden	56
Ungehus CPH - aktivitets- og samværstilbud	56
Hjemløseenhedens ungeenhed.....	56
Huset for tidligt forebyggende indsatser (ung med autismespektrumforstyrrelse)	57

1. Indsatser til børn/unge i trivsel (alle)

1. Graviditetsbesøg til førstegangsfødende	
SUNDHEDSPLEJEN	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Tilbud til alle førstegangsfødende
Beskrivelse af indsats	Graviditetsbesøget skal give mulighed for at sætte ind, allerede inden familien havner i en mulig sårbar position og give et godt fundament for besøgene, når barnet er født. Besøget dækker også de få familier, der venter flere børn (tvillinger/trillinger) og ikke er førstegangsfødende, da der er større risiko for at føde før termin og tidlig mistrivsel.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen

2. Sundhedsplejens generelle besøg til 0-årige	
SUNDHEDSPLEJEN	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Alle 0-årige
Beskrivelse af indsats	5-6 hjemmebesøg til nybagte familier, der har til formål at vurdere barnets helbred, trivsel og udvikling og at drøfte familiens behov for vejledning og støtte i den første tid. Indholdet af hjemmebesøgene tager altid udgangspunkt i barnet og forældrenes fysiske og psykiske trivsel, hvor der vil blive fulgt op på tidligere samtaler og afklaret fremadrettede behov.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen

3. Generelle sundhedssamtaler i skolesundhedsplejen	
SUNDHEDSPLEJEN	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Elever i 0., 5. og 8. klasse
Beskrivelse af indsats	Individuelle sundhedssamtaler mellem sundhedsplejerske og elev med fokus på sundhed bredt og mental trivsel.
Adgang til indsats	Via skolens sundhedsplejerske

4. Trivselsvurderinger i dagtilbud	
DAGTILBUD	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Børn i alderen 0-6 år i dagtilbud.
Beskrivelse af indsats	Alle børn i dagtilbud skal trivselsvurderes to gange årligt i TOPI. Trivselsvurderingen er en forskningsbaseret screening, der fungerer som en tidlig opsporende indsats. Hvis det pædagogiske personale er bekymret for et barns trivsel, skal de igangsætte en pædagogisk indsats i samarbejde med forældre.

Adgang til indsats	Alle dagtilbud. Varig indsats.
5. Børn og Bevægelse (BOB)	
DAGTILBUD OG SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle) og moderat trivsel
Målgruppe	Supportfunktioner, dagtilbud, KKFO og indskoling.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen har fokus på kroppens betydning for barnets trivsel, udvikling, skoleparathed og inklusion. Indsatsen sikrer høj kvalitet i det pædagogiske arbejde med krop, sanser, motorik og bevægelse i dagtilbud, indskoling og KKFO, samt sikrer et blik på kroppen i de eksisterende opsporings- og indsatsstrukturer i BUF. Indsatsen indeholder desuden aktiviteter og redskaber til at styrke børns sansemotorisk udvikling samt regulering af arousal-niveau og beroligelse et stresset nervesystem.
Adgang til indsats	Dagtilbud, skole, tværfaglig support

6. Idræt og samvær (ISA)	
SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Kommunale skoler (udvalgte skoler).
Beskrivelse af indsats	Indsats hvor skoler får midler til at frikøbe ressourcer til at etablere idrætsaktiviteter i regi af skolen mhp. at få børn inkluderet i foreningsfællesskaber – på sigt i de lokale idrætsforeninger.
Adgang til indsats	Skoler kan indgå aftale om at blive ISA-skole.

7. Fritidsguiderne KBH	
SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Skolebørn
Beskrivelse af indsats	Hjælp til at få børn i gang med en fritidsaktivitet og på den måde indgå i fællesskaber. Gratis for udsatte børn i alderen 3-17 år.
Adgang til indsats	Via Kultur og - Fritidsforvaltningen

8. Flere Børn i Fællesskaber	
SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Indskoling og mellemtrin på to udvalgte skoler (Peder Lykke skolen og Dyvekeskolen). Særligt fokus på børn og familier, som har behov for støtte (økonomisk, praktisk eller andre strukturelle barrierer) i forhold til at kunne deltage i fritids- og foreningsliv.
Beskrivelse af indsats	Formålet er at flere børn deltager i stærke fællesskaber i fritids- og foreningsliv. Der er fokus på nem adgang for børnene i deres nærmiljø samt understøttelse af børn og familier - både i forhold til adgang og fastholdelse i fritids- og foreningsfællesskaberne. Indsatsen styrker samarbejdet mellem civilorganisationer (Red Barnet, Mødrehjælpen, DGI og DBU) og skoler og børns deltagelse i fællesskaber i fritids- og foreningsliv indgår som ledelsesunder-støttet element i skolernes trivselsdagsorden
Adgang til indsats	Gennem de deltagende skoler, Peder Lykke Skolen og Dyvekeskolen.

9. Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse	
SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Elever fra 0.-9. klasse & især udskolingselever
Beskrivelse af indsats	Uddannelse er vigtigt for at klare sig godt videre i livet. Men der er for få unge, der afslutter folkeskolen i København, som gennemfører en ungdomsuddannelse. Derfor har BUF igangsat et program, der skal styrke og understøtte folkeskolernes arbejde med at forberede unge københavnere til at vælge en ungdomsuddannelse - i et tæt samarbejde med forældrene. Med en ny fælles systematik og læringsorienteret tilgang til overgang til ungdomsuddannelse er der fokus på, at: • Styrke folkeskolernes arbejde med karrierelæring og uddannelsesparathed • Styrke folkeskolernes arbejde med at fremme elevernes praksisfaglige kompetencer og refleksion over deres kompetencer og valgmuligheder • Styrke indsatsen for unge i risiko for at ende uden ungdomsuddannelse.
Adgang til indsats	Skolerne kan bl.a. trække på tilbud, der kan bidrage til at styrke alle elever fagligt, personligt, socialt og/eller

	praksisfagligt og tilbud, der kan løfte unge i risiko for at ende uden ungdomsuddannelse.
--	---

10. Feedbacksamtaler (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)

SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Alle folkeskoleelever i 8. og 9. klasse.
Beskrivelse af indsats	3 årlige individuelle samtaler mellem lærer og elev. Samtalerne fokuserer på elevens metafaglige udvikling og faglige trivsel.
Adgang til indsats	Via skolelærer.

11. Forebyggelse og håndtering af mobning på folkeskoler

SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Alle folkeskoler
Beskrivelse af indsats	Alle skoler har en antimobbestrategi samt en handleplan for digital mobning og antidiskrimination (lovpligtigt), som udarbejdes af en bred deltagerkreds på skolen, herunder også elever. Strategien skal sikre at alle skoler arbejder for at forebygge mobning og diskrimination, sikre et trygt undervisningsmiljø og fællesskab, samt handler hvis der opstår mobning. Se desuden den kommunale mobbe-klageinstans under understøttende strukturer.
Adgang til indsats	Alle skoler skal have en antimobbestrategi.

12. Trivselspolitik på ungdomsuddannelser

UNGDOMSUDDANNELSE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Alle elever på ungdomsuddannelserne
Beskrivelse af indsats	Tilbud om at understøtte ungdomsuddannelserne i at udforme en trivselspolitik. Sundhedskonsulenter fra Center for Forebyggelse og Folkesundhed faciliterer en række workshops, hvor ledelse, vejledere, lærere og elever involveres i udarbejdelsen af uddannelsens trivselspolitik. Trivselspolitikken fokuserer på fællesskaber på uddannelsen, undervisningsmiljø og elever med behov for støtte.
Adgang til indsats	Workshopsene afholdes som en del af Københavns Kommunes "Partnerskab om bedre trivsel og sundhed blandt unge", som er indgået med ungdomsuddannelser i kommunen. Workshopsene bookes via ungdomsuddannelsens kontaktperson i Center for Forebyggelse og Folkesundhed.

13. Forebyggelse og håndtering af mobning på ungdomsuddannelserne	
UNGDOMSUDDANNELSE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Alle elever på ungdomsuddannelserne
Beskrivelse af indsats	Tilbud om at understøtte ungdomsuddannelserne i at udforme eller revidere deres antimobbestrategi. Sundhedskonsulenter fra Center for Forebyggelse og Folkesundhed faciliterer et møde, hvor ledelse, vejledere, lærere og elever kan involveres i udarbejdelse af antimobbestrategien. Desuden tilbydes et oplæg for medarbejdergruppen på ungdomsuddannelserne, som giver viden og redskaber til arbejdet med at forebygge og håndtere mobning.
Adgang til indsats	Sparringsmøde og oplæg afholdes som en del af Københavns Kommunes "Partnerskab om bedre trivsel og sundhed blandt unge", som er indgået med ungdomsuddannelser i kommunen. Tilbuddene bookes via ungdomsuddannelsens kontaktperson i Center for Forebyggelse og Folkesundhed.

14. Oplæg til medarbejdere på ungdomsuddannelser om unge og søvn	
UNGDOMSUDDANNELSE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Alle elever på ungdomsuddannelserne
Beskrivelse af indsats	Oplægget er målrettet ansatte på ungdomsuddannelser og formålet er at klæde de ansatte på til at skabe gode rammer for elevernes søvn. Oplægget giver viden om søvn, unges søvnvaner og søvnens betydning. Under oplægget præsenteres undervisningsmaterialet ReloadMe udviklet af Just Human og Red Barnet, som kan anvendes på ungdomsuddannelser. Undervisningsmaterialet har til formål at hjælpe eleverne med at skabe gode søvnvaner og en bedre balance mellem søvn og det digitale liv.
Adgang til indsats	Oplægget afholdes som en del af Københavns Kommunes "Partnerskab om bedre trivsel og sundhed blandt unge", som er indgået med ungdomsuddannelser i kommunen. Oplægget bookes via ungdomsuddannelsens kontaktperson i Center for Forebyggelse og Folkesundhed.

15. Digital Balance – oplæg om digital sundhed og trivsel	
UNGDOMSUDDANNELSE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Førsteårs elever på ungdomsuddannelserne
Beskrivelse af indsats	Digital Balance er et dramatisk iscenesat og involverende foredrag for elever på 1. årgang på en

	ungdomsuddannelse. Foredraget belyser hvilke fordele, ulemper og konsekvenser brug for digitale og sociale medier har for unges dannelse og mentale sundhed. Foredraget omhandler bl.a. hvordan det påvirker sundhed, trivsel og dannelse, og der gives gode råd til, hvordan eleverne kan ændre u hensigtsmæssige digitale vaner. Undervejs laves online målinger af sundhedsvaner.
Adgang til indsats	Foredragene er en del af Københavns Kommunes "Partnerskab om bedre trivsel og sundhed blandt unge" som er indgået med ungdomsuddannelser i kommunen. Foredraget bookes via ungdomsuddannelsens kontaktperson i Center for Forebyggelse og Folkesundhed.

16. Oplæg om skærm til småbørnsfamilier

UNGDOMSUDDANNELSE

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Københavnske forældre med børn i alderen 0-3 år.
Beskrivelse af indsats	Sundheds- og sygeplejersker sætter fokus på gode skærmvaner i småbørnsfamilier med viden om, hvordan barnets brug af skærm kan påvirke udvikling, tilknytning og mentale sundhed. Oplæggene handler også om, hvornår skærmtid kan være godt, hvordan familier kan sætte rammer for skærmtid, og give børn gode skærmoplevelser.
Adgang til indsats	Løbende online oplæg for alle med SMS-tilmelding.

17. SNAK MED - indsats om digital dannelse

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i trivsel (alle)
Målgruppe	Elever i 4.-8. klasse
Beskrivelse af indsats	'Snak med' er en kommunikationsindsats (hjemmeside, webinarer, konkrete dialogværktøjer) til forældre, der skal klæde dem på til at tage dialogen med deres børn om digital dannelse, trivsel og sundhed. Når børn og unge har det svært, er det vigtigt, at de har nogen at snakke med. Det gælder også, hvis det, de kede af eller har svært ved, foregår online.
Adgang til indsats	Åben hjemmeside med værktøjer, råd og webinarer

2. Indsatser til børn/unge i moderat trivsel

18. Graviditetsbesøg til sårbare og udsatte

SUNDHEDSPLEJEN

Placering på indsatstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Sårbare og udsatte gravide
Beskrivelse af indsats	Graviditetsbesøget skal give mulighed for at sætte ind, allerede inden familien havner i en mulig sårbar position og give et godt fundament for besøgene, når barnet er født. Besøget dækker også de få familier, der venter flere børn (tvillinger/trillinger) og ikke er førstegangsfødende, da der er større risiko for at føde før termin og tidlig mistrivsel.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen

19. Sundhedsplejens behovsbesøg til småbørn

SUNDHEDSPLEJEN

Placering på indsatstrappen	Indsats til sårbare børn/unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte
Målgruppe	Behovsbørn
Beskrivelse af indsats	Hjemmebesøg til familier med øget behov, fx pga. trivsel, vækst, udvikling mm.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen

20. Opsøgende forældresamarbejde

SUNDHEDSPLEJEN

Placering på indsatstrappen	Indsats til sårbare børn/unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte
Målgruppe	Børn uden for dagtilbud og i udsatte boligområder
Beskrivelse af indsats	Hjemmebesøg til sårbare og udsatte familier, samt familier i udsatte boligområder, uden for dagtilbud. Formålet er at sikre trivsel og udvikling i hjemmemiljøet eller sikre en daginstitutionsplads.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen

21. Behovssamtaler og åben dør i skolesundhedsplejen

SUNDHEDSPLEJEN

Placering på indsatstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte
Målgruppe	Skoleelever
Beskrivelse af indsats	Individuelle sundhedssamtaler mellem sundhedsplejerske og elev med fokus på det emne eleven/familien henvender sig med, eller sundhedsplejersken vurderer behov for opfølgning på. Sundhedsplejen har desuden et tilbud til familier med børn i 0.-5. klasse med moderat overvægt. Indsatsen

	består af 4 samtaler med barn og forældre, med fokus på at sikre trivsel gennem sunde vaner.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen

22. Basispladser

DAGTILBUD

Placering på indsatstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel/sårbare
Målgruppe	Børn med særlige behov
Beskrivelse af indsats	Dagtilbudspladser til børn med særlige behov. Pladserne ligger i almindelige dagtilbud.
Adgang til indsats	Dagtilbud, tværfaglig support

23. Specialdagtilbud

DAGTILBUD

Placering på indsatstrappen	Indsats til sårbare børn/unge/sårbare
Målgruppe	Børn med multiple handicap, gennemgribende udviklingsforstyrrelser, udviklingshæmmede
Beskrivelse af indsats	Særlige dagtilbud med udvidet samarbejde med flere faggrupper.
Adgang til indsats	Dagtilbud, sundhedspleje, tværfaglig support

24. Dagtilbuds Ressourceforum

DAGTILBUD

Placering på indsatstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte
Målgruppe	Børn i dagtilbud
Beskrivelse af indsats	Ressourceforum består af interne og eksterne vejledere og ressourcepersoner, bl.a. fra den tværfaglige support. De arbejder bl.a. med trivselsmæssig vejledning både vedr. enkelte børn og generelle problemstillinger.
Adgang til indsats	Dagtilbud

25. Åben anonym rådgivning

DAGTILBUD OG SKOLE

Placering på indsatstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte
Målgruppe	Forældre til børn 0-6 år og skoleelever
Beskrivelse af indsats	Der er tale om rådgivning og vejledning til børn, forældre med børn i dagtilbud og skole samt i hjemmet for børn, der passes/undervises her. Desuden tilbydes anonym rådgivning til forældre der er bekymret for deres barns udvikling og trivsel.
Adgang til indsats	Rådgivningen kan kontaktes via barnets dagtilbud, skole, tværfaglig support eller kommunens hjemmeside

26. Talentforløb (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)**SKOLE**

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Folkeskoleelever
Beskrivelse af indsats	Tiltaget er for elever, der savner udfordringer og dermed i risiko for faldende trivsel. Det kan både være både af teoretisk og praktisk art.
Adgang til indsats	Skolen

27. Intensive læringsforløb (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)**SKOLE**

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Folkeskoleelever i 8. og 9. klasse.
Beskrivelse af indsats	Intensive læringsforløb er for elever, der er i risiko for ikke at komme i ungdomsuddannelse. Der er fokus på udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, for at løfte den generelle trivsel og motivation. Indsatsen består både af forløb med camp for 160 elever i 8. klasse, samt prøveforberedende forløb for 9. klasses elever.
Adgang til indsats	Alle skoler kan ansøge om deltagelse.

28. Erhvervsplaymaker (Rammemodel for overgang til ungdomsuddannelse)**SKOLE**

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Elever i 7.-10. klasse.
Beskrivelse af indsats	Hjælper folkeskoler med at rekruttere virksomheder til praktikforløb og elever med at ansøge om praktik. Arbejder bl.a. med længerevarende forløb med industrivirksomheder i tæt samarbejde med erhvervsskoler. Kan bl.a. hjælpe skoler med: - fritidsjob med mentor - praktikforløb til skoletrætte elever (jf. folkeskolelovens § 9 stk. 4 og § 33 stk. 4-73).
Adgang til indsats	Alle skoler kan henvende sig til erhvervsplaymakeren.

29. Skolernes Ressourcecenter og pædagogiske læringscentre (RC/PLC)

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte
Målgruppe	Skolebørn fra 0.-9. klasse
Beskrivelse af indsats	Ressourcecentrene består af interne og eksterne vejledere og ressourcepersoner, bl.a. fra den tværfaglige support. De arbejder bl.a. med faglig- og trivselsmæssig vejledning både vedr. enkelte elever og generelle problemstillinger.
Adgang til indsats	Klasselærer retter henvendelse. Alle skoler Der er bevilget 9,9 mio. kr. i 2022 til styrkelse af skolernes ressourcecenter.

30. BUF-flex

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel/sårbare
Målgruppe	Børn/unge i målgruppen for specialskole
Beskrivelse af indsats	Et BUF-flextilbud gives til elever, som er i målgruppen til en plads på en specialskole eller specialklasserække, og som samtidig kan profitere af at forblive i almenskolen med tildeling af særlige ressourcer til at lave en ekstraordinær indsats for eleven.
Adgang til indsats	Skole og tværfaglig support

31. Specialskoler

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel/sårbare
Målgruppe	Børn med forskellige kategorier af problemstillinger, udviklingsforstyrrelser og handicap, fx indlæringsvanskeligheder, autismspektrumsforstyrrelser, ADHD, fysiske funktionsnedsættelser og udviklingshæmmede
Beskrivelse af indsats	Der findes specialklasserækker og specialskoler for forskellige kategorier af problemstillinger, udviklingsforstyrrelser og handicap, hvor børnenes behov imødekommes.
Adgang til indsats	Skole og tværfaglig support

32. Lokale grupper, fx sorggrupper eller skilsmissegrupper for skoleelever

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Skolebørn i mistrivsel eller risiko herfor
Beskrivelse af indsats	Lokale grupper, fx sorggrupper, skilsmissegrupper mm. for skoleelever
Adgang til indsats	Skolen

33. Sundhedstjek	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Alle unge i alderen 16-24 år
Beskrivelse af indsats	Unge københavnere kan booke en tid til et sundhedstjek, som er en samtale med en psykolog eller en sundhedsplejerske omkring ens fysiske, psykiske og/eller seksuelle sundhed og trivsel. Center for Børn og Unges Sundhed tilbyder også mere generel faglig rådgivning og sparring om børn og unges sundhed.
Adgang til indsats	Unge bosat i Københavns Kommune kan selv booke tid til et Sundhedstjek i Center for Børn og Unges Sundhed via telefon eller mail. Derudover afholdes Sundhedstjek på de københavnske ungdomsuddannelser efter aftale. Her kan uddannelsens elever booke tid til en samtale via telefon.

34. Mødrehjælpen - Ung mor på vej	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Sårbare gravide og forældre under 30 år bosat i områderne Sydhavnen, Valby og Vesterbro.
Beskrivelse af indsats	Projektet "På Vej" tilbyder rådgivning og støtte til gravide og forældre under 30 år, så deres robusthed og handlekraft styrkes og de får en god start på familielivet. Rådgivningen har desuden fokus på, at overgangen fra barsel til enten job eller uddannelse bliver så nem som muligt, så mødrene kan blive selvforsørgende og social ulighed forebygges. Projektet har også et stort fokus på sundhed i familien – bl.a. gennem samtaler om sundhed, kost og motion. Tilbuddet rummer fx gruppeforløb for unge, sårbare mødre individuelle samtaler til både mor og far, mentorordninger, økonomisk rådgivning (f.eks. kontakt til kreditorer), budgetplanlægning, uddannelses- og erhvervsvejledning, psykologforløb, sundheds- og motionsforløb for mødre samt løbende aktiviteter som for eksempel kokkeskole.
Adgang til indsats	Via Sundhedsplejen eller Mødrehjælpen

35. Ressource Center Ydre Nørrebro - RCYN	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Unge mellem 13-18 år på Ydre Nørrebro
Beskrivelse af indsats	Ressource Center Ydre Nørrebro (RCYN) er et inkluderende aktivitetscenter med læring og positive fællesskaber.

	Det huser rådgivning og frivillige foreninger, hvor de unge kan engagere sig i sport, lektier, undervisning eller selv-startede projekter og derved indgå i positive fællesskaber, få rollemodeller og etablere nye bekendtskaber. Dét, der er fælles for alle aktiviteter på RCYN er læring og personlig udvikling.
Adgang til indsats	Åben adgang. Telefonisk henvendelse eller fysisk fremmøde ved en lektiecafeens frivillige.

36. Sjakket	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn/unge i moderat trivsel
Målgruppe	Børn og unge mellem 6-17 år og deres familier med anden etnisk oprindelse end dansk fra socialt udsatte boligområder
Beskrivelse af indsats	Sjakket tilbyder bl.a. en helhedsorienteret pædagogisk indsats med særligt fokus på skole, uddannelse og fritidsliv. Indsatsen arbejder med inddragelse af forældre, familie og netværket, så børnene/de unge integreres i deres nærmiljø/samfundet.
Adgang til indsats	Opsøgende indsats i lokalsamfundet og henvisning fra fx Styrket Modtagelse i SOF

37. Åben rådgivning og vejledning for børn, unge og familier	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til børn og unge i moderat trivsel og sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Børn, unge og familier, herunder vordende familier. Op til det 23. År for børn og unge i målgruppe for Borgercenter Handicaps tilbud.
Beskrivelse af indsats	Et åbent, anonymt rådgivningstilbud i regi af hhv. Borgercenter Børn og Unge og Borgercenter Handicap. Borgere kan henvende sig med deres problemer og spørgsmål. Rådgiverne er uddannet til at give råd og vejledning om stort og småt, fx skole, uddannelse, familieproblemer, alkohol, hash, ensomhed, mobning og kriminalitet. Desuden rådgives om fx problemstillinger, der påvirker hverdagen i familien såsom autismepædagogiske strategier, søskendekonflikter og sorg ved barnets diagnose. Det kan også være ungerådgivning om eksempelvis konflikter med forældre og søskende, ensomhed og skole vægring. Åben rådgivning tilbyder også oplæg og workshops målrettet forældre og pårørende til børn og unge med handicapdiagnoser om fx konflikthåndtering og udvikling og trivsel hos børnene samt forældrecafé, hvor forældre til børn med handicapdiagnoser kan mødes.

Adgang til indsats	Borgercenter Børn og Unge: Fri adgang og altid telefonisk henvendelse, derefter vurderes behov for en personlig samtale. Borgercenter Handicap: Fri adgang og der tilbydes rådgivning ved telefonisk eller personlig henvendelse.
--------------------	--

3. Indsatser til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)

38. En God Familiestart	
SUNDHEDSPLEJEN	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Småbørnsfamilier i sårbare og udsatte positioner
Beskrivelse af indsats	En God Familiestart er et vejledningsforløb for gravide og familier med børn 0-2 år, der støtter forældre til at skabe en god og tryk tilknytning og stabile relationer til deres barn. Det er et tværfagligt samarbejde mellem BUF og SOF og varetages af sundhedsplejerske, psykolog fra BUF og familiebehandler fra SOF.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen / dagtilbud

39. Overgang til dagtilbud	
SUNDHEDSPLEJEN	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel) og udsatte
Målgruppe	Sårbare og udsatte børn i 8 måneders alderen
Beskrivelse af indsats	Sikring af en god overgang fra hjem til dagtilbud. Indsatsen skal understøtte kontinuiteten i det enkelte barns læring og trivsel ved bl.a. at sikre, at viden fra sundhedsplejen for sårbare familier følger med barnet og familien ind i dagtilbud gennem samarbejde mellem familie, sundhedsplejerske og dagtilbud.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen / dagtilbud

40. Udvidet forældresamarbejde	
DAGTILBUD	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Børn i alderen 0-6 år generelt og børn i udsatte positioner i særdeleshed. Indsatsen kan tages i anvendelse når der er bekymring for et barns trivsel, udvikling, læring og dannelse.
Beskrivelse af indsats	Et udvidet forældresamarbejde er en systematisk tilgang til et intensivt forældresamarbejde, der skal styrke barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse på tværs af dagtilbud og hjem. Indsatsen varer 3-6 måneder og består af: • Minimum tre forældresamtaler

	• En tilgang til videndeling og gensidig dialog med forældre • En systematik for arbejdet med fælles mål og handlestrategier på tværs af dagtilbud og hjem. • En systematik for refleksion og tilpasning af læringsmiljøet. Et udvidet forældresamarbejde er en tidlig forebyggende indsats, der med fordel kan tages i anvendelse, før der etableres et samarbejde med den tværfaglige support.
Adgang til indsats	Alle dagtilbud kan igangsætte indsatsen. Indsatsen igangsættes på baggrund af personalets faglige vurdering af behovet, dette sker i samråd med forældrene. Varig indsats (der følger ingen finansiering med indsatsen)

41. Børnecenter København og Den Ambulante Børneterapi

DAGTILBUD

Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge i København mellem 0-18 år med funktionsnedsættelser
Beskrivelse af indsats	Børnecenter København er en specialrådgivning og samling af de mest specialiserede tilbud til børn og unge med svære funktionsnedsættelser på Børne- og Ungdomsforvaltningens område. I Legeteket kan børn og familier, som er tilknyttet Børnecenter København, få råd og vejledning i forhold til leg, aktivitet og kommunikation. Oralmotorisk Team yder råd og vejledning i forhold til børn med vanskelige oralmotoriske problemstillinger. Den Ambulante Børneterapi er et ergoterapeutisk og fysioterapeutisk tilbud til børn der på grund af nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne har brug for behandling, samt til børn der har behov for genoptræning efter operation eller brud.
Adgang til indsats	Sundhedsplejen, børnelæger mm

42. Skole- og daginstitutionssocialrådgivere

DAGTILBUD OG SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Børn i 0.-9. klasse på alle folkeskoler og udvalgte fri- og privatskoler, og børn i daginstitutioner på udvalgte institutioner.
Beskrivelse af indsats	Socialrådgiverne yder råd og vejledning til personalet, herunder kvalificering af underretninger. De kigger ligeledes på bekymrende fravær med skolen. Her kan de enten selv tilbyde råd og vejledning eller visitere videre til f.eks. familierådgivning, ungerådgivning eller skolefamiliekonsulent (SFK). Målet med indsatsen er at sikre, at der bliver taget hånd om begyndende sociale

	vanskeligheder hos børn og deres familier, så det kan undgås, at deres problemer på sigt vokser.
Adgang til indsats	Skolesocialrådgiverne og daginstitutionssocialrådgivere er ansat i Socialforvaltningen men har deres daglige gang på skolerne og daginstitutionerne, hvor de fungerer som frontposter for den tidlige og opsøgende indsats. Adgang via skolens Ressourcecenter (RC) eller Pædagogisk læringscenter (PLC)

43. Tværfaglig support, herunder PPR

SKOLE OG DAGTILBUD

Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Alle børn med behov.
Beskrivelse af indsats	Den tværfaglige support, herunder PPR, understøtter den forebyggende og tidlige tværfaglige indsats for børn og unge. Der arbejdes med at skabe de bedste lærings- og deltagelsesmuligheder i skoler og daginstitutioner ved at hjælpe og vejlede de professionelle voksne omkring børn og unge i udviklingsmæssige, faglige og sociale vanskeligheder i samarbejde med forældre. Ressourcepersoner fra den tværfaglige support er fx talehøre-lærer, skole-socialrådgiver, psykolog, sundhedsplejerske, støttepædagog.
Adgang til indsats	Skole eller dagtilbud retter henvendelse. Forældre kan også rette henvendelse. Finansiering varig

44. Skoleflex og tilbageslusringsflex

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Målgruppen er børn og unge i klassetrinene 0-10 klasse, som har behov for en særlig indsats for at blive fastholdt i folkeskolen og der kan være tale om et kontinuerligt forløb for nogle.
Beskrivelse af indsats	Formålet med skoleflex er at have et kombineret socialpædagogisk og specialpædagogisk tilbud, der matcher den enkelte barn og families behov (som udgangspunkt dagbehandling) samtidig med, at barnet/den unge forbliver i almenskolen. Skoleflex. Skoleflex er et fleksibelt tilbud for børn/unge, som er i målgruppen for dagbehandling, men som kan profitere af at blive i deres almene skole. Det varer et år og er et samarbejde mellem BUF og SOF om en specialpædagogisk indsats i skolen og en social indsats fra Socialforvaltningen. SkoleflexMini. Målgruppen for SkoleflexMINI er børn/unge, der også ville kunne bevilges ordinær Skoleflex,

	men har behov for en indsats i en kortere periode. SkoleflexMini forløber som en ordinær skoleflex, men i kortere perioder af op til 6 måneder. SkoleflexPlus. Målgruppen til SkoleflexPLUS har problemtyper af en tyngde, der gør, at almindelig Skoleflex ikke er støtte nok. Med SkoleflexPLUS sikres barnets/den unges behov for støtte såvel fagligt som socialt, således at tilknytningen til det almene miljø kan bevares. SkoleflexPlus varer et år. Tilbageslusringsflex indeholder en specialpædagogisk indsats i skolen og en social indsats fra Socialforvaltningen. Indsatsen giver ekstra støtte til børn og unge i overgangen fra dagbehandling til almenskolen, så overgangen til almindelige skolegang bliver så god som muligt.
Adgang til indsats	Ansøgning til Skoleflex kan ske hele året gennem det lokale Beslutnings- og Koordinationsudvalg (BEKU)

45. Cool kids og Chilled

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare og udsatte børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Børn, unge og forældre med specifikke udfordringer med utryghed, angst og bekymring.
Beskrivelse af indsats	Gruppebehandlingsforløb, der lærer børn, unge og forældre konkrete redskaber, som gør det nemmere at håndtere og overvinde utryghed, angst og bekymring i hverdagen. Forløb formidles via skolens psykolog.
Adgang til indsats	Skole og tværfaglig support. Der er i perioden 2022-25 bevilget 4,36 mio. kr. til indsatsen.

46. Mind My Mind

SKOLE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til sårbare børn/unge (i begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Børn med angst, depression eller adfærdsvanskeligheder
Beskrivelse af indsats	Evidensbaseret individuelt program med 9-13 sessioner til børn der endnu ikke er havnet i psykiatrien. Der anvendes kognitiv adfærdsterapi.
Adgang til indsats	PPR i Område Brønshøj/Vanløse. Sataspulje - udløber 2023

47. headspace

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Alle børn og unge i alderen 12-25 år
Beskrivelse af indsats	Gratis rådgivningstilbud til børn og unge, der oplever problemer (store som små). Rådgivningen varetages af

	frivillige ungerådgivere og rådgivningen tilbydes både over telefon, chat og ved samtaler.
Adgang til indsats	Åben adgang. Kontakt via telefon eller chat.

48. LGBT+ Danmark - Transit

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstrappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Trans-, non-binære og kønsdiverse personer samt personer med overvejelser om kønsidentitet. Aldersgruppen er fra 15 år og opefter.
Beskrivelse af indsats	Gruppesamtaleforløb der bidrager til at fremme deltagernes psykiske sundhed og sociale trivsel ved at styrke identitetsfølelse og skabe sociale netværk. Målet er at bryde med den negative effekt, der karakteriserer målgruppen ift. minoritetsstress, oplevelsen af ensomhed og selvmedicinering, og som udspringer af manglende social anerkendelse. Indsatsen kan virke selvmordsforebyggende. Forløbet faciliteres af to trans-identificerede gruppeledere og varer i otte uger. Der kan deltage 10 personer pr. forløb. Grupperne inddeles i aldersgrupperne 15-24-årige og 25+ årige.
Adgang til indsats	Tilmelding sker via mail til Transit Kbh. Københavns Kommune finansierer fire forløb årligt fra 2023-2026 (OBS venteliste over 1 år).

49. Støtte ved angst, depression og stress

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstrappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Unge mellem 15-22 år, der oplever lette til moderate symptomer på angst, depression eller et højt niveau af stress. (OBS der findes lignende tilbud til unge og voksne over 18 år, som er bosat i Københavns Kommune)
Beskrivelse af indsats	Forløbene foregår i Center for Mental Sundhed og ledes af en psykolog og består af enten individuelle samtaler, gruppemøder eller en kombination af begge dele. Under forløbet får de unge viden om angst, depression eller stress samt idéer til, hvordan de kan håndtere deres problemer i hverdagen og får hjælp til at forebygge at problematikken vender tilbage.
Adgang til indsats	Unge bosat i Københavns Kommune kan henvises via egen læge, headspace, Sundhedstjekket eller studievejleder, hvis den unge er tilknyttet en ungdomsuddannelse i København. Derudover afholdes årligt 6-7 stressforløb lokalt på udvalgte gymnasiale uddannelser i København.

	Eksklusionskriterier: tilbuddet er ikke rettet mod unge, der har en tungere behandlingskrævende psykiatrisk lidelse eller et behandlingskrævende stof- eller alkoholmisbrug.
--	--

50. Ung i Forandring	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Unge mellem 15-30 år, der oplever sociale, psykiske og/eller personlige problemer og som har brug for nogen at tale med.
Beskrivelse af indsats	Samtalerne varetages af psykologer og foregår i Center for Mental Sundhed. Under samtalerne kan den unge tale om det, der fylder og som måske stiller sig i vejen for at gennemføre en ungdomsuddannelse.
Adgang til indsats	Unge der er tilknyttet en af nedenstående ungdomsuddannelser, jobcentre eller tilbud: Center for Kompetence og Brobygning, FGU Nørrebro, FGU Valby, FGU Vesterbro, FGU Østerbro, Hotel- og Restaurantskolen, Jobcenter København – Ungecentret, NEXT, Niels Brock, SOSU H, Ungdommens Uddannelsesvejledning. Eksklusionskriterier: tilbuddet er ikke rettet mod unge, der har en tungere behandlingskrævende psykiatrisk lidelse eller et behandlingskrævende stof- eller alkoholmisbrug. Henvisning foregår gennem vejleder eller kontaktperson på stedet.

51. Samtaleforløb for familier berørt af kræft	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Familier med hjemmeboende børn/unge, hvor en forælder er ramt af kræft.
Beskrivelse af indsats	Samtaleforløb med en psykolog med hjælp og inspiration til, hvordan forældre kan støtte deres børn i at håndtere, at deres forælder har kræft. Hele eller dele af familien kan være til stede under samtalerne, som kan foregå i Center for Mental Sundhed eller i familiens hjem.
Adgang til indsats	Familien skal bo i Københavns Kommune. Familien kan selv henvende sig til Center for Mental Sundhed for derefter at blive kontaktet af tilbuddets psykologer. Derudover kan familien få hjælp til henvendelsen i fx Center for Kræft og Sundhed, eller den afdeling på Rigshospitalet, hvor behandlingen foregår.

52. Samtaleforløb for familier med unge i mistrivsel	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Unge i alderen 13-15 år, som befinder sig i normalområdet i forhold til indlæring og socialt virke, og som er i mental mistrivsel eller alvorlig mental mistrivsel.
Beskrivelse af indsats	Samtaleforløbene foregår i Center for Mental Sundhed. Forløbet er en tidlig, forebyggende indsats, der kan sikre, at mental mistrivsel håndteres inden, at problemer vokser sig for store og kan have betydning for bl.a. muligheden for at gennemføre grundskolen og efterfølgende ungdomsuddannelse. Indsatsen kan både bestå af individuelle samtaler, gruppeforløb og familiesamtaler. En vigtig del af tilbuddet er samarbejdet med forældre eller nære voksne i netværket omkring den unge.
Adgang til indsats	Unge med bopæl i Københavns Kommune, som henvises af enten almen praksis, sundhedsplejen (BUF), PPR (BUF) og skolesocialrådgivere (SOF). OBS. 2-årig indsats fra 2023-2025. Indsatsen udvikles i 1. kvartal 2023 og afprøves og igangsættes fra 2. kvartal 2023.

53. Fritidsliv og fritidsjob med Mentor	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare og udsatte børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	<u>Fritidsliv med mentor:</u> Målgruppen er børn og unge i alderen 0-17 ½ år med kontakt til Borgercenter Børn og Unge samt en lille eller ikkeeksisterende tilknytning til det etablerede foreningsliv. <u>Fritidsjob med mentor:</u> Målgruppen er børn og unge i alderen 14-17 ½ år med kontakt til Borgercenter Børn og Unge samt en lille eller ikkeeksisterende tilknytning til arbejdsmarkedet. Den unge skal have mindre end et halvt år tilbage af deres 9. klasse. For begge indsatser gælder, at det kan være både sårbare børn og unge med behov for forebyggende foranstaltninger, eller det kan være børn og unge med større sociale problemer, der behandles med flere sideløbende indsatser.
Beskrivelse af indsats	<u>Fritidsliv med mentor:</u> støtter børn og unge i at blive tilknyttet og fastholdt i en forening, og styrker samtidig foreningers mulighed for at fastholde målgruppen i foreningslivet. Barnet/den unge tilknyttes en frivillig foreningsmentor.

	Fritidsjob med mentor: bygger bro til fritidsjob for unge. Den unge ansættes på ordinære vilkår på arbejdspladsen, men tilknyttes en mentor fra arbejdspladsen.
Adgang til indsats	Fagperson fra Borgercenter Børn og Unge kan indstille til indsatsen

54. Idrætsprojektet	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare og udsatte børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	<u>Idrætsprojektet: bekymrende adfærd ift kriminalitet (10-17 år):</u> Børn og unge med en bekymrende adfærd i forhold til kriminalitet i udvalgte udsatte boligområder. <u>Idrætsprojektet, fleksible skoletilbud (6-17 år):</u> Børn og unge, som er ved at falde ud af positive fællesskaber i skolen, eller som allerede står uden for fællesskaberne, og som er fx udadreagerende, kriminalitetstruede og/eller i psykiske vanskeligheder. <u>Idrætsprojektet: fritids- og hverdagsindsats (3-18 (23) år):</u> Børn og unge, som står i udsatte positioner, fx pga. psykisk sygdom i familien, vold i nære relationer eller misbrug, og/eller som selv er udadreagerende, kriminalitetstruede og/eller i psykiske vanskeligheder som fx ADHD eller autisme.
Beskrivelse af indsats	Idrætsprojektet består af flere typer af indsatser, fx støttekontaktperson, aktivitetstilbud, og støtte med henblik på et sammenhængende hverdagsliv. Der er fokus på brobygning til fritidsliv, skole, uddannelse og beskæftigelse.
Adgang til indsats	Visitation på baggrund af børnefaglig undersøgelse. I Idrætsprojektets arbejde i udvalgte udsatte boligområder kræves ikke en børnefaglig undersøgelse for visitation.

55. Social Cantina	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge
Målgruppe	Børn og unge i sårbare positioner.
Beskrivelse af indsats	Social Cantina er Borgercenter Børn og Unges kantine på Nørrebro, City-Østerbro og Brønshøj-Husum-Vanløse, men er også en foranstaltning, der giver mulighed for at åbne almenfællesskab op for de unge i udsatte positioner. De unge inviteres ind i køkkenet og i tilblivelsen af maden.
Adgang til indsats	Visitation på baggrund af en børnefaglig undersøgelse.

56. Københavnerteamet	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til børn og unge i moderat trivsel, sårbare og udsatte børn og unge
Målgruppe	Den primære målgruppe er kriminelle eller stærkt kriminalitetstruede piger og drenge fra 13-25 år. Den sekundære målgruppe er, unge som bor og opholder sig i udsatte boligområder, hvor miljøet har marginaliserede den unge, og det er svært at komme i arbejde eller uddannelse.
Beskrivelse af indsats	Københavnerteamet er en by-dækkende gadeplansenhed, der er opsøgende, forbyggende, brobyggende og tryghedsskabende. Teamet er på gaden 6 dage om ugen, særligt i aftentimerne og tilpasses efter særlige perioder. Københavnerteamet har base i Grøndal Multicenter, hvor der i vejledningscafe tilbydes åben rådgivning og vejledning i forhold til uddannelse, job, CV, gæld eller andre personlige udfordringer.
Adgang til indsats	Teamet er opsøgende og derover er der mulighed for fysisk fremmøde i vejledningscafeen

57. Barndom i Balance - Opvækst og rusmidler (BiBa)	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare og udsatte børn og unge
Målgruppe	Spædbørn, børn og unge (0-25 år) i familier, hvor en eller begge forældre eller andre betydningsfulde voksne i familien har eller har haft problemer med alkohol eller andre rusmidler. Desuden tilbydes rådgivning til forældre eller primære omsorgspersoner, pårørende og fagpersoner.
Beskrivelse af indsats	BiBa har forskellige typer af indsatser, alt efter det konkrete behov. Det strækker sig fra åben og anonym rådgivning, tidlig og forebyggende indsats med korterevarende forløb af ca. 3 mdr. varighed og længerevarende forløb på op til 11 mdr. Der kan være både individuelle samtaler, gruppetilbud, legeterapi, familie- og netværkssamtaler, familiegruppe, spædgruppe mv. BiBa tilbyder også undervisning af fagpersoner og har desuden et tæt samspil med Rusmiddelbehandling København og kan sikre brobygning til bl.a. TUBA og Børn, Unge og Sorg.
Adgang til indsats	Åben adgang eller visitation efter en børnefaglig undersøgelse, alt efter typen af indsats og graden af kompleksitet. Telefonisk henvendelse.

58. Familiehusene i Borgercenter Børn og Unge og Familiehuset i Borgercenter Handicap	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare og udsatte børn/unge
Målgruppe	Børn og unge mellem 0-17 år og deres familier med konkrete afgrænsede problemstillinger, der resulterer i mindre støttebehov. Borgercenter Handicaps Familiehus dækker over tilbud rettet mod børn og unge med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne og deres familier.
Beskrivelse af indsats	Familiehusene i Borgercenter Børn og Unge tilbyder forebyggende indsatser for at sætte tidligt ind, inden problemerne i barnets, den unges eller familiens liv vokser sig så store, at der bliver behov for mere omfattende foranstaltninger. Som forebyggende, kortere forløb kan familiehusene tilbyde: - Råd, rådgivning og psykoedukation til familien og/eller netværket ved en afgrænset problemstilling - Gruppeforløb f.eks. DUÅ, PMTO eller COOL KIDS - Afslutnings eller vedligeholdelsesforløb ift. tillærte redskaber, forståelser og adfærd opnået efter familiebehandling. Desuden tilbyder familiehusene familiebehandling (fx gruppeforløb, individuelle forløb, psykologbehandling mv.) og hjemmebaserede indsatser til familier. Familiehuset i Borgercenter Handicap tilbyder indsatser, som har til formål at hjælpe familierne med at håndtere udfordringer i hverdagen. Fx grundkursus i autismspektrumsforstyrrelse, søskendegrupper og selvforståelsesgrupper samt forløb om autisme og angst. Herudover tilbydes eksempelvis også familiebehandling, kontaktpersoner, praktisk pædagogisk støtte.
Adgang til indsats	Tidlige, forebyggende forløb efter henvisning fra sagsbehandlere. Visitation til familiebehandling og hjemmebaserede indsatser på baggrund af børnefaglig undersøgelse.

59. De Unges Hus – rådgivning og gruppeforløb	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til sårbare og udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Unge mellem 12-23 år, som er sårbare og lever udsatte liv.
Beskrivelse af indsats	De Unges Hus tilbyder åben, anonym rådgivning og/eller at blive en del af et fællesskab gennem fleksible og håndholdte forløb. Nedenfor fremgår forskellige indsatser i De Unges Hus.

	- Vilde liv: åbent anonymt rådgivningsforløb i en skurvogn udenfor Christiania og opsøgende gadeplansarbejdere omkring unge. - Pigegruppen: et gruppeforløbs-tilbud til socialt udsatte og udadreagerende piger i alderen 13-18 år. Tilbyder individuel støtte samt inddragelse i fællesskab. - Qlubb1: åbent anonymt rådgivningsprogram der yder gruppeforløb for LGBT+ unge mellem 12-18 år. - De 4 årstider: tilbyder gruppeforløb og cafeaftener til unger, der af forskellige årsager ikke kan bo med deres forældre. De Unges Hus tilbyder også et aflastningsophold af kortere varighed, hertil er målgruppen udsatte unge mellem 13-18 år, som har pauser fra deres familie/anbringelsessted for at nedtrappe konflikter.
Adgang til indsats	Åbent tilbud, fleksibel visitationsproces. Visitation af sagsbehandler til forløb, aflastningsophold mv.

60. U-Turn	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare og udsatte børn/unge
Målgruppe	Unge under 25 år med et forbrug af rusmidler, som påvirker deres trivsel og som selv er motiveret for forandring eller ønsker støtte. Derudover forældre/pårørende/plejeforældre til unge i målgruppen.
Beskrivelse af indsats	U-Turn tilbyder både forebyggende rådgivning, afgrænsede forløb, hvor unge og pårørende har mulighed for at være anonyme. Det består af op til 5 anonyme samtaler i omfanget typisk 1 gang ugentligt. Desuden tilbyder U-Turn misbrugsbehandling evt. i kombination med et fleksibelt skoletilbud i samarbejde med Ungdomsskolen, hvor den unge har mulighed for at tage Folkeskolens Afgangsprøve i dansk og matematik. U-Turn tilbyder også i samarbejde med Udsigten en afrusningstur, som en del af et mere overordnet pædagogisk/psykologisk forløb, som ofte foregår i U-Turn.
Adgang til indsats	Åben rådgivning. Tidlige, forebyggende forløb efter henvendelse direkte til tilbuddet. Sagsbehandler visiterer til misbrugsbehandling, afrusning og fleksible skoletilbud.

61. ROBUS	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til sårbare børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge med selvskadeerfaring i alderen 12-17 år og børn og unge i risiko for at udvikle en spiseforstyrrelse op til 23 år. Tilbuddet omfatter både børn og unge, deres forældre og andre påførende.
Beskrivelse af indsats	ROBUS er et rådgivnings- og behandlingstilbud til børn og unge, der har udfordringer med selvskadende adfærd, spiseforstyrrelse, eller er på vej til at udvikle en spiseforstyrrelse. ROBUS tilbyder rådgivning og sam-taleforløb til børn, unge og deres familie, for at hjælpe med at bryde det spiseforstyrrede eller selvskadende mønster, ligesom de tilbyder støtte til at vende tilbage til hverdagen efter indlæggelse i psykiatrien for børn og unge, der har behov for det. ROBUS tilbyder også rådgivning og vejledning til fagpersoner, der er i kontakt med målgruppen. ROBUS er en del af STIME-samarbejdet med sporene 'Når tanker om krop og mad fylder for meget' og 'Når svære følelser fører til selvskade'.
Adgang til indsats	Henvendelse direkte til tilbuddet.

62. Behandlingsenheden Fønix	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til sårbare og udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge mellem 0-18 år, der har været udsat for seksuelle overgreb eller som har bekymrende seksualiseret adfærd.
Beskrivelse af indsats	Behandlingsenheden Fønix er et tilbud til børn og unge og deres familier, når der er behov for behandling som følge af seksuelle overgreb, eller når der er behov for udredning af et barn med bekymrende seksualiseret adfærd. Fønix tilbyder: - forebyggende forløb med rådgivning og vejledning ved afgrænsede problemstillinger, hvor et korterevarende rådgivningsforløb vurderes at være tilstrækkeligt (1 - max. 5 samtaler). - Udredning og behandling i form af familieterapi, individuel behandling, psykologiske undersøgelser, supervision til professionelle omkring barnet
Adgang til indsats	Henvendelse direkte til tilbuddet for forebyggende forløb og rådgivning. For udredning og behandling kræves visitation fra sagsbehandler.

63. Brobyggerne – specialiseret kontaktpersonordning og psykologtilbud	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til sårbare og udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge i alderen 5-18 (23) år med socioemotionelle eller psykiatriske udfordringer. Vanskelighederne ses beskrevet med diagnoser som autisme, psykoser/skizofreni, personlighedsforstyrrelse, emotionelle forstyrrelser eller opmærksomhedsforstyrrelser samt belastningsreaktioner med angst, depression mv.
Beskrivelse af indsats	Brobyggerne er en specialiseret kontaktpersonordning og Psykologtilbud som tilbyder skræddersyede behandlingsforløb til børn, unge og deres familier med vanskeligheder indenfor psykiatri. Brobyggerne arbejder væk fra de mere traditionelle og fast definerede anbringelser i dag- og døgnbehandling mod fleksible og helhedsorienterede indsatser i barnets, den unges og familiens hverdagsliv, herunder hjemmet, skoler, børne- og ungdomspsykiatrien, institutioner og organisationer og i familiens nærmiljø Brobyggerne tilbyder bl.a.: • Familiesamtaler forankret i kognitiv adfærdsterapi • Hands on støtte, samtaler og psykoedukation til forældre/netværk og barn/ung • Vejledning, sparring, anvisning og strategier til mestring og håndtering i familien og i forhold til barn/unges vanskeligheder. • Kontaktperson til at støtte barnet/den unge i hverdagslivet ud fra en individuelt tilrettelagt handle- og behandlingsplan. • Funktionstræning med eksponering, kravhåndtering, vredeshåndtering, social færdighedstræning mv. • Terapeutiske samtaler, guidning og støtte til forældre og omsorgspersoner mv. • Observation i klasse, frikvarter, fritidsordning og overgange • Hjælp til skole med at støtte barnet/den unge med særlige behov
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

64. Koordineret indsats på tværs (KIT)	
BØRN, UNGE, FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsats til sårbare børn/unge (begyndende mistrivsel)
Målgruppe	Målgruppen er børn og unge fra 0-18 år, som er under udredning i psykiatrien og indkaldt til netværksmøde i BUC.
Beskrivelse af indsats	KIT gik i luften den 1. januar 2023 og er et samarbejde mellem Socialforvaltningen (SOF), Børne- og

	Ungdomsforvaltningen (BUF) og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC). KIT skal styrke forløbene på tværs af regionen og kommunen, så børn, unge og deres familier, får den bedst mulige og sammenhængende indsats.
Adgang til indsats	SOF og BUF skal i højere grad koordinere viden og tilgang til sagen, imens barnet eller den unge udredes og der stilles en diagnose i BUC. Som et nyt element skal der nu som en fast del af samarbejdet afholdes et kort virtuelt koordinerende møde mellem BUF og SOF inden et netværksmøde i BUC.

4. Indsatser til udsatte børn/unge – i mistrivsel

65. Dagbehandling til skolepligtige børn, som ikke kan indgå i ordinære skoletilbud	
SKOLE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge
Målgruppe	<u>Solbakken og Frederikshøj</u>: Elever i alderen 6-17 år, som har lette til moderate psykiske udfordringer, ofte har psykiatriske vanskeligheder, har kognitive evner indenfor eller tæt på normalområdet og har behov for et tilrettelagt behandlingstilbud og specialundervisning. <u>Jakob Michaelsens Minde</u>: Børn og unge tæt på eller indenfor normalområdet og skolepligtige mellem 13-17 år med alvorligere/mere komplekse psykiatriske problematikker tæt på psykiatrien
Beskrivelse af indsats	Indsatsen tilbyder dagbehandling til skolepligtige børn/unge med henblik på at nedbryde de primære barrierer for, at barnet eller den unge kan være i et mindre indgribende tilbud som specialskole eller folkeskole. Dagbehandlingen tilbyder undervisning i overensstemmelse med folkeskoleloven tilrettelagt i en mentaliseringsbaseret miljøterapeutisk ramme, hvor hverdagens struktur og aktiviteter bruges behandlende. Der findes følgende tilbud: Solbakken, Frederikshøj og Jakob Michaelsens Minde
Adgang til indsats	Sagsbehandler indstiller til de lokale Beslutnings- og Koordinationsudvalg (BEKU). Matchningsudvalget matcher til tilbud i forhold til målgruppe, kategori og ledige pladser.

66. VIFU Forebyg	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Udsatte og kriminalitetstruede børn og unge i alderen 12-17 år.

Beskrivelse af indsats	VIFU Forebyg arbejder for at sikre udvikling og trivsel ved stabilitetsopbygning på de områder af den unges og familiens liv, hvor det måtte være hensigtsmæssigt og nødvendigt. Der kan bl.a. være tale om: - Kontaktperson, som yder personlig støtte til etableringen af en meningsfuld hverdag med prosociale fritidsaktiviteter. Kontaktpersonen hjælper barnet/den unge med at få styr på hverdagens praktiske gøremål, fastholde uddannelse eller beskæftigelse og med at håndtere konflikter eller lignende. - Familiebehandling mhp. på nye hensigtsmæssige samspilsformer og dynamikker - Vredeshåndteringsforløb/diamantforløb - Aflastningspladser, hvor den unge får stillet et møbleret værelse til rådighed, i trygge og rare rammer, som kan benyttes i kortere perioder, når den unge har behov for at komme væk hjemmefra.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

67. Hjemmebasen, Arild	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsrampen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Familier med børn fra 0-8+. Familierne er ofte præget af komplekse psykosociale udfordringer. Flightteam – akut familiestøtte: Børnefamilier i udsatte positioner med børn i alderen 0-14 år.
Beskrivelse af indsats	Hjemmebasens social- og pædagogiske familiebehandling foregår i hjemmet og evt. i netværket. Familie- og forældresamtaler foregår alle ugens dage (inkl. weekender/helligdage) mellem kl. 7 og 22. Formålet med familiebehandlingsindsatserne er at stabilisere og videreudvikle forældreskabet, så forældrene bliver i stand til at varetage omsorgen for barnet, herunder at skabe en forudsigelig og struktureret dagligdag for hele familien med fokus på trivsel og udvikling. Som led i familiebehandlingen er der bl.a. fokus på samarbejde med andre aktører i familiens liv, som fx sundhedspleje, institutioner, behandling, psykiatri mv. Arild har desuden et såkaldt "Flightteam", som på akutbasis yder støtte med henblik på, at familiens børn er i sikkerhed, ikke lider overlast og har mulighed for at opretholde deres daglige rytme.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

68. Kontaktperson, hos MY-enhederne	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge mellem 10-18 (23) år og familier med flere problemstillinger og motivation for forandring.
Beskrivelse af indsats	Kontaktpersonen i Borgercenter Børn og Unges myndighedsafdeling. Kontaktpersonen etablerer en samarbejdsrelation til barnet eller den unge og dennes familie for gennem samtaler og aktiviteter at støtte til at bl.a. at deltage i skole/ uddannelse eller søge og fastholde job, strukturere hverdagen, opbygge og fastholde venskaber, og styrke relation til familie og netværk osv.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

69. Hybelinstitutionen	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte og truede børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Udsatte unge i alderen 12-23 år, der bor hjemme eller i egen bolig, men hvor der er bekymring for trivsel og udvikling. Den unge har behov for at bo med socialpædagogisk støtte i et vist omfang.
Beskrivelse af indsats	Fleksibel, forebyggende indsats, der understøtter de unges mestring og overgang til et selvstændigt voksenliv med tilknytning til familie, skole, netværk og almensamfundet. Der er tale om individuelt tilpassede forløb. Forløbet kan bl.a. omfatte - Kontaktperson - Anbringelse på Hybelinstitutionen - CTI (Critical Time Intervention) - Støtte i hjemmet - Overgang efter anbringelse til at bo i egen bolig
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

70. Den korte snor	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte og truede børn/unge
Målgruppe	Den primære målgruppe er unge mellem 10-17 år, som er involveret i vold, personfarlig kriminalitet eller uroskabende adfærd. Det kan fx være unge, der har begået grov vold, almindelig vold, røveri, trusler eller vidnetrusler.
Beskrivelse af indsats	Det er en intensiv familierådgiver- og kontaktpersonindsats, der skal sikre hurtig opfølgning på unges uroskabende og truende adfærd eller begyndende kriminalitet. Den unge bliver tilknyttet en kontaktperson og en familierådgiver, som sammen med barnet/den unge og

	familien lægger en plan. Planen vil ofte handle om skole/uddannelse, fritid, venskabsrelationer og familieliv. Blandt 10-15-årige kan der være årsag til visitation hvis - Den unge har vagt bekymring i skolen, på ungdomsklubben eller hos SSP. - Familiemæssig baggrund, herunder ældre søskende, der har begået kriminalitet
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

71. Spydspidsen	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Unge mellem 15-18 år, der er interesserede i at arbejde og opfylder mindst et af følgende kriterier: - Kan ikke modtage et skoletilbud i det almindelige skolesystem - Har ikke et arbejde eller har mulighed for at passe et arbejde på almindelige vilkår - Har erfaring med kriminalitet. Flere af Spydspidsens unge har modtaget dom/domme - Har et betydeligt forbrug af rusmidler, f.eks. hash - Har en opvækst med mange brud og svigt og kan være anbragt uden for hjemmet - Er bevilget en kontaktperson
Beskrivelse af indsats	I Spydspidsen tilbydes unge virksomhedspraktikker for at give meningsfuldt indhold i hverdagen og motivation for udvikling. De unge får indsigt i arbejdsmarkedets vilkår og en forståelse af sammenhængen mellem krav, engagement, ansvar og muligheder. Nogle af de indskrevne unge kan starte i intern skole. Der undervises i dansk og matematik med fokus på, at eleverne skal få lyst til at gå i skole igen. <u>SPYDSPIDSEN+</u> Spydspidsen etablerer også forløb for 18-23årige (som leverandør til BIF). Der er således mulighed for at hjælpe den unge med overgangen, samt etablere et samarbejde med jobcenteret i forhold til fx at fortsætte et praktikforløb. <u>LUDO</u> består af undervisningsforberedende aktiviteter til unge ml. 14 og 18 år, der pt. ikke passer ind i andre tilbud eller som har en pause i et forløb. Her kan de unge bl.a. øve sig i at indgå i et læringsrum samt opnå faglige-, praktiske- og personlige kompetencer.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet.

72. Huset Wibrandtsvej, familiebehandling og aflastning	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Udsatte børn i alderen 6-13 år, som bor hjemme, og deres familier
Beskrivelse af indsats	Huset Wibrandtsvej tilbyder familiebehandling og praktisk pædagogisk støtte i hjemmet. Formålet er gennem systematisk familiearbejde at sikre barnets trivsel og udvikling og styrker forældrenes kompetencer som omsorgsgivere, så familien får bedre forudsætninger for at forblive sammen. Der arbejdes sammen med forældrene for at opnå hensigtsmæssige omsorgsstrategier og hjælpe med til at løse opgaverne som forældre. Indsatsen kan fx finde sted forud for eller som afslutning på et aflastningsforløb. Der er også mulighed for aflastning og en kombination af familieindsats og aflastning.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet

73. Toppen, aflastning	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge med autisme og eventuelle følgediagnoser i alderen 6-18 år
Beskrivelse af indsats	Toppen tilbyder aflastning til børn og unge med autisme og eventuelle følgediagnoser. Ønsket er at skabe et rummeligt, hjemligt og trygt sted, hvor der er fokus på venskaber, oplevelser, kost, hygge og en aktiv hverdag, ligesom det er Toppens mål, at alle børn og unge udfordres, trives og udvikler sig. Der arbejdes sammen med forældrene og der er fokus på at fastholde familierelationer og venskaber for de børn og unge, som har aflastningsophold. Derfor er venner og familie velkomne på stedet.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet

74. Skovhusene, aflastning	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge i alderen 0-25 år med varig og betydelig nedsat funktionsevne. Der er tre afdelinger. Kvisten: Børn og unge i alderen 0-18 år med autisme med varierende funktionsniveau. Nogle har et verbalt sprog og er i høj grad selvhjulpne, mens andre har et væsentligt

	lavere funktionsniveau og kræver støtte til alle dele af hverdagen. Skovsneglen: Børn og unge i alderen 0-18 år med multiple funktionsnedsættelser. Skovtours (matrikelløst weekendaflastningstilbud): Hjemmeboende børn og unge i alderen 12-25 år med udviklingshæmning.
Beskrivelse af indsats	Skovhusene er inddelt i tre målgruppespecifikke afdelinger for henholdsvis udviklingshæmmede børn med autisme, børn og unge med multiple funktionsnedsættelser samt unge udviklingshæmmede. Hver afdeling tilrettelægger indsatser og aktiviteter med udgangspunkt i den specifikke målgruppe, og afstemmer struktur, pleje, omsorg, oplevelser og socialt samvær til målgruppen og til de enkelte børn og unge. Indsatserne tager udgangspunkt i beskrivelser af det enkelte barn eller ung og tilpasses løbende til barnets trivsel.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet

75. Familieafdelingen, Arild	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsatser til udsatte og truede børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Målgruppen er 0-9 år+ op til 12 år, hvor barnet vurderes truet i sin udvikling. Familier med svære sociale problematikker og høj belastningsgrad.
Beskrivelse af indsats	Der er tale om en fleksibelt tilrettelagt døgnophold for familier. Det kan være akutforløb, undersøgelsesforløb og behandlingsforløb. Indsatsen bidrager med opkvalificering af forældres evne til at varetage omsorg, udviklingsstøtte og skabe et godt hverdagsliv for familien med særligt fokus på barnets behov
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til tilbuddet

76. Aflastning i netværk eller plejefamilie	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge mellem 0-18 år, der har særligt brug for voksenstøtte, omsorg og oplevelser i et andet miljø end det daglige.
Beskrivelse af indsats	Aflastning i netværksplejefamilie henvender sig til børn og unge, der på forhånd har en relation til en voksen i netværket, der er egnet til at tage vare på barnet/den unge. Der er desuden mulighed for aflastning i plejefamilie, som ikke er en del af netværket.

	Aflastningsfamilien bliver en ekstra familie, der fungerer som frirum og giver adgang til oplevelser, som barnet ikke får i dets egen familie. Samtidig får forældre via aflastningsordningen et frirum til at opnå mere overskud i hverdagen
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

77. Fritidsfamilie og mentorfamilie	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Fritidsfamilie: Børn i alderen 6-12 år, som befinder sig i en udsat position men uden anbringelsesgrundlag Mentorfamilie: Unge i alderen 13-17 år, som befinder sig i en udsat position men uden anbringelsesgrundlag
Beskrivelse af indsats	Formålet med indsatsen er at give hjemmeboende, udsatte børn adgang til voksne støttepersoner, som kan give dem ro, støtte og stabilitet i faste rammer i en midlertidig periode. Fritidsfamilie: Fritidsfamilien støtter op efter skole 4 hverdage om ugen og 1 weekend om måneden. De henter børnene efter skole, sørger for et sundt måltid mad, støtter i fritidsaktiviteter, og kører børnene hjem igen efter ca. 4 timer. Mentorfamilie: Mentorfamilien står til rådighed hele ugen (24/7) og støtter op om de unge efter behov. De unge har fx mulighed for at overnatte, når fx konfliktniveauet hjemme bliver for højt, ligesom mentorfamilien er opsøgende ift skole, fritidsaktiviteter mv.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

78. Familiebehandling og praktisk pædagogisk støtte i hjemmet - Nyholm	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstrappen	Indsatser til udsatte børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	Udsatte hjemmeboende børn i alderen 6-13 år og deres familier. Forældre og primære omsorgsgivere, der har behov for at blive understøttet, for at kunne varetage den nødvendige omsorg for barnet. Der er ikke grundlag for anbringelse, men aflastning, der kan styrke barnets forudsætninger for trivsel og forældrenes forældreevne.
Beskrivelse af indsats	Tilbuddet fra Nyholm akut- og korttidstilbud består af familiebehandling og praktisk støtte i hjemmet med henblik på, at forældrene kan opnå hensigtsmæssige

	omsorgsstrategier og hjælpe med at løse opgaverne som forældre. <u>Familiebehandlingen</u> kan variere i intensitet. Fra intensiv familiebehandling i situationer, der ellers ville have udløst en anbringelse, til mindre omfattende støtte på enkelte specifikke områder, der understøtter barnets trivsel. <u>Praktisk støtte til forældre og familie</u> i forhold til døgnrytme og daglige rutiner, der kan få hverdagen til at hænge sammen. Fx i forhold til madlavning, økonomi, oprydning, koordinering af kontakt med offentlige instanser samt inddragelse og samarbejde med netværk og øvrige aktører.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

5. Indsatser til truede børn/unge – i svær mistrivsel

79. Sikkerhedsplan	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsrampen	Indsatser til udsatte og truede børn/unge (i mistrivsel)
Målgruppe	1: Børn og unge, der er udsatte og truede på deres sikkerhed/udvikling og trivsel. Det vurderes, at der inden for 6-12 måneder, kan skabes stabilitet og trivsel for barnet/den unge, og sagen herefter kan overgå til en mindre indgribende indsats eller lukkes helt. 2: Børn og unge der er anbringelsestruet 3: Børn og unge der hjemgives fra anbringelser, hvor det vurderes, at en sikkerhedsplansindsats kan skabe den fornødne sikkerhed, udvikling og trivsel for barnet/den unge.
Beskrivelse af indsats	Sikkerhedsplansindsatsen er en meget intensiv indsats, der har til formål at stabilisere og skabe sikkerhed og trivsel for barnet eller den unge, samtidigt med at indsatsen er med til at undgå at barnet eller den unge bliver anbragt. Indsatsen er en intensiv og kort foranstaltning med tæt opfølgning, hvor familiebehandler og myndigheds-sagsbehandler samarbejder om at skabe sikkerhed for barnet i hjemmet.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen. En sikkerhedsplanssag har i gennemsnit en varighed på op til et år. Er der fortsat brug for en indsats efter et år, vurderes familiens behov med henblik på en anden relevant foranstaltning.

80. Netværksanbringelse	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge mellem 0-18 (23) år. Netværksplejefamilie henvender sig til børn og unge, der på forhånd har en relation til en voksen i netværket, der er egnet til at tage vare på den daglige omsorg for barnet/den unge. Det kan fx være bedsteforældre, andre familiemedlemmer, en klassekammerats familie eller andre med en god kontakt til barnet eller den unge
Beskrivelse af indsats	Anbringelse i netværksplejefamilie, hvor familien yder støtte til barnet/den unges normaludvikling. Det består her i en forudsigelig hverdagsstruktur, omsorg, opdragelse, ekstra støtte og stimulering ift. trivsel og udvikling, men ikke egentlig behandling. Godkendelse af netværksplejefamilien sker ift., hvorvidt familien er konkret egnet til at tage vare på det bestemte barn/ung. Godkendelse varetages af Familieplejen København. Understøttelse af selve anbringelsen varetages i de respektive børnefamilieenheder af netværkskonsulenter.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

81. Plejefamilie	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge mellem 0-18 (23) år.
Beskrivelse af indsats	Alt efter barnets/den unges støttebehov yder plejefamilien en målrettet pædagogisk indsats i en af nedenstående godkendte plejefamilietyper: <u>Almen plejefamilie:</u> Til børn og unge med let til moderat støttebehov, der ikke er egentlig behandlingskrævende. Plejefamilien yder støtte til barnets normaludvikling og yder støtte til faglig og social udvikling samt en god kontakt med biologisk familie. <u>Forstærket plejefamilie:</u> Til børn og unge med moderate til svære støttebehov. Plejefamilien yder støtte til barnets udvikling, og skal understøtte igangværende behandlingsforløb med fx professionelle behandlere eller tilbud. <u>Specialiseret plejefamilie:</u> Til børn og unge med svære og mere specialiserede støttebehov. Specialiserede

	plejefamilier har særlige kompetencer til at indgå i behandling. En styrket anbringelse adskiller sig fra en ordinær anbringelse hvad angår barnets støttebehov samt omfanget af den understøttelse, som plejefamilien modtager for at kunne lykkes med anbringelsen. Plejefamilien skal være forstærket eller specialiseret godkendt og har særlige socialpædagogiske forudsætninger
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

82. Nyholm akut- og korttidstilbud	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Udsatte og truede børn (4-14 år) i akutte og uafklarede problemstillinger, der knytter sig til barnet eller familien.
Beskrivelse af indsats	Tilbuddet på Nyholm akut- og korttidstilbud har til formål akut eller med kort varsel, at sikre barnets sikkerhed, udvikling og trivsel. Dette sker via en kortvarig anbringelse, hvor der er fokus på krisebearbejdning, basal omsorg, ro og forudsigelig, bevare tilknytning til familie, skole og netværk, bidrag til børnefaglig undersøgelse og samarbejde med familie og professionelle om videre forløb. Det akutte arbejde består af to overlappende dimensioner: - <u>Her og nu indsatsen</u>: barnet har behov for et andet sted at bo her og nu pga. en pludselig begivenhed, der kan true barnets sundhed og udvikling. - <u>Indsats med henblik på intervention og videre udredning</u>: barnet og familiens situation er kompliceret og der er behov for udredning og undersøgelse af barnets behov og samlede situation for at kvalificere videre indsats.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

83. Faseopdelt anbringelse - Børne- og familiehuset Arild	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Børn i alderen 0-8 år (op til 12 år ved søskende) som i en periode ikke kan bo i hjemmet. Børnene er karakteriseret ved at være i svær mistrivsel eller fejludvikling, bl.a. med tilknytningsforstyrrelser.

Beskrivelse af indsats	Formålet er at skabe sikkerhed for barnet og igennem tværfaglige specialiserede behandlingsindsatser at hjælpe barnet i trivsel og udvikling på alle udviklingsområder. Indsatsen består af en faseopdelt anbringelse med enten akutte eller planlagte anbringelser, samt en behandlingsindsats til barnet og/eller familien når hverdagen er kommet på plads.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

84. Døgninstitution - Baunegård	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge i alderen 8-18 år med autisme og eventuelt tillægsdiagnoser som fx ADHD eller indlæringsvanskeligheder
Beskrivelse af indsats	Børn og unge med autisme og eventuelt tillægsdiagnoser som fx ADHD eller indlæringsvanskeligheder. Baunegård stræber efter at skabe et rummeligt, hjemligt og trygt sted, hvor der er fokus på venskaber, oplevelser, kost, hygge og en aktiv hverdag, ligesom det er vores faste mål, at alle børn og unge udfordres, trives og udvikler sig.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

85. Døgninstitution - Nærumgård	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge i alderen 0-18 år med mental retardering, autisme og andre følgediagnoser. De fleste har udfordringer med sanseintegration og sensorisk følsomhed og er særligt sårbare ift. stress og arousalregulering.
Beskrivelse af indsats	Gruppe 1 og 2 er fysisk i et hus på hver sin etage. Der er 6 børn i hver gruppe og de har eget værelse. Det er børn, der i nogen grad kan rumme at være sammen med andre børn, men samtidig har brug for tæt pædagogisk opfølgning i alle gøremål. Normeringen er oftest 6 børn og 3 pædagogiske personale. Gruppe 3 er børn, der grundet deres adfærd ikke kan være sammen med andre børn. Der kan være mange årsager til, at et skærmet tilbud er et godt sted at starte for barnets

	udvikling. Der arbejdes altid mod et mindre indgribende tilbud. Det er en specialiseret indsats, hvor det enkelte barn modtager 1:1 støtte i alle vågne timer. Der er vågen nattevagt.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

86. Døgninstitution – Svanehuset	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Børn og unge med autismspektrumforstyrrelser, udviklingshæmning og forskellige fysiske handicap i alderen 0-18 år.
Beskrivelse af indsats	Dammen: børn fra 0-18 år med svære multiple funktionsnedsættelser Hatten: børn fra 0-18 år hvor grundproblemstillingen er deres udviklingshæmning, men hvor der også ses tillægsdiagnoser omkring ADHD, kommunikation og social kognition Stubben: Børn fra 0-18 år hvor grundproblemstillingen er en kombination af udviklingshæmning og en autismspektrum-forstyrrelse. Der ses også tillægsdiagnoser omkring ADHD og tilknytningsforstyrrelser. Svanehuset arbejder indenfor en overordnet teoretisk ramme, der både kan rumme barnets almindelige udvikling og udviklingen hos det barn, hvis neurale og fysiske beredskab til udvikling er svækket/afvigende og udviklingen hos det barn, hvis tilknytning til andre mennesker er svag.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

87. Døgninstitution – Elmehuset, Rampen/Hyblerne	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Rampen er en døgnafdeling for unge i alderen 14-18 år. Hyblerne er en døgnafdeling for unge i alderen 16-23 år. Målgruppen er primært normalt begavede børn og unge med autismspektrumforstyrrelser.

Beskrivelse af indsats	På Rampen/Hyblerne bor 20 unge mennesker i alderen 14-23, som alle er optagede af at leve et ungdomsliv og forberede sig på uddannelse, udflytning, og hvad der ellers følger med til et godt voksenliv. Nogle af børnene og de unge har flere diagnoser som fx OCD, ADHD, Tourettes syndrom. Endvidere kan der indimellem også konstateres en øget stressfølsomhed, sanseforstyrrelser, lavt selvværd osv.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

88. Døgninstitution – Josephine Schneiders børnehjem

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Truede og udsatte børn og unge i alderen 6-18 år (23) med svagt eller uafklaret netværk, med risiko for marginalisering.
Beskrivelse af indsats	Formålet er at sikre barnets/den unges udvikling, trivsel og særlige behov, herunder at understøtte skolegang og uddannelse samt kontakten til familie, lokalsamfund og netværk. Tilbuddet har 16 midlertidige døgnpladser, hvor der arbejdes med at etablere et stabilt hverdagsliv, der understøtter skolegang, uddannelse, arbejde og fritidsaktiviteter. Inddragelse og styrkelse af familienetværk, styrkelse af tro på egne evner og handlekompetencer, samt forberedelse på et selvstændigt liv i egen bolig.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

89. Døgninstitution – Udsigten

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Unge i alderen 13-18 år (23) som lever i udsatte positioner med følgevirkninger af omsorgssvigt, misbrug, voldsom adfærd, problematiske forhold til forældrene.
Beskrivelse af indsats	Akut modtagelse af unge, som har brug for en særlig og fleksibel døgnindsats, herunder hjælp til at sikre den basale omsorg, afklaring af problemstillinger, færdigheder, hjælp til at sikre stabilitet/udvikling.

	Tilbuddet skal sikre basal omsorg og støtte, vedligehold eller etablering af kontakt til skole eller arbejde, koordinering af forløb omkring den unge.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

90. Døgningstitution – Jacob Michaelssens Minde

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Unge i alderen 13-17+ år (mulighed for efterværn), som: - kognitivt er indenfor eller tæt på normalområdet (ift. begavelse) - har komplekse og alvorlige psykiske lidelser som psykoser, skizofreni, bipolare lidelser, spiseforstyrrelser, personlighedsforstyrrelser og autismspektrumforstyrrelser. - har angst, depression, OCD og ADHD, der er sekundært i forhold til det samlede symptombillede. - adfærdsmæssigt har vanskeligheder, der kan vise sig ved selvskadende adfærd, selvmordstrusler, affektlabilitet og brug af rusmidler, der ses som en sekundær følge af psykiske vanskeligheder (selvmedicinering).
Beskrivelse af indsats	Døgnanbringelse med henblik på socialpsykiatrisk behandling/udslusning. Der er mulighed for skræddersyede forløb på institutionen og/eller i samarbejde med andre tilbud. Tilbuddet består af socialpsykiatrisk stabilisering, støtte og behandling individuelt tilrettelagt i en kognitiv miljøterapeutisk ramme, hvor hverdagens struktur og aktiviteter bruges behandlende og for at understøtte mestring og selvstændighed med henblik på overgang til voksenlivet. Tæt samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrien.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

91. Døgningstitution – Ungehuset Emdrup

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Unge i alderen 13-18 år (23 år ved efterværn) med komplekse psykiske vanskeligheder, der: - kognitivt er indenfor eller tæt på normalområdet (ift. begavelse) - har komplekse og alvorlige psykiske lidelser som psykoser, skizofreni, bipolare lidelser, spiseforstyrrelser,

	personlighedsforstyrrelser og autismspektrumforstyrrelser (ikke voldsomt udadreagerende). - har angst, depression, OCD og ADHD, der er sekundært i forhold til det samlede symptom-billede. - adfærdsmæssigt har vanskeligheder, der kan vise sig ved selvskadende adfærd, selvmordstrusler, affektlabilitet og brug af rusmidler, der ses som en sekundær følge af psykiske vanskeligheder (selvmedicinering).
Beskrivelse af indsats	Døgnanbringelse med henblik på socialpsykiatrisk stabilisering og behandling. Tilbuddet tager udgangspunkt i en individuelt tilrettelagt behandlingsplan, som udarbejdes med den unge og forældrene. Der arbejdes bl.a. med Kognitiv Adfærdsterapi og Low Arousal.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

92. Døgninstitution - VIFU Døgn	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistvivl)
Målgruppe	Udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 14-18 (23) år. De unge har typisk psykosociale, personlige og/eller emotionelle vanskeligheder. Der kan være konfliktfyldte familieforhold, negative skoleerfaringer, mangelfuld skolegang, hashmisbrug eller vanskeligheder ved at indgå i socialt samspil med andre.
Beskrivelse af indsats	Korte eller længerevarende døgnanbringelser med henblik på at sikre aktuel trivsel og udvikling og skabe de bedste forudsætninger for fremtidig trivsel og for et fremtidigt voksenliv. Det fokuseres bl.a. på at hjælpe de unge med struktur i hverdagen gennem uddannelse, job og sundhed og et aktivt fritidsliv. Desuden klædes de unge på til at kunne klare sig selv efter endt forløb eller der sikres blød overgang til hjemmet ved brug af hjemgivelsesplaner, hvis der er tale om korte anbringelser.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

93. Døgninstitution - Fensmarksgade	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistvivl)
Målgruppe	Udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 12-18 (23) år.
Beskrivelse af indsats	Døgnanbringelse uden for hjemmet med henblik på at skabe en tryk hverdag med familieliv, venner og aktiv fritid,

	skole, uddannelse eller arbejde. Via socialpædagogisk indsats understøttes børnene og de unge i at udvikle konstruktive relationer og fællesskaber, både på og uden for institutionen. Indsatsen inddrager familie og netværk og laver brobyggende samarbejde med skole, politi, foreningsliv og øvrige civilsamfundsaktører.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

94. Åben og delvist lukket døgninstitution – Skodsborg

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistvivl)
Målgruppe	Børn og unge i alderen 12-17+ år, som har: - Ekstrem udadreagerende og selvskadende adfærd og i perioder kan være selvmordstruede. - I perioder kan have behov for skærmning. - Har komplekse psykiske og psykiatriske vanskeligheder, som personlighedsforstyrrelser, psykiske udviklingsforstyrrelser, affektive lidelser og psykoser. - Kan have sidediagnoser som angst og depression - Kognitivt befinder sig indenfor normalområdet.
Beskrivelse af indsats	Døgnbehandling på almindelig åben og delvist lukket afdeling. Miljøterapeutisk ramme, hvor hverdagens struktur og aktiviteter er behandlende. Tilbuddet består bl.a. af KAT-samtaler (kognitiv adfærdsterapi), Low Arousal som pædagogisk tilgang og Motiverende samtaler med henblik på at fremme indre motivation.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

95. Åben og delvist lukket døgninstitution – Nexus

BØRN, UNGE OG FAMILIE

Placering på indsatsstappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistvivl)
Målgruppe	Børn og unge i alderen 14-18 år, der typisk af flere af nedenstående vanskeligheder: - Er kriminelle eller stærkt kriminalitetstruede - Har diagnostiske vanskeligheder af forskellig karakter - Er misbrugende - Har generelle sundhedsrelaterede vanskeligheder - Har svært ved affektregulering og mentalisering Desuden skal der være stor risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade.

Beskrivelse af indsats	Døgnbehandling med et helhedsorienteret syn på de unges udvikling og med særlig fokus på kost og motion. En sund og aktiv hverdag skal give livsmod og øget selvværd og skabe større sandsynlighed for succesoplevelser på andre udviklingsområder. Indsatsen har en bred vifte af aktiviteter, der har til formål at skabe fysisk og psykisk trivsel.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen.

96. Sikret døgninstitution – Sønderbro	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Placering på indsatstrappen	Indsatser til truede børn/unge (i svær mistrivsel)
Målgruppe	Unge i alderen 14-18 år (med mulighed for anbringelse fra 12 år).
Beskrivelse af indsats	Døgnanbringelse på sikret institution som del af en afsoning af idømt foranstaltning eller som alternativ til varetægtsfængsling, eller med henblik at afværge selvskade eller skade på andre eller kriminalitet. Indsatsen har til formål at hjælpe, forbedre og motivere den unge til at forbedre sin situation samt at skabe forbedring på den unges sociale, kulturelle, materielle og personlige situation, så den unge har bedre handlemuligheder efter endt ophold. Institutionen har en intern skole, hvor deltagelsen har høj prioritet. Derudover rummer tilbuddet sportsmuligheder, værksteder, produktionskøkken, mv. hvor de unge kan prøve kræfter med egne projekter eller bistå i den daglige drift.
Adgang til indsats	Sagsbehandler visiterer til indsatsen

6. Understøttende strukturer og rådgivning til fagprofessionelle

Pædagogisk tilsyn i dagtilbud	
DAGTILBUD	
Målgruppe	Alle børn
Beskrivelse af indsats	Kommunen skal ifølge dagtilbudsloven føre tilsyn med kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer i alle dagtilbud. I Københavns Kommune gennemføres årligt pædagogisk tilsyn med observationer af de pædagogiske læringsmiljøer. Observationerne gennemføres ud fra faste kriterier, der er samlet under temaerne Samspil og relationer mellem børn og voksne, Børnefællesskaber og leg samt Sprog og bevægelse. Kriterierne handler om, hvordan det pædagogiske personale i dagligdagen skaber rammer og konkrete interaktioner, der understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
Adgang til indsats	Forvaltning. Varig finansiering

Kompetencecentre	
SKOLE OG DAGTILBUD	
Målgruppe	Børn med særlige behov og læringsmiljøerne omkring børnene.
Beskrivelse af indsats	Seks kompetencecentre på skoleområdet og to kompetencecentre på dagtilbudsområdet yder support i specialområdet/inkluderende fællesskaber. Fx kompetencecenter for ledelse af børne- og arbejdsfællesskaber, skole-hjem-samarbejde og psykisk sårbare børn i udsatte positioner, hvor skoler kan få hjælp og vejledning til at udvikle og praktisere faglige og sociale fællesskaber, hvor der er trygt og udviklende at være for alle.
Adgang til indsats	Skoler og dagtilbud kan henvende sig til kompetencecentrene med forespørgsler om support primært via ledelsen eller RC/PLC. Områdeledelser kan også tildele skoler og dagtilbud support fra et kompetencecenter. Varig grundbevilling. Der er i fra 2019-2023 afsat yderligere 4,5 mio. kr. årligt til styrkelse af kompetencesupporten og kapacitetsopbygning af kompetencecentrene i co-teaching.

Styrkelse af den praksisnære specialsupport via aktionslæring**SKOLE**

Målgruppe	Skoleårgange hvor der efterspørges psykologfaglig bistand, er elever i BUF-flex og/eller er udfordringer i det inkluderende læringsmiljø.
Beskrivelse af indsats	I indsatsen arbejder lærere, pædagoger, RC/PLC og psykologer sammen om at udvikle inkluderende læringsmiljøer gennem et øget og systematisk samarbejde om aktionslæring. Indsatsen skal bidrage til, at alle elever sikres faglige og sociale deltagelsesmuligheder, at børnenes perspektiver inddrages i udviklingen af læringsmiljøet og at både psykologfaglig, almen- og specialdidaktisk/-pædagogisk viden bringes i spil i undervisningen.
Adgang til indsats	Indsatsen implementeres gradvist på skolerne i årene 2019-2023. Der er fra 2019-2023 afsat 10,1 mio. kr. årligt til styrkelse af specialsupporten (PPR) til lærere og pædagoger via aktionslæringsforløb.

Den Kommunale Klageinstans mod Mobning**SKOLE**

Målgruppe	Alle kommunale og private skoleelever
Beskrivelse af indsats	Den Kommunale Klageinstans mod Mobning behandler klager over skoleleders håndtering af udfordringer i det psykiske undervisningsmiljø jf. Undervisningsmiljølovens Kapitel 1a. Det er elever eller elevers forældremyndighedsindehaver, der kan indgive en klage over mobning eller lignende mellem elever og mobning eller lignende mellem underviser og elev/elevgrupper. Den Kommunale Klageinstans har 20 hverdage til at behandle en klage og skal træffe en afgørelse om, hvorvidt der gives medhold, delvis medhold eller ikke medhold i klagen.
Adgang til indsats	Klager kan sendes til Dansk Center for Undervisningsmiljø eller direkte til Den Kommunale Klageinstans mod Mobning.

Etnisk konsulentteam**BØRN, UNGE OG FAMILIE**

Målgruppe	Familier med æresrelaterede problemstillinger, hvilket forstås som problemstillinger relateret til familiens forståelse af, hvad der påvirker slægtens og familiemedlemmernes ære.
Beskrivelse af indsats	Etnisk Konsulentteam tilbyder gratis konsulentbistand i form af sparring, rådgivning, risikovurdering, konfliktmægling og undervisning til ansatte i Københavns kommune i sager om æresrelaterede problemstillinger.

	Der ydes konsulentbistand i sager omhandlende både børn, unge og voksne. Henvendelserne omhandler typisk kontrol, pres og begrænsninger, dobbeltliv, tvangsægteskaber, ufrivillige udlandsophold, mødomsmyter og kvindelig kønslemlæstelse.
Adgang til indsats	Ansatte i Københavns Kommune kan kontakte Etnisk Konsulentteam

Psykiatrifagligt konsulentteam	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Målgruppe	Børn, unge og familier berørt af psykisk sygdom, udviklingsforstyrrelser, belastningssymptomer mm.
Beskrivelse af indsats	Psykiatrifagligt konsulentteam tilbyder specialiseret viden om psykiske sygdomme, udviklingsforstyrrelser, belastningssymptomer mm. samt deres betydning for børn og unges trivsel og udvikling. Tilbuddet skal understøtte, at de kommunale indsatser kvalificeres og understøtter disse børn, unge og familiers behov. Psykiatrifagligt konsulentteam tilbyder vederlagsfri rådgivning og sparring til alle ansatte i BBU-myndighed, når der er behov for supplerende ekspertise, viden og erfaring. Tilbuddet består af: • Let tilgængelig sparring ved deltagelse i MY-gruppemøder og åben rådgivning på de enkelte enheder • Gennemlæsning af relevante sagsakter mhp. vurdering af, om der er psykiatrilaterede udfordringer på spil • Vejledning, rådgivning og sparring på konkrete sager, med fokus på støtte- og behandlingsbehov • Vidensdeling i relation til børne- og ungdomspsykiatriske temaer • At bidrage med en forståelse af og tilgang til forældre, som selv har psykiske vanskeligheder eller psykiatriske lidelser • Deltagelse i relevante netværksmøder, samarbejds-møder med psykiatrien eller lignende
Adgang til indsats	Sagsbehandlere i Borgercenter Børn og Unge kan henvende sig til psykiatrifagligt konsulentteam ved spørgsmål eller behov for sparring.

Netværkskonsulenter	
BØRN, UNGE OG FAMILIE	
Målgruppe	Børn, unge og deres familier, hvor barnet/den unge er i aflastning, anbringelse eller andre indsatser.
Beskrivelse af indsats	Alle enheder i Borgercenter Børn og Unge har lokale netværkskonsulenter, der kan hjælpe med systematisk inddragelse af familie og netværk. Familie og netværk er for langt de fleste børn og unge helt afgørende for at finde gode, holdbare løsninger – uanset om barnet bor hos forældrene, eller er anbragt uden for hjemmet. Netværks-konsulenterne kan hjælpe med at inddrage barnets og den unges netværk som mulig løsning ved aflastning, anbringelse og andre indsatser.
Adgang til indsats	Alle enheder i Borgercenter Børn og Unge kan kontakte den lokale netværkskonsulent.

7. Kortlæggende indsatser

National trivselsmåling	
SKOLE	
Målgruppe	Alle kommunale skoleelever.
Beskrivelse af indsats	National trivselsmåling hvert forår. Skolen får kortlagt trivslen på skolen, og kan trække egen rapport efter endt undersøgelse. Målingen kan understøtte trivselsarbejdet på skolen.
Adgang til indsats	Via UVM. Obligatorisk alle klasser

Børnesundhedsprofilen	
SKOLE	
Målgruppe	Børn i 3., 6. og 9. klasse på kommunale skoler i København, samt privatskoler der ønsker at deltage
Beskrivelse af indsats	Københavns Kommunes undersøgelse af sundhed, trivsel og fritid i 3., 6. og 9. klasse. Kortlægger trivsel i et bredere perspektiv, også uden for skoletiden.
Adgang til indsats	Undersøgelsen gennemføres i skolen. Det er frivilligt for eleven at deltage. Alle skoler. Der er foreløbig bevilget midler til gentagelse af BSP i 2023.

Ungeprofilundersøgelsen	
UNGDOMSUDDANNELSER	
Målgruppe	Unge mellem 15-30 år på ungdomsuddannelser i Københavns Kommune. Herunder gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser, Forberedende Grunduddannelse, ungdomsskolen og 10. klassecentre.
Beskrivelse af indsats	Københavns Kommunes undersøgelse af trivsel og sundhed blandt elever på de københavnske

	ungdomsuddannelser. Undersøgelsen kortlægger trivsel i et bredere perspektiv, også uden for skoletiden.
Adgang til indsats	Undersøgelsen gennemføres i skolen. Det er frivilligt for eleven at deltage. Alle ungdomsuddannelser som indgår i Københavns Kommunes "Partnerskab om bedre trivsel og sundhed blandt unge", som er indgået med langt de fleste ungdomsuddannelser i København.

8. Udvalgte 18+ indsats

18+ Enheden	
Målgruppe	Kriminalitets- og bandetruede unge mellem 18-25 år
Beskrivelse af indsats	18+ enheden består af fire indsats, hvor der arbejdes med relations- og motivationsarbejde, brobygning, individuelle tværfaglige forløb, aktiviteter og opsøgende arbejde i lokalområdet. Formålet er at præsentere de unge for positive fællesskaber, så de kan se og realisere egne potentialer som aktive medborgere i samfundet.
Adgang til indsats	Åben adgang. Frivilligt og anonymt tilbud. Fysisk fremmøde

Ungehus CPH - aktivitets- og samværstilbud	
Målgruppe	Unge i alderen 18-34 år med psykisk sårbarhed
Beskrivelse af indsats	Ungehus CPH er et aktivitets- og samværstilbud for sårbare unge. Ungehus CPH har en bred vifte af sociale aktiviteter, herunder både drop-in muligheder som fitness, NADA, musik, krea og sund frokost, fællesspisning og samvær omkring vores køkken og Café Spiren. Indsatsen tilbyder desuden kursus- og gruppeforløb af forskellig intensitet og varighed, der har fokus på at skabe den gode hverdag samt at blive klar til en fremtid med uddannelse eller beskæftigelse. <u>Fremtidsfabrikken</u> 24-uger, 20 t/u & én times individuel vejledning <u>Dagsværket</u> 12 uger, 8 t/u <u>Maskinrummet</u> 10 uger, 1,5 t/u
Adgang til indsats	Åben adgang. Nye inviteres til en velkomstsamtale og rundvisning i huset hver fredag kl. 11.

Hjemløseenhedens ungeenhed	
Målgruppe	Kriminalitets- og bandetruede unge mellem 18-25 år
Beskrivelse af indsats	18+ enheden består af fire indsats, hvor der arbejdes med relations- og motivationsarbejde, brobygning, individuelle tværfaglige forløb, aktiviteter og opsøgende arbejde i lokalområdet. Formålet er at præsentere de unge

	for positive fællesskaber, så de kan se og realisere egne potentialer som aktive medborgere i samfundet.
Adgang til indsats	Åben adgang. Frivilligt og anonymt tilbud. Fysisk fremmøde

Huset for tidligt forebyggende indsatser (ung med autismespektrumforstyrrelse)	
Målgruppe	Forløb for unge i alderen 17, 5 år til 25 år (og ældre)
Beskrivelse af indsats	<u>UNG-i-Fællesskaber gruppeforløb</u> for unge, som har en autismediagnose og er i alderen 17,5-25 år og som enten er hjemmeboende eller udeboende. Formålet med UNG-i-Fællesskab er at understøtte en god overgang for den unge til voksen-tilværelsen. Målet er, at den unge gennem konkrete metoder og redskaber får tilført viden om ASF, opnår selvindsigt og får trænet evnen til at strukturere sin hverdag med henblik på at gøre det lettere for den unge at skabe overblik og klare praktiske hverdagsopgaver. Forløbet understøtter den unges mulighed for at få trænet sociale færdigheder og opbygget et socialt netværk. Formålet er derudover, at den unge får viden om sine rettigheder og forpligtelser i voksenlivet bl.a. i forhold til uddannelse og beskæftigelse. <u>Gruppeforløb og individuelle forløb</u> for unge med autisme og angst 17,5-25 år. Formålet er, at unge får støtte og konkrete redskaber til at håndtere sine angstproblematikker, så den unge oplever en bedre udvikling mod at komme i gang med et selvstændigt voksenliv. <u>Social færdighedstræning (SFT)</u> Målgruppen for SFT-gruppeforløb er borgere mellem 18-35 år eller 35+, der har en diagnose indenfor autismespektrumsforstyrrelse (ASF) samt mulige former for komorbiditet, såsom angst, stress, depression m.m. Det overordnede formål er, at borgeren gennem træning af sociale færdigheder i gruppe i højere grad kan begå sig socialt i mødet med andre. Formålet er også borgeren får indsigt i egne udfordringer og problemer og tilegner sig metoder og strategier, der støtter til en mere velfungerende hverdag med et øget selvværd og selvstændighed. <u>Læringsforløb i grupper</u> Læringsforløbet er et 10-ugers psykoedukativt gruppeforløb målrettet voksne i alderen 18-65, som enten er nydiagnosticeret med autisme eller som efterspørger viden og forståelse for autismen. Målet er • at den unge øger sin selvforståelse og evne til at kunne udtrykke og have sprog for støttebehov

	relateret til autismen f.eks. i studie-og jobsammenhænge. • at den unge efterfølgende har et stærkere fundament til selv at kunne stressreducere og tilpasse krav og forventninger. • at den unge møder andre autister at spejle sig i og danne netværk med.
Adgang til indsats	Via sagsbehandler

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

INDSATSKATALOG

Katalog over indsatser til sårbare og udsatte børn og unge i Frederiksberg Kommune

SIDE

- 5 Begrebsafklaring
- 6 Indsatstrappe

7 FOREBYGGENDE INDSATSER TRIN 1

- 8 Behovssamtaler og undersøgelser i skolesundhedsplejen
- 9 Udvidet sundhedspleje og besøg ved særlige behov
- 10 Besøg til flygtningefamilier af en kulturmødesundhedsplejerske
- 11 Babyklinikken
- 12 Ammevejledning
- 13 3-års besøg
- 14 Gruppe for børn ramt af skilsmisse
- 15 Forpligtende samarbejde mellem bibliotek og dagtilbud
- 16 Hånd om trivslen: Forældresamarbejde og styrkelse af kompetencer
- 17 Sprogkonsulent
- 18 Sprogvurdering
- 19 Tildeling af ekstra ressourcer i institutionerne
- 20 Ressourcekonsulenter
- 21 AKT og arbejdet med inkluderende fællesskaber
- 22 Fraværssamråd
- 23 Supplerende undervisning (under 9 timer pr. uge)
- 24 Forebyggende rådgivning i sundhedsplejen, dagtilbud og skoler
- 25 Åben socialfaglig rådgivning
- 26 Åben psykologisk rådgivning
- 27 Dialogmøde
- 28 Konsultativt forløb i PPR

29 FOREBYGGENDE INDSATSER TRIN 2

- 30 Eftervegrube
- 31 Parat til start: En styrket indsats til sårbare gravide og dennes partner
- 32 Forebyggelse af overvægt hos børn i førskolealderen
- 33 Tilbud til overvægtige børn og unge i alderen 6-16 år
- 34 Samarbejde før og efter ophold på julemærkehjem
- 35 Personlig assistance: Praktisk hjælp til elever i almenområdet med fysiske funktionsnedsættelser
- 36 Kriminalpræventive indsatser på individniveau ved SSP
- 37 Kriminalpræventive indsatser på gruppeniveau ved SSP
- 38 Familievejledning i hjemmet – Afgrænset
- 39 Vejledning i hjemmet – Afgrænset
- 40 Familiebehandling – Afgrænset
- 41 Forældrekursus
- 42 Psykoedukation til forældre til ny-diagnosticerede børn og unge med ADHD og/eller autisme
- 43 Få styr på angsten
- 44 Taleundervisning
- 45 Psykologisk familiebehandling – Afgrænset
- 46 Psykologsamtaler – Unge
- 47 Gruppetilbud til familier i højkonfliktskilsmisse – Ingen børn i klemme
- 48 Samtaleforløb til forældre til børn med handicap
- 49 Selvføståelsesforløb for unge med autisme
- 50 Psykologsamtaler til børn på krisecenter
- 51 Efterværnssamtaler

SIDE

52 FOREGRIBENDE INDSATSER TRIN 3

- 53 Mor-barn grupper
- 54 Brumbazzen – Særlige formålspladser
- 55 Falkonergården – Særlige formålspladser og basispladser
- 56 Børnehuset Frydendalsvej – Særlige formålspladser
- 57 Børnehuset Planeten – Særlige formålspladser
- 58 Pelikanen – Særlige formålspladser
- 59 Sct. Thomas Børnehus – Særlige formålspladser
- 60 Skt. Markus Børnehus – Særlige formålspladser
- 61 Børnehuset Solmarken – Særlige formålspladser
- 62 Midgården – Særlige formålspladser
- 63 Sneglehuset – Særlige formålspladser
- 64 Specialdagplejen – Særlige formålspladser
- 65 Læsekurser på Læsekompetencecentret
- 66 Dansk som andetsprog – Basis modtagehold
- 67 Dansk som andetsprog – Den udvidede modtagelsesklasse
- 68 Specialpædagogisk bistand i almenområdet (over 9 timer pr. uge)
- 69 Fast kontaktperson for børn og unge – og efterværn
- 70 Kontaktperson for 12-17 årige og deres familier
- 71 Familievejledning i hjemmet
- 72 Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV)
- 73 Gruppetilbud for børn med stemmevanskeligheder
- 74 Gruppetilbud for børn med stammen(Pizzaklubben)
- 75 PPR's taleskole
- 76 Dyspraksiforløb
- 77 STIME: Når uro, opmærksomhed eller impulsivitet er en udfordring
- 78 STIME: Når svære følelser fører til selvskade
- 79 STIME: Når bekymring eller tristhed fylder for meget
- 80 STIME: Når tanker om krop og mad fylder for meget
- 81 Motorikhold
- 82 astA: Autismetilpasset angstbehandling

83 FOREGRIBENDE INDSATSER TRIN 4

- 84 Falkonergården – Særlige formålspladser og basispladser
- 85 X-gruppen: Opmærksomhedsforstyrrelser m.m.
- 86 C-sporet: Generelle indlæringsvanskeligheder
- 87 T-sporet: Tale- og sprogvanskeligheder
- 88 Ungegrupperne
- 89 Familiebehandling for børn, unge og deres familier
- 90 Skolefravær: Frisk Start
- 91 PPR's børneterapi
- 92 Børnegruppe for anbragte børn
- 93 Psykologbehandling – Anbragt barn med netværk
- 94 Psykologisk familiebehandling – Intensiv
- 95 Psykologisk børne- og ungeundersøgelser

SIDE

96 INDGRIBENDE INDSATSER TRIN 5

- 97 Vidtgående specialtilbud (Magnoliahuset)
- 98 Skolen ved Nordens Plads – Spor 1
- 99 Skolen ved Nordens Plads – Spor 2
- 100 Skolen ved Nordens Plads – Spor 3
- 101 Døgnfamilietilbud for børn og deres forældre
- 102 Forældrekompetenceundersøgelse

103 INDGRIBENDE INDSATSER TRIN 6

- 104 Ungdomssanktionskoordinator
- 105 Anbringelse på hybelafdeling og efterværn
- 106 Anbringelse på selvstændig hybelafdeling og efterværn
- 107 Anbringelse i ekstern lejlighed og efterværn
- 108 Akutanbringelse, undersøgelse og behandling
- 109 Længerevarende anbringelse for børn i alderen fra 8-22 år – og efterværn
- 110 Anbringelse udenfor hjemmet – Akut eller længerevarende og efterværn
- 111 Tilknytningsundersøgelse
- 112 Prognosevurdering

BEGREBSAFKLARING

Forebyggende, foregribende og indgribende indsatser til børn, unge og familier

FOREBYGGENDE

Mange forebyggende indsatser varetages af medarbejdere i almenområdet og iværksættes i barnets sædvanlige miljø. Indsatserne leveres af de fagpersoner, som kender barnet i hverdagen, eventuelt i samarbejde med fagpersoner med specialviden.

En række forebyggende indsatser varetages ved siden af almenområdet i et mere specialiseret miljø. Disse forebyggende indsatser er afgrænsede i fokus og omfang, og der er som udgangspunkt ikke brug for et tværfagligt samarbejde omkring barn og familie. De forebyggende indsatser understøtter, at problemer ikke får lov til at udvikle sig, så mere omfattende indsatser bliver nødvendige.

Målgruppe

Forebyggende indsatser er målrettet alle børn, unge og familier, som har brug for en fokuseret indsats i forbindelse med deres almene indsatser. Formålet er at understøtte barnets/den unges trivsel, udvikling og læring. Der er tale om indikeret forebyggelse på baggrund af identificerede risikofaktorer hos barnet, den unge eller familien.

Eksempler på indsatser

- Babyklinikken
- Særlig sprogindsats i dagtilbud
- AKT og arbejdet med inkluderende fællesskaber i skoler
- Familievejledning, afgrænset (§11)

FOREGRIBENDE

En foregribende indsats varetages i et samarbejde mellem medarbejdere i både almen- og specialområdet. Støtten i almenområdet vil derfor typisk være afhængig af en tværfaglig indsats og et samarbejde med mere specialiserede indsatser, som arbejder direkte med barnet, den unge eller familien.

Målgruppe

Foregribende indsatser er målrettet børn, unge og familier med mere specifikke og komplekse udfordringer, som ikke i tilstrækkelig grad kan afhjælpes gennem indikeret forebyggelse alene.

Eksempler på indsatser

- Mor-barn grupper i sundhedsplejen
- Særlige formålspadser i dagtilbud
- Specialklasser
- Frisk Start
- Familiebehandling for børn, unge og familier

INDGRIBENDE

En indgribende indsats består af helhedsorienteret støtte, som fastlægges i et tværfagligt samarbejde, og involverer ofte flere områder. Der er tale om en intensiv indsats med en høj grad af specialisering, som koordineres i forhold til alle de kontekster, som barnet indgår i.

Målgruppe

Indgribende indsatser er målrettet børn, unge og familier med vidtgående udfordringer, som i væsentlig grad påvirker deres udvikling og funktionsniveau i hverdagen. Udfordringerne har en karakter, som gør det svært at deltage i almene fællesskaber, og de har ofte en længere varighed.

Eksempler på indsatser

- Magnoliahuset
- Skolen ved Nordens Plads
- Anbringelse uden for hjemmet

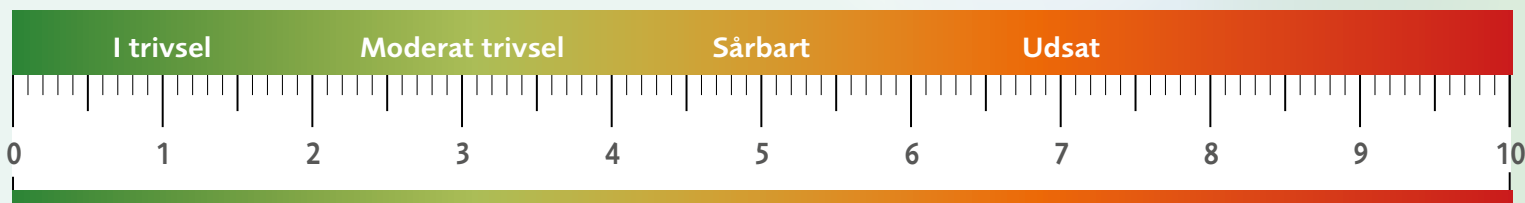
INDSATSTRAPPE

Indsatser til sårbare og udsatte børn og unge i Frederiksberg Kommune

- ☾ SUNDHEDSPLEJEN
- DAGTILBUDSAFDELINGEN
- SKOLEAFDELINGEN
- ★ FAMILIEAFDELINGEN
- ◆ FÆLLESRÅDGIVNINGEN

TRIVSELSLINEAL

FOREBYGGENDE INDSATSER

TRIN 1

BEHOVSSAMTALER OG UNDERSØGELSER I SKOLESUNDHEDSPLEJEN

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Skolebørn fra 0. - 9. klasse der har fysiske eller trivselsproblematikker og hvor forældrene eller den unge ønsker en eller flere samtaler omkring deres udfordringer.
Beskrivelse af indsats	Har forældre eller barnet/den unge brug for at tale om sundhed, helbred og trivsel, kan forældrene, barnet eller den unge kontakte sundhedsplejersken. Det kan dreje sig om alt fra høre- og synstest, bekymring om overvægt eller vækstproblemer, trivsel i klassen eller hjemme til alvorlig sygdom eller dødsfald i nærmeste familie.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedsplejersken på skolen. Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres sundhedsplejerske, AKT eller klasselærer.

UDVIDET SUNDHEDSPLEJE OG BESØG VED SÆRLIGE BEHOV

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Forældre med barn/ børn der er præmature, har et handicap eller udviklings- / trivselsproblematikker, hvor der er brug for mere end tre behovsbesøg.
Beskrivelse af indsats	Forældrene får via den ekstra støtte vejledning til nedenstående emner: • At amme barnet og sikre sufficient ernæring/ vækst. • At bearbejde sorg og krise pga. den for tidlige fødsel. • At stimulere barnets sanser. • At se og opspore udviklingsvanskeligheder og senfølger. • Indsigt i og viden om det for tidligt fødte barns eventuelle vanskeligheder og senfølger • At få kontakt til tværfaglige samarbejdspartnere ved behov (læge, psykolog, fysio- og ergoterapeut, PPR, Spædbarneteamet). • At modtage støtte ved institutionsstart ved behov.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedsplejersken på skolen. Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres sundhedsplejerske, AKT eller klasselærer.

BESØG TIL FLYGTNINGEFAMILIER AF EN KULTURMØDESUNDHEDSPLEJERSKE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Flygtningefamilier og familiesammenførte familier, hvor der er en gravid, en nyfødt eller nytilkomne børn under skolealderen.
Beskrivelse af indsats	• Sundhedsplejersken støtter familien i integrationsprocessen, og i at familien får kendskab til de sundhedsfaglige og kommunale tilbud, der er til dem. • Sundhedsplejersken understøtter sprogstimulering og trivsel i familien. • Sundhedsplejersken giver løbende information til familierne om sprog, kost og motorik.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via jordemødre, sagsbehandlere.

BABYKLINIKKEN

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Familier med børn, fra 0-3 år, der passes hjemme. Når barnet går i dagtilbud på Frederiksberg, ydes der rådgivning og vejledningen af de PPR-medarbejdere og socialrådgivere, der er tilknyttet dagtilbuddet.
Beskrivelse af indsats	Babyklinikken er en tværfaglig rådgivning, hvor sundhedsplejen i samarbejde med psykologer, fysioterapeuter og talehørekonsulenter fra fællesrådgivningen samt socialrådgiver fra familieafdelingen yder rådgivning og vejledning til familier, der er bekymret for deres barns udvikling og trivsel.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Babyklinikken har åben rådgivning i Sundhedsplejen hver uge i 2 timer. Rådgivning i Babyklinikken aftales gennem sundhedsplejersken, og sundhedsplejersken deltager sammen med familien.

AMMEVEJLEDNING

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn, mødre og sundhedsplejersker, hvor amning er svær, og hvor den faste sundhedsplejerskes tilbud om amme vejledning ikke er tilstrækkelig. Endvidere skal der være brug for en særlig intensiv indsats i forhold til den ammende mor og hendes barn, samt faglig sparring med ammekonsulent (IBCLC).
Beskrivelse af indsats	Formål med ammevejledning: • At mødre der ønsker at amme, får kvalificeret ammevejledning, som bygger på nyeste viden og evidens. • At familiens egen sundhedsplejerske har mulighed for faglig sparring og læring i de tilfælde, hvor amningen er kompliceret og de tiltag egen sundhedsplejerske har gjort ikke er tilstrækkeligt. • At give familien mulighed for at stille spørgsmål og drøfte evt. problemstillinger vedrørende amning, som ikke har kunnet løses igennem den ammevejledning der altid ydes i hjemmet ved egen sundhedsplejerske.
Kontaktperson for professionelle	Familiens sundhedsplejerske.
Adgang til indsats	Der er familiens egen sundhedsplejerske der ud fra sin faglige vurdering og i samarbejde med familien kan henvise til tilbuddet.

3-ÅRS BESØG

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Sårbare familier med børn i 3-årsalderen: • Børn der har fået flere behovsbesøg (ikke kun pga. amning) f.eks. pga. trivsel eller reguleringsproblemer. • Børn af mødre der har haft en fødselsdepression. • Børn af mødre der har været i mor/barn gruppen. • Præmature børn. • Børn med handicap. • Børn der er i risiko for udvikling af overvægt.
Beskrivelse af indsats	Formål med 3-års hjemmebesøg: • Opsporing af overvægt eller risiko for udvikling af overvægt hos det 3-årige barn. • At sundhedsplejersken gennem rådgivning/vejledning er medvirkende til at øge familiens handlekompetencer, således at det 3-årige barn kan fortsætte en sund og naturlig udvikling. • At give familien mulighed for at stille spørgsmål og drøfte evt. problemstillinger om det 3-årige barn. • At give familien viden om det 3-årige barns udvikling og behov. • At vurdere det 3-årige barn og familiens kostvaner samt barnets motoriske, sproglige og emotionelle udvikling. • At afdække og afhjælpe problemer i familien, evt. henvise til relevante fagpersoner.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres sundhedsplejerske, sagsbehandler eller andre relevante samarbejdspartnere.

GRUPPE FOR BØRN RAMT AF SKILSMISSE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børnegrupperne er for børn ramt af skilsmisse fra 1.-9. klasse. Barnet kan deltage i en børnegruppe, uanset hvor længe forældrene har været skilt.
Beskrivelse af indsats	Der er plads til max. otte børn i hver gruppe, og grupperne inddeles efter indskoling, mellemtrin og udskoling, så der ikke er for stor aldersforskel i den enkelte gruppe. Børnegrupperne ledes af enten en sundhedsplejerske og en AKT lærer eller to sundhedsplejersker. I grupperne har børnene mulighed for at tale med jævnaldrende og dele historier og erfaringer med hinanden. Emnerne kan f.eks. være skiftedage, forældres nye kærester og familier, savn, vrede, er det min skyld, mærkedage og ferier. Det løser ikke nødvendigvis de problemer, som børnene har, men vil forhåbentligt kunne skabe mere ro omkring alle de tanker, børnene tumler med.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedsplejersken på skolen. Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage. Via deres sundhedsplejerske, AKT eller klasselærer.
Adgang til indsats	Opslag på Aula, når der er plads i børnegrupperne på de enkelte klassetrin. På Aula vil der være yderligere information omkring tilmelding.

FORPLIGTENDE SAMARBEJDE MELLEM BIBLIOTEK OG DAGTILBUD

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn i alderen 0-6 år generelt og børn i udsatte positioner i særdeleshed.
Beskrivelse af indsats	Formålet med samarbejdet mellem bibliotek og dagtilbud er at understøtte litteraturlyst, sprogstimulering/early literacy og digital dannelse i dagtilbudsregi. Samarbejdet har tre former: 1. Vidensdeling, netværksdannelse og sparring. 2. Faste og lejlighedsvis formidlings-aktiviteter. 3. Udviklingsprojekter. Konkrete tilbud som udbydes i samarbejde mellem dagtilbudsafdelingen og Biblioteket Frederiksberg er Sprogstartskasser, Workshop om eksempelvis Sprogstart og digital dannelse, samt fortælleposer og fortælleruter.
Kontaktperson for professionelle	Pædagogisk sprogkonsulent Signe Elisabeth Klok Jensen (Dagtilbudsafdelingen) Børnekulturformidler Lærke Skjærlund (Biblioteket Frederiksberg).
Adgang til indsats	Alle dagtilbud kan benytte de tilbud som udbydes i samarbejde mellem dagtilbudsafdelingen og Biblioteket Frederiksberg.

HÅND OM TRIVSLEN: FORÆLDRESAMARBEJDE OG STYRKELSE AF KOMPETENCER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn og familier som er i en udsat position eller som er i øget risiko for at komme i en udsat position på et senere tidspunkt.
Beskrivelse af indsats	Formålet med indsatsen er at udvikle forældrenes egen handlekraft gennem skræddersyede tilbud, der passer til den enkelte familie. Indsatsen er baseret på kontinuerlig kontakt mellem en primær pædagog fra barnets dagtilbud og familien for at skabe en tillidsfuld relation. Der er mulighed for at pædagogen – eller en anden fagprofessionel – kan deltage i familiens levede liv og guide og understøtte familiens kendskab til og viden om de tilbud, de kan benytte sig af. Pædagoger og dagtilbudsledere inddrager forældrene i den pædagogiske indsats, som planlægges for barnet og guider og superviserer forældrene ift. fokuspunkter, de kan hjælpe barnet med. Desuden arbejdes på at styrke det tværfaglige samarbejde mellem blandt andet familieafdelingen og PPP og Sundhedsplejen. Pædagoger og ledere i de fire deltagende dagtilbud etablerer derudover samarbejde med kvarterhuse, bydelsmødre, baba, sundhedscentret mv.
Kontaktperson for professionelle	Pædagogisk konsulent Mette Ellegård. Sprogkonsulent Signe Elisabeth Klok.
Adgang til indsats	I projekt perioden kan indsatsen igangsættes i de fire deltagende dagtilbud (Planeten, Pelikanen, Solmarken og Stjernen). Tovholder i institutionerne er mønsterbryderpædagog og dagtilbudsleder.

SPROGKONSULENT

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn 0-6 år i risiko for at udvikle kommunikative og/eller sproglige vanskeligheder eller forsinkelser i deres sprogtilegnelse.
Beskrivelse af indsats	Sparring, rådgivning og vejledning til forældre og fagpersoner angående sprogtilegnelsen hos børn som lærer flere sprog, samt i forbindelse med sprogvurdering af børn i og uden for dagtilbud. Kompetenceudvikling inden for sprogtilegnelse, sprogvurdering og sprogstimulering til pædagogisk personale som arbejder med børns kommunikative og sproglige udvikling i deres daglige praksis (bl.a. med henblik på at kunne varetage sprogansvar jævnfør §11 stk. 9 i dagtilbudsloven).
Kontaktperson for professionelle	Pædagogisk sprogkonsulent Signe Klok Jensen. 2898 0138/3821 0138 eller sije15@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Alle forældre og fagpersoner som er sproggivere for børn i alderen 0-6 år kan benytte tilbuddet.

SPROGVURDERING

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn i risiko for at udvikle kommunikative og/eller sproglige vanskeligheder, dvs. børn i alderen omkring tre år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.
Beskrivelse af indsats	Screening af børns kommunikative og sproglige udvikling efter §11 i dagtilbudsloven samt sprogstimulering efter § 12 i dagtilbudsloven. En sprogansvarlig i dagtilbud eller kommunens pædagogiske sprogkonsulent foretager sammen med barnet en sprogvurdering hvor barnet løser nogle opgaver ved at pege på nogle billeder eller besvare nogle spørgsmål. Barnets besvarelse sammenholdes med en norm og resulterer i en score. Barnets score indikerer hvilken indsatsgruppe barnet er i. På baggrund af scoren tilrettelægges et tilbud om sprogstimulering som varetages af barnets primære sproggivere, så vidt muligt som en del af barnets almindelige hverdag.
Kontaktperson for professionelle	Pædagogisk sprogkonsulent Signe Klok Jensen 2898 0138/3821 0138 eller sje15@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Børn i dagtilbud. Alle børn som ikke er i dagtilbud vurderes omkring tre år. Derudover kan sprogvurdering tilbydes efter behov til børn i alderen 3-6 år.

TILDELING AF EKSTRA RESSOURCER I INSTITUTIONERNE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Alle kommunale, selvejende og private dagtilbud har mulighed for at søge om ekstra ressourcer til at støtte inklusion af børn i sårbare og udsatte positioner og til at understøtte den gode pædagogiske praksis, der kan medvirke til større trivsel, udvikling og deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.
Beskrivelse af indsats	Det er lovpligtigt for kommunen at sikre, at børn, der har behov for støtte, tilbydes en sådan støtte i dagtilbuddet, jf. dagtilbudsloven § 4, stk. 2. Der bevilges som udgangspunkt fra 3 - 10 timer om ugen. Der bevilges ikke ekstra ressourcer i juli måned. Ekstra ressource timer kan søges fire gange årligt og bevillingsperioden er som udgangspunkt et halvt år, men kan også i nogle ansøgninger bevilges for tre måneder. Institutionen skal, inden der ansøges, have arbejdet ud fra en handleplan, hvor der er afprøvet handlinger over en periode. Den pædagogiske ressourcekonsulent skal medvirke forinden alle ansøgninger. Forældrene skal fra start være inddraget i institutionens bekymring og skal skrive under på, at de har set og læst handleplanen. Dialog med forældrene om pædagogiske tiltag foregår altid via leder og primærpædagog.
Kontaktperson for professionelle	Ressourcekonsulent Mette Kristine Hattel telefon 2898 0251. Ressourcekonsulent Maj Sascha Junø Munk telefon 2898 0082. Dagtilbudsafdelingen 2898 0066.
Adgang til indsats	Leder sender ansøgning til dagtilbudsafdelingen. Institutionen skal, hvis de ønsker at tilkalde en ressourcekonsulent eller søge ekstra ressourcer, forinden orientere forældrene og udlevere pjece om de pædagogiske ressourcekonsulenters arbejde, samt privatlivspolitik for Dagtilbud. Hvis der efter et halvt år skønnes behov for forlængelse af ekstra ressourcer, skal institutionen anvende genansøgningsskemaet og den evaluerede handleplan vedlægges. Den pædagogiske ressourcekonsulent skal kontaktes i god tid inden genansøgningsfrist for opfølgning og sparring i forhold til justering af handleplan.

RESSOURCEKONSULENTER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn i dagtilbud, 0-6 år, hvor personalet er i tvivl om eller har bekymring for barnets trivsel og udvikling.
Beskrivelse af indsats	Ressourcekonsulenten tilbyder pædagogisk observation og sparring til personale i dagtilbud. Ved behov deltager konsulenten i samtaler med forældre og andre fagpersoner. Ressourcekonsulenten støtter personalet i at få øje for ressourcer og hindringer for deltagelse i samspillet mellem barn og læringsmiljø – samt bidrager med konkret viden og ideer til at afprøve nye handlemuligheder i den pædagogiske praksis. Ressourcekonsulenten er en del af processen, når en institution ønsker at ansøge om ekstra ressourcer i forbindelse med en indsats omkring et barn i udsat position.
Kontaktperson for professionelle	Mette Kristine Hattel: Mail: meha33@frederiksberg.dk/Telefon: 2898 0251. Maj Sasha Junø Munk: Mail: mamu08@frederiksberg.dk/Telefon: 2898 0082.
Adgang til indsats	Institutionen kan henvende sig via mail eller telefon for at lave nærmere aftale.

AKT OG ARBEJDET MED INKLUDERENDE FÆLLESSKABER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Alle elever på skolerne.
Beskrivelse af indsats	Alle skoler arbejder med at skabe inkluderende børnefællesskaber. På hver skole er der ansat inklusionspædagoger og lærere til at have særlig opmærksomhed på opgaven både på det forebyggende og foregribende niveau. Der arbejdes med forebyggende indsatser for alle børn og udvikling ift. inkluderende børnefællesskaber. Inklusionsvejlederne på skolen har en grundlæggende viden om inklusion. De arbejder med strategier og metoder til udvikling af inkluderende indsatser for alle skolens børn. De har viden om specialpædagogik, herunder indsatser der søger at optimere deltagelsesmulighederne for børn med forskellige udviklingsforstyrrelser, indlæringsvanskeligheder og/eller socio-emotionelle udfordringer. Inklusionsvejlederne understøtter samarbejde om indsatser, også med andre aktører (fx PPR og familieafdelingen), med henblik på at kunne identificere og koordinere specialpædagogiske, individuelle og kontekstuelle indsatser, der fremmer børns deltagelsesmuligheder.
Kontaktperson for professionelle	Inklusionspædagoger og inklusionslærere på relevant skole.
Adgang til indsats	Via skolens inklusionsteam.

FRAVÆRSSAMRÅD

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Alle elever i almenklasser, specialtilbud og modtagelsestilbud med bekymrende fravær.
Beskrivelse af indsats	Skolen skal udarbejde en handleplan, når en elev vurderes at have et bekymrende fravær, og skolen spiller dermed en central rolle i forhold til at iværksætte en tidlig og eventuel flerfaglig indsats og med inddragelse af elevens og dennes familie og netværk. Fraværssamrådet iværksættes af skolen. Fællesrådgivningens og familieafdelingens deltagelse inden for syv arbejdsdage sikrer skolen en hurtigere indsats end det f.eks. er tilfældet ved et dialogmøde.
Kontaktperson for professionelle	Skoleleder på den enkelte skole.
Adgang til indsats	Initiativ og forpligtelse ligger hos skolelederen.

SUPPLERENDE UNDERVISNING (UNDER 9 TIMER PR. UGE)

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Elever i almenområdet, som har brug for supplerende undervisning op til ni undervisningslektioner ugentligt.
Beskrivelse af indsats	Der gives i fornødent omfang supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Det er skolens leder, der træffer beslutning om, hvorvidt en elev skal have supplerende undervisning. Det kan ske uden at indhente en pædagogisk-psykologisk vurdering. Beslutningen er en afgørelse i forvaltningslovens forstand som træffes af skolen.
Kontaktperson for professionelle	Skoleleder på egen skole. Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Forældre skal kontakte skoleleder på egen skole, hvis de vurderer, at deres barn har behov for supplerende undervisning.

FOREBYGGENDE RÅDGIVNING I SUNDHEDSPLEJEN, DAGTILBUD OG SKOLER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn, unge og deres familier samt vordende forældre, der har behov for social rådgivning.
Beskrivelse af indsats	Rådgivning i form af 2-3 samtaler med forebyggende rådgiver. Forældre tilbydes rådgivning og vejledning til bl.a. skilsmisse, dødsfald i familien, sygdom, barnets trivsel, forælderrollen og andre udfordringer, der kan opstå hos en børnefamilie, samt rådgivning og oplysning om andre rådgivnings – og henvendelsesmuligheder og tilbud i Frederiksberg Kommune og hos frivillige organisationer. Herudover kan der modtages konkret støtte til: • Støttende samtaler i forhold til overgangen til dagtilbud eller skolen. Fx i forhold til valg af institution eller hvis der er behov for ændring i behovsdatoen. • Deltagelse i overleveringsmøder med dagtilbuddet eller skolen, så barnets får den støtte der er behov for. • De forebyggende rådgivere kan på baggrund af en konkret vurdering henvise til et korterevarende rådgivningsforløb hos familieafdelingens familievejledere, Familie- og Ungerådgivningen og Bülowvej for Børn og Familier.
Kontaktperson for professionelle	Dagtilbudsrådgivere: Dorte Duelund, telefon 289 83621 Mail: dodu02@frederiksberg.dk Freweini Hailesellassie, telefon 2898 3604 Mail: frha01@frederiksberg.dk Skolesocialrådgivere: Emma Lundby Rasmussen, telefon 2898 3651 Mail: emra01@frederiksberg.dk Kitt Ramdal, telefon 28 98 36 36 Mail: kira12@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvendelse til ovennævnte.

ÅBEN SOCIALFAGLIG RÅDGIVNING

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Børn, unge og deres familier samt vordende forældre.
Beskrivelse af indsats	Åben anonym rådgivning og vejledning både ved fremmøde og telefonisk. Tilbuddet er ikke omfattet af journal- og notatpligt. Rådgivningen kan bestå af en enkeltstående oplysning, eller samtaler og vejledning om relevante hjælpemuligheder og/eller formidling af kontakt til andre myndigheder og frivillige organisationer. Rådgivningen kan bl.a. omhandle skilsmisse, dødsfald i familien, sygdom, barnets trivsel, forældrerollen og andre udfordringer, der kan opstå hos en børnefamilie. Endvidere kan der henvises til et kortevarende behandlings- eller vejledningsforløb i Familie- og Unge-rådgivningen, Bülowsvej for Børn og Familier og Familievejledning i hjemmet.
Kontaktperson for professionelle	Familieafdelingen Modtagelsen Telefon: 3616 3653 eller mail: familieafdelingen@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvendelse til ovennævnte.

ÅBEN PSYKOLOGISK RÅDGIVNING

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1
Målgruppe	Målgruppen er både forældre og børn/unge: Forældre med børn under 18 år, hvor forældrene oplever, at barnet udvikler sig på en bekymrende måde og har brug for rådgivning omkring, hvordan de bedst hjælper barnet. Barnet kan f.eks. vise tegn på angst, usikkerhed på sig selv, tristhed, tvangstanker eller –handlinger. Det kan også være, at barnet har en adfærd, som er vanskelig at håndtere for omgivelserne. Unge mellem 15 og 25 år, som oplever psykiske problemer, der påvirker deres mulighed for at fungere i dagligdagen. Barnet/den unge skal have adresse i Frederiksberg kommune.
Beskrivelse af indsats	Rådgivningen kan tilbyde op til fem samtaler og foregår som udgangspunkt telefonisk. Det er psykologer fra FUR, der besvarer alle opkald i Åben psykologisk rådgivning. Børn/unge/familier kan viderehenvises til andre medarbejdere i Fællesrådgivningen efter konkret vurdering.
Kontaktperson for professionelle	fbu@frederiksberg.dk Telefon: 3821 1130.
Adgang til indsats	Forældre/unge kan henvende sig telefonisk, tirsdage mellem kl. 8-11 og onsdage mellem kl. 13-16. Telefon: 3821 3838.

DIALOGMØDE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1	
Målgruppe	Børn, unge og deres familier samt vordende forældre.	
Beskrivelse af indsats	Dialogmødet er det første møde mellem forældre, lærere/pædagoger, evt. andre relevante personer og en eller flere medarbejdere fra PPR. Mødet afholdes på foranledning af forældre eller dagtilbud/skole/sundhedspleje. Lederen indkalder til mødet. Formålet med mødet er at klarlægge de udfordringer, som barnet oplever, med henblik på at de voksne omkring barnet bliver styrket i at støtte barnet i en samlet og helhedsorienteret indsats. PPR kan bidrage med specialiseret viden om børns udvikling og kan hjælpe med at facilitere forandringsprocessen.	
Kontaktperson for professionelle	Mail: fbu@frederiksberg.dk eller den PPR-medarbejder, der er tilknyttet barnets skole/dagtilbud. Oversigt over, hvem der er tilknyttet, finder du på Fællesrådgivningens side på FKIntra her.	
Adgang til indsats	Skole-/dagtilbudsleder indkalder til mødet.	

KONSULTATIVT FORLØB I PPR

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 1	
Målgruppe	Børn og unge i dagtilbud eller skole, hvor det pædagogiske personale og evt. forældre har brug for vejledning fra PPR for i højere grad at kunne understøtte barnets trivsel og udvikling i almenmiljøet og skabe en positiv forandring i forhold til de udfordringer, barnet/den unge befinder sig i.	
Beskrivelse af indsats	Det konsultative forløb kan strække sig over flere måneder og kan inddrage nye perspektiver på barnets udviklingsmuligheder gennem PPRs direkte deltagelse sammen med barnet. Indholdet af det konsultative forløb ligger i forlængelse af den samarbejdsaftale, der er lavet på dialogmødet. Et forløb vil typisk bestå af arbejds møder med de professionelle samarbejdspartnere og netværks møder, hvor der er fokus på udvikling i forhold til de udfordringer, der arbejdes med. Hvis det vurderes nyttigt for at kunne vejlede og sparre med personalet, kan PPR medarbejderen/ medarbejderne (efter samtykke med forældrene) foretage undersøgelser af barnet/den unge (f.eks. observation, tests, udlevere spørgeskemaer til forældre og personale). I et konsultativt forløb vil indsatsen fra PPR løbende blive justeret på netværks møder. Hvis der ikke har været indsats fra PPR maksimalt seks måneder, og der ikke er planlagt indsats, lukkes PPR journalen. Den konsultative indsats kan genoptages ved afholdes af nyt dialogmøde.	
Kontaktperson for professionelle	Mail: fbu@frederiksberg.dk eller den PPR-medarbejder, der er tilknyttet barnets skole/dagtilbud. Oversigt over, hvem der er tilknyttet, findes på Fællesrådgivningens side finder du på FKintra her.	
Adgang til indsats	Opstart af et konsultativt forløb aftales på et dialogmøde.	

FOREBYGGENDE INDSATSER **TRIN 2**

EFTERVEGRUPPE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Kvinder der scorer mellem otte og 12 på EPDS (uddybes nedenfor under indsatsbeskrivelse)
Beskrivelse af indsats	Alle kvinder på Frederiksberg tilbydes en screening vedr. tegn på fødselsreaktioner / depressioner ud fra Edinburgh Skalaen (EPDS) ca. to måneder efter de har født, således at kvinderne kan tilbydes tidlig og relevant hjælp. Kvinden vil desuden blive opfordret til at henvende sig til egen læge til en yderligere udredning. Kvinderne tilbydes et gruppeforløb sammen med andre kvinder, hvor de får mulighed for at tale om deres tanker og følelser. Kvinderne mødes hver anden uge i alt syv gange. Selve gruppeforløbet vil foregå efter et fast tilrettelagt program, så kvinderne er forberedt på, hvad der skal tales om.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 38211 110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres sundhedsplejerske, sagsbehandler eller andre relevante samarbejdspartnere.

PARAT TIL START: EN STYRKET INDSATS TIL SÅRBARE GRAVIDE OG DENNES PARTNER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Gravide som jordmødrene i Region Hovedstaden (fødestederne Herlev og Rigshospitalet) har vurderet er i svangreomsorgens niveau 3 og 4. Det vil sige: - Kvinder med fx psykologiske/psykiatriske problemstillinger, nyopståede eller kroniske somatiske lidelser eller kvinder med svære sociale problemstillinger. - Kvinder med fx særligt komplicerede problemstillinger som rusmiddelskader, svære psykiske/psykiatriske lidelser eller alvorlig social belastning.
Beskrivelse af indsats	Formål At tilbyde en styrket indsats til den gravide og hendes partner, der befinder sig i en udsat position. Styrket indsats omhandler: Svangreomsorgens niveau 3, hvor der er tale om et udvidet tilbud, som involverer ekstra tværfagligt og tværsektorielt samarbejde. Svangreomsorgens niveau 4, hvor der er tale om et specialiseret tilbud med specialiserede institutioner som familieambulatorium, familieinstitutioner og andre behandlingstilbud. Der aflægges følgende besøg: Graviditetsbesøg i graviditetsuge 19-20. Besøget er monofagligt og har primært til hensigt at afdække og understøtte den gravide og partners udsathed og ressourcer samt vurdere behovet for at inddrage andre faggrupper. Graviditetsbesøg i graviditetsuge 23-24 Ved det andet besøg deltager ud over sundhedsplejen, evt. en ressourceperson der er valgt af familien og som den gravide og partner har tillid. Endvidere kan der deltage fagpersoner fra fx Babyklinikken eller fra familieafdelingen. Besøget er tværfagligt. Graviditetsbesøg i graviditetsuge 28 og 34 I 3. og 4. graviditetsbesøg arbejdes systematisk med de sårbarheder, der er i familien. Der arbejdes med at øge forældrenes handlekompetencer i forhold til det kommende barn. Besøgene er monofaglige, men kan ved behov også være tværfaglige. Efter fødslen er der behovstilrettelagt sundhedspleje, hver uge i den første måned og hver 14. dag indtil barnet er ca. tre måneder. Overgangsbesøg inden barnet starter i dagtilbud sammen med en pædagog i hjemmet.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 38211 110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres jordemoder, sundhedsplejerske, sagsbehandler eller andre relevante samarbejdspartnere.

FOREBYGGELSE AF OVERVÆGT HOS BØRN I FØRSKOLEALDEREN

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Gravide og familier hvor der er risiko for at barnet kan udvikle overvægt Familier hvor en af forældrene eller en søskende er overvægtige Familier hvor familiens livsstil kan give anledning til ændring.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen foregår ved hjemmebesøg eller ved besøg i sundhedsplejen. Formålet med indsatsen er • At øge familiens viden om kost, motion, og netværkets betydning for barnet og familiens trivsel, således at familien kan gøre brug af de relevante tilbud, der findes i Frederiksberg kommune herunder både kommunale tilbud og idrætsforeninger mm. • At rådgive og vejlede forældrene til selv at træffe det sunde valg og turde sætte de nødvendige grænser for deres børn • At forebygge følgevirkninger af overvægt • At forebygge livsstilssygdomme på længere sigt
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 38211 110 mellem kl.8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via familiens sundhedsplejerske, sagsbehandler eller andre relevante samarbejdspartnere.

TILBUD TIL OVERVÆGTIGE BØRN OG UNGE I ALDEREN 6-16 ÅR

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Overvægtige børn og unge i alderen 6-16 år: • Tidligere overvægtsforløb, fx på julemærkehjem. • Barnet /den unge er inaktiv. • Barnet/den unge er ramt af overvægt. • Barnet/den unge/familien har udfordringer i forhold til livsstil.
Beskrivelse af indsats	Familien indkaldes til en indledende samtale, hvor sundhedsplejerske og klinisk diætist deltager. Barnet og familiens behov identificeres og mål og indhold for forløbet klarlægges. Familierne får en gennemgående kontaktperson. Sundhedsplejen og Sundhedscenterets kliniske diætist aftaler, hvem der er kontaktperson for familien. Formålet med indsatsen: • Sikre et kvalificeret og ensartet kommunalt tilbud til overvægtige børn og unge. • Nedbringe antallet af overvægtige børn og unge i Frederiksberg Kommune. • Sikre systematiske og ensartede tilbud til overvægtige børn i Frederiksberg Kommune. • Sikre den rette indsats til overvægtige børn og deres familier på rette tidspunkt. • Sikre optimalt samarbejde mellem sundhedsplejen og forebyggelsen omkring det enkelte barn og familie. • Sikre handling og opfølgning på henvendelser og iværksatte tiltag.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedsplejersken på skolen. Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr telefon 38211 110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres sundhedsplejerske, AKT eller klasselærer.

SAMARBEJDE FØR OG EFTER OPHOLD PÅ JULEMÆRKEHJEM

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Børn der slås med overvægt, og hvor barnets trivsel er påvirket og som bliver henvist til julemærkehjem af egen læge, sundhedsplejerske eller skolen.
Beskrivelse af indsats	Formålet er at sikre det gode samarbejde mellem kommunen og Julemærkehjemmet Liljeborg, således at de børn som Liljeborg modtager, opnår de bedst mulige forhold for deres ophold, hjemkomst samt videre afsæt efter opholdets afslutning.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, pr. telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via egen læge eller sundhedsplejerske.

PERSONLIG ASSISTANCE: PRAKTISK HJÆLP TIL ELEVER I ALMENOMRÅDET MED FYSISKE FUNKTIONSNEDSÆTTELSE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Elever i almenområdet som har fysiske funktionsnedsættelser og derved behov for fysisk hjælp for at kunne deltage i undervisningen og gennemføre skoledagen.
Beskrivelse af indsats	Hjælpen gives i form af timer til en pædagogmedhjælper, som støtter eleven til at overkomme sine fysiske udfordringer i skolen. Der er alene tale om hjælp til fysiske forhold fx hjælp til insulinregulering for mindre børn, hjælp til toiletbesøg, bevægelse mellem lokaler o.l. for fysisk handicappede børn. Personlig assistance må ikke forveksles med øvrig specialundervisning, som retter sig mod imødegåelse af sociale og kognitive vanskeligheder.
Kontaktperson for professionelle	Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Skolen ansøger skoleafdelingen om timer til personlig assistance. Der benyttes særligt ansøgnings-skema og lægeerklæring, der beskriver elevens udfordringer, skal vedlægges.

KRIMINALPRÆVENTIVE INDSATSER PÅ INDIVIDNIVEAU VED SSP

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Elever fra 10-18 år som der er bekymring for ift. brug af euforiserende stoffer, kriminalitet og anden bekymrende adfærd.
Beskrivelse af indsats	• Samtale med medarbejder i SSP-teame. • Støtte og hjælp til uddannelse og job via kontakt til UU. • Hjælp og støtte til fritidsaktivitet. • Hjemmebesøg hos familien og skabe kontakt til familieafdelingen. SSP-lærer/-pædagog på skolen vejleder kolleger og kan evt. efterfølgende tage kontakt til SSP-teamet i skoleafdelingen ved behov for konkrete individindsatser.
Kontaktperson for professionelle	Kenneth Skamby Axelsen, koordinerende SSP-konsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Kontakt klasselærer eller SSP-lærer på elevens skole ved bekymring for barn/ung. Forældre kan også henvende sig direkte til koordinerende SSP-konsulent Kenneth Skamby Axelsen i skoleafdelingen for råd og vejledning.

KRIMINALPRÆVENTIVE INDSATSER PÅ GRUPPENIVEAU VED SSP

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Elever i alderen 10-18 år, hvor der på baggrund af deres utryghedsskabende adfærd er bekymring.
Beskrivelse af indsats	- SSP-teamet kan lave oplæg i klasser eller i klubtilbud omkring acceptabel og lovlig adfærd i det offentlige rum. - Oplæg på gruppeniveau (evt. hele skoleårgangen) evt. i samarbejde med politiet omkring lov-overtrædelser og konsekvenser heraf. - Samtaler og aktiviteter med grupper af unge med behov for støtte og monitorering. SSP-lærer/-pædagog på skolen vejleder kolleger og kan for eksempel efterfølgende tage kontakt til SSP-teamet i skoleafdelingen ved behov for konkrete individindsatser.
Kontaktperson for professionelle	Kenneth Skamby Axelsen, koordinerende SSP-konsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Kontakt klasselærer eller SSP-lærer på elevens skole ved bekymring for barn/ung. Forældre kan også henvende sig direkte til koordinerende SSP-konsulent Kenneth Skamby Axelsen i skoleafdelingen.

FAMILIEVEJLEDNING I HJEMMET – AFGRÆNSET

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Forældre til børn op til 14 år, der har behov for vejledning i forhold til en konkret og afgrænset problemstilling.
Beskrivelse af indsats	Vejledningen tager udgangspunkt i den enkelte families situation og ønske om udvikling og forandring. Alle forløb starter med at familien i fællesskab, på baggrund af henvisningen, beskriver udfordringer og forventningen til resultatet af familievejledningsforløbet. Familievejlederen tilbyder: • At lytte til det enkelte medlem i familien. • At komme med rådgivning og vejledning om nye handlemuligheder. • At finde den rette løsning sammen med familien. • At hjælpe de voksne med at tage ansvar for situationen i hjemmet og barnets hverdagsliv. • At tale om udfordringer på en hensigtsmæssig og løsningsorienteret måde. • At hjælpe til at udvikle en anerkendende omgangs- og samværsform. Forløbet strækker sig over 10 til 12 gange.
Kontaktperson for professionelle	Sektionsleder Merete Bonne Familieafdelingen Telefon: 3821 3610.
Adgang til indsats	Via de forebyggende rådgivere i sundhedsplejen, dagtilbuddet og skoler eller familieafdelingens socialrådgivere.

VEJLEDNING I HJEMMET – AFGRÆNSET

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Familier og forældre til børn og unge med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.
Beskrivelse af indsats	Forløb på op til 10 vejledninger i hjemmet af ca. en times varighed hver 14. dag. Vejledningen tager afsæt i den enkelte families situation og udfordringer. Formålet med tilbuddet: • At forældrene får indsigt i de udfordringer barnet/den unge oplever i relation til den nedsatte funktionsevne. • At forældrene gennem vejledningsforløbet får indsigt i og kendskab til specialpædagogiske metoder og redskaber og i anvendelsen af disse, som led i at forstå og støtte deres barns udvikling. • At give rådgivning og vejledning om nye handlemuligheder i forståelsen af barnets funktionsnedsættelse. • At skabe en sammenhængende struktur i hverdagen. Alle forløb starter med et møde med familien, familiens rådgiver og den specialpædagogiske konsulent med henblik på at drøfte udfordringer og forventningen til resultatet af vejledningsforløbet. Familien bliver kontaktet af den specialpædagogiske vejleder inden for max. seks uger efter henvisningen.
Kontaktperson for professionelle	Familieafdelingens specialrådgivning Telefon: 3821 3537.
Adgang til indsats	Familien henvises på baggrund af en konkret vurdering foretaget af familieafdelingen. Ved henvisning af familier med børn med autismespektrumsforstyrrelser er det en fordel, at forældrene forinden har deltaget i kursus på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center samt familieafdelingens kursus for forældre til børn og unge med autismespektrumsforstyrrelser. Der kan dog efter en konkret vurdering ses bort fra dette.

FAMILIEBEHANDLING – AFGRÆNSET

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Familier med børn i alderen 0-18 år. Familier, børn og unge der oplever, at de har et problem, som de ønsker hjælp til at løse. Familier hvor fx skole eller dagtilbud får kendskab til at et barn eller en ung trænger til støtte. Det kan fx være forældre, der oplever at deres barn/ung ikke trives derhjemme eller i skolen/dagtilbud.
Beskrivelse af indsats	Familiebehandlingsforløb med en afgrænset og specifik problemstilling, der forventes at kunne løses indenfor en kortere periode (10-12 kontakter). Formål med forløbet er at støtte og vejlede familien til nye løsningsstrategier, mere hensigtsmæssige samspilsmønstre, ny relevant viden og redskaber til bedre at støtte barnets trivsel og udvikling. Indsatsen tilrettelægges altid i et tæt samarbejde med familien. Vi har ofte et tæt samarbejde med hele familien. Indsatsen kan indeholde forskellige elementer: • Samtaler med hele familien. • Forældrevejledning/Marte Meo forløb. • Samtaler med fokus på forældrerollen. • Samtaler med barnet/den unge. • Skilsmisserådgivning og fokus på barnet. • Møder med professionelle i barnets netværk omkring løsning af problemer. • Gruppeforløb. Vi anvender FIT (Feedback Informed Treatment) som et redskab til inddragelse af familiens perspektiv og effektmåling.
Kontaktperson for professionelle	Bülowsvej for Børn og Familier Bülowsvej 22, 1870 Frederiksberg Telefon 33780040 www.bulowsvej.dk
Adgang til indsats	De forebyggende rådgivere og familieafdelingens socialrådgivere henviser til tilbuddet ud fra en konkret vurdering.

FORÆLDREKURSUS

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Forældre til børn og unge der indenfor det seneste halve år har fået diagnosticeret deres barn med en autismspektrumforstyrrelse.
Beskrivelse af indsats	Forløbet består af tre undervisningsgange med ca. 14 dages mellemrum. Undervisningen vil variere mellem oplæg, erfaringsudveksling, refleksion og vejledning. Forældre får indsigt i, hvordan et barn/ung med en autismspektrumforstyrrelse kan opfatte og forstå sin omverden og få indsigt i håndtering af stress og sårbarhed, konflikter, struktur, forudsigelighed og visualisering. Derudover vil der være fokus på at komme med praktiske ideer og tiltag, som kan være med til at lette hverdagen.
Kontaktperson for professionelle	Familieafdelingens specialrådgivning Telefon: 3821 3537.
Adgang til indsats	Familien henvises på baggrund af en konkret vurdering foretaget af familieafdelingen. Ved henvisning af forældre til børn og unge med en autismspektrumforstyrrelse er det en fordel, at forældrene forinden har deltaget i kursus på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center.

PSYKOEDUKATION TIL FORÆLDRE TIL NY-DIAGNOSTICEREDE BØRN OG UNGE MED ADHD OG/ELLER AUTISME

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Forældre til børn og unge med ny-diagnosticeret ADHD og/eller autisme.
Beskrivelse af indsats	Psykoedukationen er opbygget som et undervisningsforløb over fem gange med fokus på formidling af viden til forældrene i et samarbejde med BUC og familieafdelingen. Kurset tilbydes ved afslutningen af en børne-ungdomspsykiatrisk udredning og foregår på BUC. Den tværsektorielle psykoedukation skal understøtte, at forældrene tilbydes et dækkende og relevant undervisning- og informationsforløb, hvor de får viden om deres barns diagnose og om støttemuligheder i det kommunale system.
Kontaktperson for professionelle	Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, hapl02@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Via Region Hovedstadens Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center efter endt udredning og diagnose.

FÅ STYR PÅ ANGSTEN

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Børn i 1.-6. klasse som udviser mild til moderat grad af angst og har angst som deres primære udfordring.
Beskrivelse af indsats	"Få styr på angsten" er et forældrebasert program, hvor behandlingskontrollen overdrages til forældrene. Forældrene deltager i tre workshops af to timers varighed og arbejder ud fra en manual baseret på kognitive adfærdsterapeutiske principper med deres barn i hjemmet. Forløbet strækker sig over 10 uger.
Kontaktperson for professionelle	Gönül Sabedin, tovholder, psykolog, PPR, gosa01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	• Forældrehenvendelse i den åbne rådgivning • Henviſning fra almen lægepraksis • Via eksisterende sag i FBU • Henviſning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.

TALEUNDERVISNING

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2	
Målgruppe	Børn med vedvarende stemmevanskeligheder, stammen, udtalevanskeligheder, læsp eller sproglige vanskeligheder.	
Beskrivelse af indsats	Tilbuddet tilpasses individuelt og vil typisk forløbe over en periode med et aftalt antal undervisningsgange. Der samarbejdes tæt med barnets dagtilbud/skole, og der forventes forældredeltagelse og opfølgende øvelser hjemme. Talehørekonsulent på barnets dagtilbud/skole. Oversigten finder du på FKIntra her.	
Kontaktperson for professionelle	Fbu@frederiksberg.dk	
Adgang til indsats	Taleundervisning varetages som udgangspunkt af den talehørekonsulent, der er tilknyttet barnets dagtilbud på baggrund af en konkret faglig vurdering af barnets behov.	

PSYKOLOGISK FAMILIEBEHANDLING – AFGRÆNSET

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Børn og unge i mistrivsel og evt. med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau samt deres familier.
Beskrivelse af indsats	Fokuseret indsats på en afgrænset problemstilling, der forventes at kunne "løses" indenfor 5-10 samtaler. Indsatsen, som består af samtaler og evt., videovejledning, tilrettelægges i samarbejde med familie med udgangspunkt i de formulerede ønsker til forandring. Familiebehandlingen kan udmøntes ved at arbejde med hele familien, forældrene alene eller barnet/den unge alene. Problemet er afgrænset således, at familiebehandling oftest ikke kræver en inddragelse af netværket hverken privat eller professionelt.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, Sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.3.

PSYKOLOGSAMTALER – UNGE

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Unge mellem 15 og 18 år som oplever psykiske vanskeligheder.
Beskrivelse af indsats	Der er tale om psykologisk behandling på en afgrænset problemstilling vedr. den unges udvikling og trivsel. Rammen for forløbet er 10 gange, som efter aftale med familieafdelingen evt. kan forlænges.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvises af familieafdelingen efter servicelovens § 11.3. Henvielse sendes til fbu@frederiksberg.dk

GRUPPETILBUD TIL FAMILIER I HØJKONFLIKTSKILSMISSE – INGEN BØRN I KLEMME

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Skilte forældre, der har længerevarende, fastlåste problemer med at samarbejde i en grad, der åbenlyst påvirker børnenes trivsel. Begge forældre og mindst et barn skal deltage. Barnet skal have bopæl på Frederiksberg. Eksklusionskriterier: Påviselig vold mellem forældre, aktivt misbrug, aktiv sag ved retten eller familieretshus..
Beskrivelse af indsats	Hensigten med forløbet er at reducere konfliktniveauet mellem skilte forældre med henblik på at øge trivslen hos børn, der er klemte af forældrenes konflikter. I alt strækker forløbet sig over ca. fire måneder, med otte møder ca. hver 14. dag á 2 timer. Møderne vil finde sted torsdage fra kl. 15.30-17.30. Hvert møde struktureres som to parallelle grupper hhv. en børnegruppe og en forældregruppe med to psykologer i hver gruppe. Gruppeforløbet indeholder en række øvelser og strukturerede dialoger med mulighed for både at arbejde med at forbedre kommunikationen generelt og til konkret problemløsning omkring samvær o.lign. I børnegruppen vil der bl.a. blive arbejdet med kreative projekter vedrørende børnenes livssituation. Hvis der er en aktiv sag i Familieretshuset, skal begge parter acceptere at sætte sagen i bero, før de kan starte i gruppen.
Kontaktperson for professionelle	Mette Dalgaard, meda02@frederiksberg.dk eller Mikkel Borg Rasmussen, mira13@frederiksberg.dk, psykologer i FUR.
Adgang til indsats	Henvielse fra familieafdelingen efter Servicelovens § 11, stk.3.

SAMTALEFORLØB TIL FORÆLDRE TIL BØRN MED HANDICAP

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Forældre til et barn med et konstateret handicap.
Beskrivelse af indsats	Gruppetilbuddet giver forældrene mulighed for at møde andre forældre i en tilsvarende situation. I gruppen vil man bl.a. kunne dele tanker, følelser, erfaringer, sorger og glæder i forhold til nærmere aftalte aspekter af det at være forælder til et barn med et handicap. Gruppen, med op til 10 forældre, løber over otte gange, hvor man mødes hver anden onsdag fra 13:30-15:30 i Fællesrådgivningens lokaler. Hvert møde varer to timer.
Kontaktperson for professionelle	Henrik Abildgård, psykolog i FUR, heab01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvielse fra familieafdelingen efter servicelovens § 11, stk.7.

SELVFORSTÅELESFORLØB FOR UNGE MED AUTISME

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Normaltbegavede unge fra 13 og op til 18 år med en diagnose indenfor autismspektret (ASF). Den unge skal være nysgerrig på og motiveret for at få en større forståelse af sig selv og de ressourcer samt udfordringer, deres ASF giver anledning til.
Beskrivelse af indsats	Forløbet består af op til otte samtaler og er individuelt tilrettelagt i forhold til den enkelte unge og deres problemstillinger. Familien kan inddrages i det omfang, det skønnes relevant. Formålet med indsatsen er at give den unge en større forståelse af sig selv og understøtte den unges trivsel og udvikling. Endvidere er det formålet, at forældre får større viden, sikkerhed og overskud ift. deres forældre-opgave i relation til et barn med ASF. Hvis den unge har vanskeligt ved at deltage i forløbet, kan fokus lægges på forældrene og de særlige udfordringer, som autisme giver i familien.
Kontaktperson for professionelle	Henrik Abildgård, psykolog i FUR, heab01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning fra familieafdelingen efter § 11.7. Henvisning sendes til fbu@frederiksberg.dk

PSYKOLOGSAMTALER TIL BØRN PÅ KRISECENTER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Psykologsamtaler til børn/unge, der opholder sig eller for nyligt har opholdt sig med en forælder på et krisecenter.
Beskrivelse af indsats	4-10 samtaler afhængigt af barnets/den unges behov.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, Sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning fra Familieafdelingen. Forældre-/ungehenvendelse i den åbne rådgivning.

EFTERVÆRNSSAMTALER

Placering på indsatsstappen	FOREBYGGENDE INDSATS, TRIN 2
Målgruppe	Unge mellem 18 og 23 år som er i efterværn efter servicelovens § 76.
Beskrivelse af indsats	Der er tale om psykologisk behandling på en afgrænset problemstilling vedr. den unges udvikling og trivsel. Rammen for forløbet er 10 gange, som efter aftale med familieafdelingen, evt. kan forlænges.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvises af familieafdelingen efter servicelovens § 76. Henvi sning sendes til fbu@frederiksberg.dk

FOREGRIBENDE
INDSATSER
TRIN 3

Mor-barn grupper

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	- Mødre med social-, psykologisk-, etnisk- og/eller ung sårbarhed og risikofaktorer, som formodes at have betydning for mor/barn relationen. - Mødre der oplever at forældreskabet er ekstra udfordrende. - Mødre der oplever usikkerhed ift. at tyde deres børns signaler og har vanskeligheder ved at imødekomme barnets behov. - Mødre der selv har haft en svær opvækst og måske ikke har rollemodeller for sit forældreskab. - Mødre der har psykiske vanskeligheder, der giver særlig udfordringer i forældreskabet. - Mødre der kan tale og forstå dansk.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen er et ca. seks måneders forløb, hvor mødrene mødes en gang om ugen. Efter gruppeafslutning tilbydes efterværn. Grundlaget for arbejdet i mor/barn gruppen er den systemiske og narrative tilgang, hvilket betyder at samtalerne fokus i høj grad er mødrenes relation til barnet og andre væsentlige personer omkring dem. Barnets udvikling og behov er i fokus. Ligeledes indgår stimulation/leg, hvor der tages udgangspunkt i børnenes alder, motorik, forælderrollen, forældresamarbejde, forældre forventninger, parforhold, egen opvækst, forhold til egne forældre og svigerforældre, tilbud på Frederiksberg, vuggestuestart og arbejde.
Kontaktperson for professionelle	Sundhedstjenesten@frederiksberg.dk, sundhedsvejen.dk eller pr. telefon 3821 1110 mellem kl. 8-9 dagligt på hverdage.
Adgang til indsats	Via deres sundhedsplejerske, sagsbehandler eller andre relevante samarbejdspartnere.

BRUMBAZZEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn i alderen 3-6 år der visiteres til en særlig formålsplads i Brumbazzen kan have udfordringer med sociale, personlige og sproglige kompetencer. Det kan også være for tidligt fødte børn med forsinket udvikling.
Beskrivelse af indsats	Brumbazzen har 40 børn i alderen 3-6 år, hvoraf to af pladserne er til børn med særligt formål. Disse to pladser er som udgangspunkt på samme stue med 17 andre børn. Der gives 10 timers støtte pr. plads. Formålet med særlige formålspladser er, at børn med ekstra støtte kan følge og blive inkluderet i en almindelig børnehavegruppe. Personalet arbejder med fællesskaber og inkluderende praksis med en tydelig og struktureret hverdag med faste rutiner. Personalet arbejder ud fra en handleplan med fokus på det enkelte barns trivsel og kompetencer og har et tæt samarbejde med forældrene og PPR. Personalet har netværksmøder, sparring og supervision efter behov med PPR.
Kontaktperson for professionelle	Børnehaven Brumbazzen Forhåbningsholms Allé 18 1904 Frederiksberg C Telefon: 3321 7401 Leder Dorte Kristiansen.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget som er et tværfagligt udvalg, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der afholdes revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen telefon: 3821 0066.

FALKONERGÅRDEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER OG BASISPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3 (FORMÅLSPLADSER) OG TRIN 4 (BASISPLADSER)
Målgruppe	Børn der visiteres til Falkonergården er alle børn med forskellige udviklingsforstyrrelser. Det kan være børn med autismespektrumforstyrrelser eller mistanke herom. Børn med ADHD, børn med sensoriske vanskeligheder, stressrelaterede vanskeligheder eller store indlæringsvanskeligheder. Børn der er født døve eller med nedsat hørelse med Cochlear implant.
Beskrivelse af indsats	Falkonergården har 110 børn i alt, fordelt på tre vuggestuegrupper og fem børnehavegrupper. I alt 21 særlig formålspladser til børn fra 2 år og 10 måneder - 6 år. Heraf 17 Pladser med særligt formål á 15 timer pr. plads og fire Basispladser á 25 timer pr. plads. Børn på pladser med særligt formål og basispladser er inkluderet i de fem børnehavegrupper, hvor antallet af børn på stuen ikke overstiger højst 15 børn pr. gruppe. Personalet arbejder med en høj grad af struktur og arbejder dagligt med alternativ kommunikation, tegn til tale, visuel guidning og boardmaker. Vi arbejder dagligt med Intensive Interaction. Børn, der visiteres, forventes at kunne udvikle sig og profitere af det givne tilbud, samt at kunne drage nytte af spejling i almengruppen og de værktøjer der bliver givet ved dette. Personalet udarbejder individuelle handleplaner i samarbejde af primærpædagog, ressourcepædagog, ledelse, og i nogle tilfælde i samarbejde med PPR team.
Kontaktperson for professionelle	Børnehuset Falkonergården Falkoner alle 130 2000 Frederiksberg Telefon: 3539 5555 Mail: post@bh-falkonergaarden.dk Leder: Marianne Lund.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

BØRNEHUSET FRYDENDALSVEJ – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn fra 0-6 år der har forskellige udfordringer. Det kan være børn som er socialt, emotionelt og /eller kommunikativt udfordret. Det kan være børn med syns- og /eller hørenedsættelse, børn med forskellige diagnoser inden for autismespektret samt ADHD og generelle indlæringsvanskeligheder.
Beskrivelse af indsats	Børnehuset Frydendalsvej er en integreret institution for 0-6 år, der er normeret til 64 børn. Der er to særlige formålspladser. Der gives 10 timers støtte pr. formålsplads. Der er fire stuer fordelt på to afdelinger, med en vuggestuegruppe og en børnehavegruppe i hver afdeling. Personalet samarbejder med et fast team fra PPR, som består af psykolog, talepædagog og fysioterapeut. Desuden er der et tæt samarbejde med synscenter Refsnæs. Børnehuset arbejder på at give børnene nogle værktøjer til at klare de udfordringer, der er i en almen børnegruppe. Dagligdagen er planlagt og struktureret og tager udgangspunkt i børnegruppen. Personalet arbejder med visualisering af dagens gøremål (boardmaker). Personalet benytter pædagogisk, psykologisk udviklingsbeskrivelse til udarbejdelse af handleplaner.
Kontaktperson for professionelle	Børnehuset Frydendalsvej Frydendalsvej 23 1809 Frederiksberg C Telefon: 33247015 Mail: frydendal@ffbhv.dk Leder: Lene Christiansen.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der afholdes revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen telefon 3821 0066.

BØRNEHUSET PLANETEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn med ADHD eller børn der er i udredning for lignende diagnoser. Der er dog også visiteret et barn, der har allergi i en svær grad.
Beskrivelse af indsats	Planetten har seks særlige formålspladser – som har til opgave at sørge for inkluderende og udviklende læringsmiljøer for børn, der kan have forskellige vanskeligheder. Der er 10 timer tildelt pr. plads. Planetten er et integreret dagtilbud med plads til 147 børn, fordelt på syv vuggestue grupper og seks børnehave grupper. Disse er fordelt på fire afdelinger. Grupperne er aldersblandede. Der arbejdes med en høj grad af forudsigelighed, hvor børnene opdeles i mindre grupper med en tydelig struktur og voksen guidning. Der er et tæt samarbejde med PPR, og andre eksterne samarbejdspartnere, der løbende superviserer personalet.
Kontaktperson for professionelle	Planetten Solbjerg Have 10 2000 Frederiksberg Telefon: 2898 0800 Leder: Jesper Ørnslund Jacobsen Mail: Jeja10@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

PELIKANEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn 0 - 6 år som alle er i udsatte positioner og har forskellige problematikker f.eks. indlærings – og adfærdsmæssige vanskeligheder indenfor det sociale og følelsesmæssige område.
Beskrivelse af indsats	Pelikanen er et alment dagtilbud for børn mellem 0-6 år. Der er 56 vuggestuepladser og 91 børnehavepladser heraf seks særlige formålspladser. To 10 timers pladser og fire 15 timers pladser. Særlige formålspladser er primært i børnehaverne. Børnene er fuldt integreret på stuerne og indgår i dagens aktiviteter med den øvrige børnegruppe. Der arbejdes med en høj grad af forudsigelighed, hvor børnene opdeles i mindre grupper med en tydelig struktur og voksen guidning. Stuerne bruger piktogrammer gennem hele dagen til at rammesætte dagen samt løbende i de aktiviteter der sker. Personalet holder jævnligt forældresamtaler for at følge op på barnets udvikling samt de indsatser der er sat i værk både i institutionen og i hjemmet. Personalet har et tæt samarbejde med PPR og afholder jævnligt pædagogiske sparringsmøder for at kvalificere indsatsen.
Kontaktperson for professionelle	Børnehuset Pelikanen Junggreensvej 12b 2000 Frederiksberg Telefon: 3876 0092 Mail: pelikanen@frederiksberg.dk Leder: Maria W. Ravn
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der afholdes revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på tlf. 3821 0066

SCT. THOMAS BØRNEHUS – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn med vanskeligheder inden for autismspektrumforstyrrelser eller ADHD eller andre udviklingsforstyrrelser, eller indlæringsvanskeligheder, sensoriske vanskeligheder, eller som har stressrelaterede udfordringer. Børnene kan have flere af disse udfordringer. Børnene kan ofte have store adfærdsmæssige vanskeligheder, især inden for det sociale og følelsesmæssige område, ligesom deres sproglige og indlæringsmæssige udvikling kan være forsinket.
Beskrivelse af indsats	Sct. Thomas er et dagtilbud med 66 børn fordelt på to vuggestuegrupper og to børnehavegrupper. Børnene på pladser med særligt formål, er inkluderet i børnegrupperne. Der er 10 særlige formålspladser a 15 timer pr. plads til børn i alderen 0 - 6 år. Der arbejdes med en høj grad af forudsigelighed, hvor børnene opdeles i mindre grupper med en tydelig struktur og voksen guidning. Der bruges med en høj grad af visualisering, og en tryk og genkendelig voksenrelation. Der udvikles individuelle handleplaner, for hvert barn, og disse justeres løbende i samarbejde med PPR og forældrene. Der revideres to gange om året, hvor der tages stilling til hvordan den pædagogiske indsats har virket for barnet, og til hvorvidt barnet profiterer af tilbuddet. Der er et tæt samarbejde med PPR, og andre eksterne samarbejdspartnere, der løbende superviserer personalet.
Kontaktperson for professionelle	Sct. Thomas Børnehus Rolighedsvej 29 b Telefon: 2515 1019 Mail: Scttho@scttho.dk Leder Margit Kjærgaard.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er re-visitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

SKT. MARKUS BØRNEHUS – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn 0 - 6 år, der kan være udfordret på mange fronter. Eksempelvis børn som har trukket sig fra fællesskabet, børn som er udadreagerende, velfungerende børn med Downs Syndrom, børn som er socialt, kommunikativt, emotionelt udfordret og børn med fysiske handicap.
Beskrivelse af indsats	Skt. Markus Børnehus er en integreret Institution for børn i alderen 0 til 6 år. Vi har seks særlige formålspladser med 10 timer pr. plads. Personalet arbejder sammen med PPR: Psykolog, fysioterapeut og audiolog, socialrådgiver i mønsterbryder projekt og kommunens familieafdeling. Der arbejdes med en høj grad af forudsigelighed, hvor børnene opdeles i mindre grupper med en tydelig struktur og voksen guidning. En del af personalet er uddannet sprogpædagoger. Derudover har personalet været med i et forsøgsprojekt med at uddanne personalet i Intensive Interaction. Personalet arbejder også med bordmarker og visuel guidning. Hver stue udarbejder handleplaner for børnene i de særlige formålspladser.
Kontaktperson for professionelle	Skt. Markus Børnehus Amalievej 5 (børnehave) 1875 Frederiksberg C Telefon: 3326 0870 Mail: sktmarkus@frederiksberg.dk Bülowsvej 20 (vuggestue) 1870 Frederiksberg C Telefon: 3030 7761 Leder Jens E Jørgensen Telefon: 2628 0659
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066

BØRNEHUSET SOLMARKEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Primært børn der har en plads i Solmarken i forvejen. Det kan være børn med funktionsnedsættelser, som ofte omhandler deres sociale og sproglige udvikling og trivsel. Børnene kan have diagnoser eller stå foran et udredningsforløb. Børnene kan have indlæringsvanskeligheder og adfærdsmæssige vanskeligheder indenfor det sociale og følelsesmæssige område.
Beskrivelse af indsats	Solmarken har fem pladser med særligt formål a 10 timer fra 0-6 år. Solmarken er et dagtilbud med 103 børn som er fordelt på tre vuggestuegrupper og tre børnehavegrupper. Børnene, der har en særlig formålsplads, er inkluderet på stuerne. Børn der visiteres til en særlig formålsplads forventes at kunne udvikle sig, komme i bedre trivsel og profitere af det givne tilbud, samt at drage nytte og spejling i almengruppen. Pædagogerne arbejder med en høj grad af forudsigelighed, struktur og børnene er opdelt i mindre grupper med tydelig voksenguidning. Der arbejdes med børnene indenfor deres nærmeste udviklingszone. Pædagoger laver individuelle handleplaner og disse justeres i samarbejde med PPR og forældrene. Der afholdes revisiteringsmøder to gange om året, hvor der forinden mødet er lavet statusbeskrivelse på børnene. Der er et tæt samarbejde med PPR, ressourcekonsulenten og sprogkonsulenten.
Kontaktperson for professionelle	Solmarken Borgmester Fischers Vej 12 2000 Frederiksberg Telefon: 3630 3740 Mail: solmarken@frederiksberg.dk Leder: Karin Meyer.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

MIDGÅRDEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Fælles for børnene, der visiteres til Midgården er, at de alle er i udsatte positioner og har forskellige problematikker. Dette kan f.eks. være børn der er født for tidligt.
Beskrivelse af indsats	Midgården er en familieinstitution, hvor der er fem stuer med 16 børn på hver. Børn på særlige formålspladser er fordelt på stuerne. Der er 80 dagtilbudspladser til børn fra 0-6 år, heraf syv særlige formålspladser a 10 timer pr. plads. Midgården arbejder under en høj grad af struktur og med et fast ugeskema. Børnene er ud over at være tilknyttet en stue også tilknyttet en årgangsgruppe der arbejder på tværs af huset. Midgården tager udgangspunkt i det enkelte barns nærmeste udviklingszone og tilrettelægger derudfra den pædagogiske praksis omkring barnet. Personalet bruger blandt andet PUB, Smitemodellen, piktogrammer, sociale historie mm.
Kontaktperson for professionelle	Midgården Virginiavej 9-11 2000 Frederiskberg 38 10 68 30 Mail: midgaarden.com Leder: Sisse Heyde.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

SNEGLEHUSET – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn 0-6 år med en eller flere problematikker. Det kan være børn med påvirkninger efter for tidlig fødsel såsom cerebral parese, manglende legemsdel, generel forsinkelse, og det kan være børn uden diagnoser, som ligeledes er forsinkede i deres udvikling. Det kan dreje sig om børn, der er socialt, emotionelt og/eller kommunikativt udfordrede, men som fortsat profiterer af at være en del af et større fællesskab på en stue.
Beskrivelse af indsats	Sneglehuset er en integreret institution for 0-6 år, der er normeret til 36 vuggestuebørn og 56 børnehavebørn. De otte særlige formålspladser er fuldt integreret på stuerne. 10 timer pr. plads. Sneglehuset har fem stuer – to rene vuggestuegrupper, en mellemgruppe for 2-3 årige og to aldersopdelte børnehavegrupper. Personalet samarbejder med et fast team fra PPR, som består af en fysioterapeut, en psykolog og en talehørekonsulent. Personalet er optaget af den pædagogiske tilgang og metode Low Arousal – og er inspireret af Reggio Emilia pædagogikken. Dagligdagen er planlagt og struktureret og tager løbende udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe.
Kontaktperson for professionelle	Børnehuset Sneglehuset Segelckesvej 7 2000 Frederiksberg Telefon: 3821 1610 Mail: mabo25@frederiksberg.dk Leder: Maria Borchert.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

SPECIALDAGPLEJEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn, der har brug for at være i et lille miljø. Det kan typisk være for tidligt fødte børn, særlige sensitive børn, børn med følelsesmæssige og kognitive udfordringer, børn med motoriske udfordringer, spise-forstyrrelser, dårlig lungekapacitet og børn med andre fysiske sygdomme, der gør, at de skal skånes for infektioner.
Beskrivelse af indsats	I dagplejen er to dagplejere ansat som specialdagplejere. Der indskrives to børn på særlige formålspladser hos hver af de to dagplejere, så der i alt vil være fire specialdagplejepladser. Den pædagogiske praksis tager udgangspunkt i de enkelte børn. Specialdagplejeren samarbejder med PPR (talehørekonsulent, fysioterapeut, psykolog) og indimellem med sygehus, neonatalafdelingen etc. Derudover fører dagplejepædagogen tilsyn og tilbyder sparring i forhold til tilrettelæggelse af dagen, pædagogiske overvejelser, handleplaner etc. Som udgangspunkt deltager de to specialdagplejere og deres børn på de ugentlige legestuedage for således at give de børn, der kan profitere af det, en mulighed for at mødes med andre børn, der ikke er på særlige pladser samt med hjælp fra deres dagplejer at øve sig på at være i et lidt større miljø.
Kontaktperson for professionelle	Dagplejen Nylandsvej 68-72 2000 Frederiksberg Telefon: 3821 1350 Mail: dagplejen@frederiksber.dk Leder Lizette Ryding Pæd. Leder Merete Winther.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

LÆSEKURSER PÅ LÆSEKOMPETENCECENTRET

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Der er to målgrupper 1. Elever i almenområdet fra 3.-9. klassetrin med svære skriftsprogsvanskeligheder. 2. Skoler, der har behov for vejledning.
Beskrivelse af indsats	Læsekompetencecentret, som er fysisk placeret på Skolen på La Cours Vej, tilbyder læsekurser til elever på udvalgte klassetrin. Desuden tilbydes vejledning til Frederiksbergs kommunes skoler i form af et rejsehold, der tilpasser vejledningsaktiviteterne til den enkelte skoles behov. Læsekurserne bygger videre på skolens egen tidlige indsats ift. elevens skriftsprogsvanskeligheder og fokuserer på afkodning, læse- og stavevanskeligheder samt anvendelse af kompenserende læse- og skriveteknologi. Læsekurserne afvikles på mindre hold (8-12 elever) i fastlagte perioder og forløb med en obligatorisk udslningsperiode på elevens hjemskole. Selve kursusdelen har et omfang på 6-8 uger afhængigt af elevens klassetrin. De læsefaglige elementer integreres med gældende fagrække. Undervisningstiden for læsekurser er fra 8.00-14.00 i hele kursusperioden, og elever fra 3. klassetrin kan benytte SFO på Skolen på La Cours Vej. På hver skole findes en tovholder for lokale ordblindeindsatser, som samarbejder med kommunens læse- og specialundervisningskonsulent og Læsekompetencecentret. Anmodning om støtte iværksættes via denne tovholder.
Kontaktperson for professionelle	Tovholder for lokale ordblindeindsatser på den enkelte skole. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Elever visiteres til tilbuddet i samarbejde mellem skoleafdelingens konsulent, Læsekompetencecentret og skolernes tovholdere. Det er hjemskolens tovholder, som indstiller relevante elever til kurserne. Visitationsprocessen løber fra maj til august og der benyttes særlige ansøgningsskemaer.

DANSK SOM ANDETSPROG – BASIS MODTAGEHOLD

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Nyankomne flersprogede børn med et ikke uvæsentligt behov for dansk sprogstøtte i alderen 6-13 år.
Beskrivelse af indsats	Børnene visiteres til en skole som har modtagehold med basisdanskundervisning. Børn indmeldes i almenklassen, og 45 % af tiden undervises de i dansk som andetsprog-basis på et særligt modtagehold bestående af syv elever. Undervisning på modtagehold tager udgangspunkt i fælles mål for dansk som andetsprog-basis, og undervisningen kobler sig til fagene i almenklassen. Undervisningen har fokus på at lære børnene et dagligdags dansk og desuden det mest grundlæggende dansk koblet til fagene. Efter to år på modtagehold udsluses eleverne gradvist til almenklassen, enten på den skole, de går på, eller til den lokale distriktsskole. Ud fra en individuel vurdering kan en elev have visse fag sammen med almenklassen (delvis udslusning) i takt med, at danskkompetencerne rækker til det. Ved afslutning af basisdansk på modtagehold udarbejdes en afslutningsrapport, og der afholdes et overleveringsmøde med modtagende skole.
Kontaktperson for professionelle	Karin Horsted Berg, skolekonsulent for flersprogede børn i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Visitation til basisdansk på modtagehold sker via skoleafdelingen@frederiksberg.dk

DANSK SOM ANDETSPROG – DEN UDVIDEDE MODTAGELSESKLASSE

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Nyankomne flersprogede elever med et ikke uvæsentligt behov for dansk sprogstøtte der ankommer til landet i 13-14 -års alderen eller senere.
Beskrivelse af indsats	Børnene visiteres til den udvidede modtagelsesklasse, placeret på Skolen på Nyelandsvej – afdeling Lollandsvej. Undervisning i modtagelsesklassen tager udgangspunkt i fælles mål for dansk som andetsprog-basis, og undervisningen kobler sig til fagene i skolen. Undervisningen har fokus på at lære børnene et daglig-dags dansk. Desuden tilbydes undervisning til elever med behov for alfabetisering i det latinske alfabet. I den udvidede modtagelsesklasse har man fag, der svarer til fagrækken på de almene trin, men der fokuseres på de centrale fag dansk, matematik, engelsk, samfundsfag og naturfag. Som udgangspunkt aflægges alle elever på 9. klassetrin afgangsprøve i alle fag. For elever, der er ankommet efter de er fyldt 14 år, vurderes om eleven har tilstrækkelige dansksproglige kompetencer til at aflægge prøve. Hvis eleven fritages for prøve, skal elevens faglige kompetencer i de pågældende fag evalueres på anden vis.
Kontaktperson for professionelle	Karin Horsted Berg, skolekonsulent for flersprogede børn i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Visitation til basisdansk i modtagelsesklasse sker via skoleafdelingen@frederiksberg.dk

SPECIALPÆDAGOGISK BISTAND I ALMENOMRÅDET (OVER 9 TIMER PR. UGE)

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Elever i almenområdet med behov for specialpædagogisk bistand (specialundervisning).
Beskrivelse af indsats	Specialpædagogisk bistand gives fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse inden for skolens rammer og med baggrund i en pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV) af eleven og i samråd med eleven og dennes forældre. Den specialpædagogiske bistand i almenområdet kan gives på flere måder: • Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling. • Særligt undervisningsmateriale og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven. • Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges med særlige hensyn til elevens indlæringsforudsætninger. • Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der kan hjælpe eleven med at klare sig trods sine funktionsvanskeligheder. Det er skolen, som i samarbejde med PPR tilrettelægger den specialpædagogiske bistand for eleven. Forældre har jf. forvaltningsloven krav på en skriftlig afgørelse fra skolen på foranstaltningen.
Kontaktperson for professionelle	Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, Fællesrådgivningen Frederiksberg Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Forældre skal kontakte skoleleder på barnets skole mhp. indstilling til pædagogisk-psykologisk vurdering eller evt. selv tage kontakt til PPR under Fællesrådgivningen for Børn og Unge.

FAST KONTAKTPERSON FOR BØRN OG UNGE – OG EFTERVÆRN

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn og unge ml. 12 og 22 år, hvor barnet eller den unge af forskellige årsager ikke er i trivsel.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen tager altid udgangspunkt i det enkelte barn eller den unges situation og ønske om udvikling og forandring. Der arbejdes med en helhedsorienteret, støttende og kvalificerende indsats så der skabes mulighed for at sikre barnet/den unges fortsatte trivsel og udvikling, uden støtte. Der er fokus på: • At skabe en sammenhængende struktur i hverdagen. • At håndtere konflikter. • At aflæse og forstå egne og andres intentioner og motiver. • At støtte barnet eller den unge i at indgå i sociale sammenhænge fx. i skole, søskende, kammerater, fritidstilbud mm. • At vejlede om nye handlemuligheder. Endvidere gives praktisk støtte til at leve et alderssvarende liv, med alt hvad det indebærer af: transport, døgnrytmer, oprydning, indkøb mm.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomscentret Allégården Frederiksberg Alle 48 1820 Frederiksberg Telefon: 3322 7401 www.allegaarden.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingen visitationsudvalg.

KONTAKTPERSON FOR 12-17 ÅRIGE OG DERES FAMILIER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Familier med hjemmeboende børn og unge mellem 12 og 17 år hvor barnet eller den unge på forskellig vis ikke er i trivsel.
Beskrivelse af indsats	Der arbejdes med en helhedsorienteret, støttende og kvalificerende indsats, så der skabes mulighed for at sikre barnet/den unges fortsatte trivsel og udvikling, uden støtte. Der er i indsatsen fokus på: • At skabe en sammenhængende struktur i hverdagen. • At håndtere konflikter i familien. • At forstå hinandens udsagn og handlinger. • At støtte barnet til at indgå i og udvikle sig i sociale sammenhænge fx i skoletilbud, med søskende, kammerater, fritidstilbud mm. Endvidere gives praktisk støtte til at leve et alderssvarende liv, med alt hvad det indebærer af transport, døgnrytmer, oprydning, indkøb mm. Ofte tilrettelægges indsatsen således, at der er en kontaktperson til barnet/den unge og en kontaktperson, der forestår samarbejdet med forældre og den samlede familie. Denne kontaktperson er tovholder på familiemøder.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomscentret Allégården Frederiksberg Alle 48 1820 Frederiksberg Telefon: 3322 7401 www.allegarden.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingen visitationsudvalg.

FAMILIEVEJLEDNING I HJEMMET

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Forældre til børn i alderen fra 0 til 14 år, der har behov for støtte og vejledning til at imødekomme barnet/børnenes konkrete behov for omsorg, stimuleringen og udviklingsstøtte. Forældrene har ofte behov for støtte på grund af egne udfordringer.
Beskrivelse af indsats	Der vil typisk være tale om familier der har brug for vejledning til: • At skabe en sammenhængende struktur i hverdagen. • At håndtere konflikter i familien. • At aflæse og forstå barnets signaler og handle hensigtsmæssigt og alderssvarende. • At forstå hinandens udsagn og handlinger. • At støtte og sikre at barnet indgår i relevante udviklende sociale sammenhænge. Familievejledningen yder rådgivning og vejledning om nye handlemuligheder og bidrager med konkrete anvisninger. Endvidere kan familievejledningen medvirke til at sætte rammen for familieaktiviteter og hjælpe med at finde løsninger på konkrete udfordringer. Familievejlederen kan deltage i netværksmøder, indgå i kompenserende aktiviteter og støtte forældrene i kontakten med dagtilbud og skole.
Kontaktperson for professionelle	Familieafdelingen Sektionsleder Merete Bonne Telefon: 3821 3610.
Adgang til indsats	Familieafdelingen.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK VURDERING (PPV)

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn, der formodes at have behov for specialpædagogisk bistand i dagtilbud eller skole, og hvor der ønskes anbefalinger til, hvordan barnets læring, trivsel og udvikling understøttes bedst i den pædagogiske kontekst.
Beskrivelse af indsats	Indholdet i PPV'en er rammesat af bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, samt bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. En PPV kan udarbejdes på baggrund af udtalelser og faglige tests fra skole og dagtilbud, samtaler med forældre og barn, men kan også indeholde en egentlig undersøgelse af barnet/den unge. I PPV'en tages der stilling til, om PPR vurderer et behov for specialpædagogisk bistand samt anbefalinger til, hvordan barnets udvikling, trivsel og faglige progression bedst understøttes. I de tilfælde, hvor der er behov for vurderinger fra flere faggrupper i PPR, udarbejdes en tværfaglig PPV. PPV'en udgør det lovpligtige grundlag for iværksættelse af specialpædagogisk bistand i dagtilbud og skole og for alle visitationer til specialpædagogisk bistand i segregerede tilbud.
Kontaktperson for professionelle	PPR-medarbejderen på barnets/den unges skoler/dagtilbud. Oversigten finder du på FKIntra her. Fbu@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Dagtilbudsleder og skoleleder samt sundhedsplejerske kan anmode en PPV. Forældre kan desuden anmode om en PPV i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand til deres barn. Alle aftaler om udarbejdelse af PPV træffes på baggrund af et dialogmøde.

GRUPPETILBUD FOR BØRN MED STEMMEVANSKELIGHEDER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn mellem 6-8 år, der oplever problemer med vedvarende hæshed, svag, træt eller presset stemme samt deres forældre.
Beskrivelse af indsats	Der arbejdes med bevidsthed om stemmen, om at mærke egen stemme og med øvelser til afhjælpning af stemmevanskelighederne, som forældrene kan tage med til hverdagen derhjemme. Formålet med indsatsen er at forebygge smerter samt forebygge, at barnets muligheder for aktiv deltagelse i lege, sportsaktiviteter, socialt samvær og i undervisningen på sigt begrænses.
Kontaktperson for professionelle	Sara G. Rasmussen, talehørekonsulent i PPR, sara08@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning går gennem den talehørekonsulent, der er tilknyttet barnets dagtilbud. Oversigt over hvilken talehørekonsulent, der er på hvilke dagtilbud, finder du på FKIntra her.

GRUPPETILBUD FOR BØRN MED STAMMEN (PIZZAKLUBBEN)

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Skolebørn der stammer (og deres forældre).
Beskrivelse af indsats	I Pizzaklubben får børnene mulighed for at møde og spejle sig i jævnaldrende i samme situation. Vi arbejder på at bevare og opbygge en god stammebevidsthed, og der arbejdes med både de følelsesmæssige aspekter af stammen, svære situationer og stammeteknik til en mere flydende tale, alt imens vi spiser en masse pizza. På de yngre årgange bliver barnets forældre også involveret i undervisningen. Der stræbes mod ét forløb årligt rettet mod hhv. børn i indskolingen, på mellemtrinnet og i udskolingen
Kontaktperson for professionelle	Pia Køppen, talehørekonsulent i PPR, piko01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning til indsatsen går gennem den talehørekonsulent, der er tilknyttet barnets dagtilbud. Oversigt over hvilken talehørekonsulent, der er på hvilke dagtilbud, finder du på FKIntra her.

PPR'S TALESKOLE

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn med moderate til svære fonologiske vanskeligheder.
Beskrivelse af indsats	Intensivt forløb til grupper på fire børn. To timers undervisning to gange ugentligt i otte uger. Det er familien, der selv afleverer og henter barnet i Fællesrådgivningens lokaler. Undervisningens formål er at opnå en generel styrkelse af børnenes sproglige og i særdeleshed lydlig bevidsthed samt for det enkelte barn at nærme sig en mere korrekt realisering/produktion. Undervisningen indeholder elementer af forskellige metoder til fonologitræning, sideløbende med øvelser til stimulering af og træning i rimfærdighed, stavelsesdeling, artikulatorisk bevidsthed mm.
Kontaktperson for professionelle	Anne Skovbjerg Poulsen, teamleder i talehøregruppen, anpo04@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvi sning til taleskole går gennem den talehørekonsulent, der er tilknyttet barnets dagtilbud. Oversigt over hvilken talehørekonsulent, der er på hvilke dagtilbud, finder du på FK intra her.

DYSPRAKSIFORLØB

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3	
Målgruppe	Børn med verbal dyspraksi og deres forældre. Børn med verbal dyspraksi har talemotoriske vanskeligheder, som trænes med afsæt i særlige metoder målrettet denne talevanskelighed.	
Beskrivelse af indsats	Specialiseret individuel taleundervisning. Forløbene er ofte langstrakte, og træningen skal følges op hjemme, for at der ses effekt. En del børn med verbal dyspraksi har også andre vanskeligheder, hvilket tages med i betragtning, når indsatsen tilrettelægges.	
Kontaktperson for professionelle	Anne Skovbjerg Poulsen, teamleder i talehøregruppen, anpo04@frederiksberg.dk	
Adgang til indsats	Henvi sning går gennem den talehøre konsulent, der er tilknyttet barnets dagtilbud. Oversigt over hvilken talehøre konsulent, der er på hvilke dagtilbud, finder du på FK intra her.	

STIME: NÅR URO, OPMÆRKSOMHED ELLER IMPULSIVITET ER EN UDFORDRING

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Familier med børn i alderen 3-10 år, der er udfordret med uro, impulsivitet og opmærksomhed. Målgruppen inkluderer også pædagoger og lærere i barnets læringsmiljø, i det omfang det er meningsfuldt.
Beskrivelse af indsats	Forældretræningsprogram med otte sessioner evt. suppleret med interventioner i barnets læringsmiljø. Forløbet er skræddersyet til det enkelte barn og familien og bygger på The New Forest Parenting Programme (NFPP). Formålet er at forbedre rammerne omkring barnet og familiens trivsel samt at styrke forældre/barn relationen. Indsatsen er en del af projektet, STIME, som du kan læse mere om på FKIntra her.
Kontaktperson for professionelle	Therese Stampe Holst, psykolog i PPR, thho01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	• Forældrehenvendelse i den åbne rådgivning. • Henvi sning fra almen praksis. • Via eksisterende sag i FBU. • Henvi sning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.

STIME: NÅR SVÆRE FØLELSER FØRER TIL SELVSKADE

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Målgruppen er 13-17-årige unge og deres forældre, hvor den unge er plaget af tanker om selvskade og mindst én gang har udøvet direkte selvskade.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen er delvist et familieorienteret tilbud og delvist et individuelt samtaleforløb med den unge. I alt består forløbet af seks sessioner, som tager udgangspunkt i ERITA manualen. Forløbet formidler en forståelse af, hvad selvskaden kan være et udtryk for, samt hjælper den unge med at håndtere sine følelser på en mere hensigtsmæssig måde, således at selvskaden reduceres og den unge generelt kommer i øget trivsel og udvikling. Forløbet kan suppleres af en indsats i netværket, hvor den unges læringsmiljø inddrages, hvis det er meningsfuldt. Tilbuddet er en del af projektet, STIME, som du kan læse mere om på FKIntra her.
Kontaktperson for professionelle	Anne Zeuthen, psykolog I PPR, anze01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	• Forældrehenvendelse i den åbne rådgivning. • Henvi sning fra almen lægepraksis. • Via eksisterende sag i FBU. • Henvi sning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.

STIME: NÅR BEKYMRING ELLER TRISTHED FYLDER FOR MEGET

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Unge mellem 13-18 år, der har milde til moderate symptomer på angst og mild depression.
Beskrivelse af indsats	Problematikken må ikke være så svær, at de tilhører målgruppen for børne- og ungdomspsykiatrien. Børn eller unge, hvor der er andre psykiske lidelser til stede, som man kan være i tvivl om er den primære, er ikke i målgruppen. Vi tilbyder et forløb til unge, der kæmper med svære tanker og følelser. Formålet med forløbet er at vejlede den unge i at håndtere sine følelser på en måde, hvor tristhed og/eller bekymringer ikke kommer til at fylde for meget. Forløbet består af syv samtaler, som den unge og forældrene taler med en psykolog – sammen og hver for sig. Der er mulighed for inddragelse af skolen og supplerende indsats i læringsmiljøet. Tilbuddet er en del af projektet, STIME, som du kan læse mere om på FKintrā her.
Kontaktperson for professionelle	Gönül Sabedin, psykolog i PPR, gosa01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	• Forældrehenvendelse i den åbne rådgivning. • Henviſning fra almen praksis. • Via eksisterende sag i FBU. • Henviſning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.

STIME: NÅR TANKER OM KROP OG MAD FYLDER FOR MEGET

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	12-17 årige unge og deres forældre, hvor den unge har en høj kropsutilfredshed, er overoptaget af krop og/eller mad og/eller har adfærdssændringer ift. krop og mad. 10-12 årige kan tilbydes en netværksindsats, og/eller forældre kan tilbydes vejledende samtaler.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen er en familierapeutisk behandling, hvor den unge og forældrene deltager i en afklarende samtale samt fem sessioner sammen med en eller to psykologer. Disse kan evt. suppleres af en indsats i netværket. Formålet er at forebygge, at den unge udvikler en egentlig spiseforstyrrelse, som fx kræver behandling i psykiatrisk regi. Desuden er formålet at understøtte forældrenes mestring i forhold til at støtte deres barn i en sund udvikling samt at understøtte mestringsfølelse, motivation og give håb til familien gennem erfaringer med at kunne skabe positive forandringer. Tilbuddet er en del af projektet, STIME, som du kan læse mere om på FKIntra her.
Kontaktperson for professionelle	Hansine Schulz Beckmann, psykolog i PPR habe04@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	• Forældre-/ungehenvendelse i den åbne rådgivning • Henvi sning fra almen praksis • Via eksisterende sag i FBU • Henvi sning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.

MOTORIKHOLD

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn i førskolealderen og indskolingen med store motoriske vanskeligheder, som er afdækket i en ABC-test.
Beskrivelse af indsats	Motorikholdet træner ugentligt i én time, igennem 12 uger, og har fokus på leg og bevægelse. Motorikholdet ledes af en fysioterapeut og en ergoterapeut. Der arbejdes med både fin- og grovmotorikken, så børnene udvikler tegne/skrivegreb og forbedrer balance og koordineringsevne.
Kontaktperson for professionelle	Tina Borg Bruun, fysioterapeut i PPR, tibr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Børnene visiteres til tilbuddet af den fysio-/ergoterapeut, som barnet har kontakt med i skole eller dagtilbud.

astA: AUTISMETILPASSET ANGSTBEHANDLING

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3
Målgruppe	Børn og unge med angst/ængstelighed/bekymring, som samtidig har en autismspektrum-problematik/socialkognitive vanskeligheder. Cool Kids AST: 6-12 år Chilled AST: 13-17 år
Beskrivelse af indsats	Der er tale om et familiebaseret gruppeforløb på 10 sessioner baseret på kognitiv adfærdsterapi. I forløbet deltager 3-5 jævnaldrende børn/unge sammen med deres forældre. Vi tilstræber at skabe en stemning, der gør det muligt at tale åbent om børnenes/de unges udfordringer med angst, og hvordan det påvirker deres hverdag. Børnene/de unge møder andre børn/unge med lignende vanskeligheder og forældrene får mulighed for at udveksle erfaringer. Børn/unge og forældre lærer konkrete metoder og strategier at kende, der gør det lettere at overvinde og håndtere angst og bekymring.
Kontaktperson for professionelle	Marie Lønstrup, projektleder, malo01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	• Forældrehenvendelse i den åbne rådgivning. • Henvi sning fra almen lægepraksis. • Via eksisterende sag i FBU. • Henvi sning fra familieafdelingen efter servicelovens § 11.

FOREGRIBENDE
INDSATSER

TRIN 4

FALKONERGÅRDEN – SÆRLIGE FORMÅLSPLADSER OG BASISPLADSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 3 (FORMÅLSPLADSER) OG TRIN 4 (BASISPLADSER)
Målgruppe	Børn der visiteres til Falkonergården er alle børn med forskellige udviklingsforstyrrelser. Det kan være børn med autismespektrumforstyrrelser eller mistanke herom. Børn med ADHD, børn med sensoriske vanskeligheder, stressrelaterede vanskeligheder eller store indlæringsvanskeligheder. Børn der er født døve eller med nedsat hørelse med Cochlear implant.
Beskrivelse af indsats	Falkonergården har 110 børn i alt, fordelt på tre vuggestuegrupper og fem børnehavegrupper. I alt 21 særlig formålspladser til børn fra 2 år og 10 måneder - 6 år. Heraf 17 Pladser med særligt formål á 15 timer pr. plads og fire Basispladser á 25 timer pr. plads. Børn på pladser med særligt formål og basispladser er inkluderet i de fem børnehavegrupper, hvor antallet af børn på stuen ikke overstiger højst 15 børn pr. gruppe. Personalet arbejder med en høj grad af struktur og arbejder dagligt med alternativ kommunikation, tegn til tale, visuel guidning og boardmaker. Vi arbejder dagligt med Intensive Interaction. Børn, der visiteres, forventes at kunne udvikle sig og profitere af det givne tilbud, samt at kunne drage nytte af spejling i almengruppen og de værktøjer der bliver givet ved dette. Personalet udarbejder individuelle handleplaner i samarbejde af primærpædagog, ressourcepædagog, ledelse, og i nogle tilfælde i samarbejde med PPR team.
Kontaktperson for professionelle	Børnehuset Falkonergården Falkoner alle 130 2000 Frederiksberg Telefon: 3539 5555 Mail: post@bh-falkonergaarden.dk Leder: Marianne Lund.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

X-GRUPPEN: OPMÆRKSOMHEDSFORSTYRRELSER M.M.

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Normalt begavede elever 0. - 6. klassetrin med opmærksomhedsforstyrrelser, perceptuelle eller motoriske forstyrrelser.
Beskrivelse af indsats	X-gruppen tilbyder specialpædagogisk støtte og undervisning i tilknytning til almenmiljøet. Eleverne undervises på mindre (aldersintegrerede) hold, og undervisnings- og fritidsdelen tilrettelægges med god mulighed for, at eleven i stigende grad integreres i det almene miljø. Der arbejdes med autismevenlig pædagogik og med gode muligheder for at skærme periodevis. Foruden specialundervisning arbejdes der med fokus på inddragelse af hjemmet.
Kontaktperson for professionelle	Helle Frederiksen, pædagogisk leder på Lindevangskolen. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, Fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via skolevisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 med baggrund i en Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

C-SPORET: GENERELLE INDLÆRINGSVANSKELIGHEDER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Elever i 0. - 6. klassetrin med generelle indlæringsvanskeligheder og som hovedregel inkluderet i almindelig klasse med støtte.
Beskrivelse af indsats	C-sporet tilbyder specialpædagogisk støtte og undervisning inden for eller i tilknytning til almenmiljøet. Undervisnings- og fritidsdelen tilrettelægges som udgangspunkt i, at eleven deltager i det almene miljø med tilpasset støtte.
Kontaktperson for professionelle	Lene Gjørl, pædagogisk leder på Søndermarksskolen. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via skolevisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 med baggrund i en Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

T-SPORET: TALE- OG SPROGVANSKELIGHEDER

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Normaltbegavede børn i indskolingsalderen (0. -2. klassetrin) med tale- og sprog vanskeligheder.
Beskrivelse af indsats	T-sporet er et fuldtidsskoletilbud, hvor de pædagogiske og undervisningsmæssige aktiviteter er tilrettelagt med henblik på at støtte barnets talesproglige udvikling. T-sporet er placeret på Skolen på La Cours Vej i forbindelse med skolens indskolingsafdeling. Der undervises i den gældende fagrække og med udgangspunkt i Fælles Mål for 0. - 2. klasse. Tale/sprogklassen har et tæt samarbejde med almenklasserne og læsekompetencecentret og PPR's tale-høre konsulenter yder faglig sparring og vejledning. Der sker en løbende udslusning til almenklasse på Skolen på La Cours Vej.
Kontaktperson for professionelle	Irene Hastrup, skoleleder på Skolen på La Cours Vej. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, Fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via skolevisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 med baggrund i en Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

UNGEGRUPPERNE

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Elever med adfærdsmæssige, socio-emotionelle eller psykiske vanskeligheder, 7.- 10. klassetrin.
Beskrivelse af indsats	Ungegrupperne er et aldersintegreret tilbud med mulighed for at skabe et skærmet undervisningsmiljø i tæt kontakt til almenområdet. Ungegrupperne har fokus på at skabe et lærings- og fritidstilbud, der spejler sig i skolens særlige ungdomsmiljø som overbygningsskole. Der samarbejdes med det almene undervisningsmiljø på Tre Falke Skolen.
Kontaktperson for professionelle	Brian Jørgensen, skoleleder på Tre Falke Skolen. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen. Mette Anker læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via skolevisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 med baggrund i en Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

FAMILIEBEHANDLING FOR BØRN, UNGE OG DERES FAMILIER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Familier med børn op til 18 år. Børn, unge og forældre i udsatte positioner, som ofte er udfordrede på flere livsområder og derfor har brug for en helhedsorienteret indsats. Familier som oplever mere komplekse problemstillinger og relationelle vanskeligheder, der påvirker barnets/den unges trivsel. Der kan fx ses problemer i forbindelse med svære skilsmisser og samlivsproblemer, vold i hjemmet, psykisk sygdom eller misbrugsproblematikker. Eller det kan være børn, der oplever problemer med skoleværing, ensomhed, udadreagerende adfærd, koncentrations- og selvværdsproblematikker og børn med diagnoser.
Beskrivelse af indsats	Formålet med familiebehandlingen er at understøtte familierne i at nå de mål, der fastsættes af familie og sagsbehandler ved opstarten. Der arbejdes typisk med flere og forskellige problemstillinger i en kombination af forskellige typer af behandlingsindsatser/metoder. Målet er ofte, at understøtte forældrekompetencen og styrke forældre-barn relationen, herunder hjælp til at bryde de negative mønstre, – og vejledning og konkrete redskaber til, hvordan de kan støtte deres barn til bedre trivsel og udvikling. I arbejdet kan følgende elementer indgå: familiesamtaler, forældresamtaler, familieaktiviteter, video-baserede interventioner, gruppeforløb og bringe familier sammen i flerfamilieinterventioner. Vi inddrager altid netværket omkring børnene; lærere, pædagoger, bedsteforældre og andre vigtige voksne i børnenes liv. Indsatsen kan foregå både i familiens eget hjem og/eller i lokaler på Bülowsvej for Børn og Familier. Indsatsen evalueres løbende på opfølgningsmøder med barnets sagsbehandler. Der udarbejdes skriftlige opfølgningsnotater.
Kontaktperson for professionelle	Bülowsvej for Børn og Familier Bülowsvej 22, 1870 Frederiksberg Telefon 3378 0040 www.bulowsvej.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

SKOLEFRAVÆR: FRISK START

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Elever med truet skolestabilitet.
Beskrivelse af indsats	Truet skolestabilitet karakteriserer elever, der er svære at fastholde i folkeskolen, har højt fravær, pludseligt opstået fravær, eller elever der på anden måde er i risiko for at miste tilknytningen til en almindelig skolehverdag. Intensive forløb, hvor vi arbejder med netværket. Et forløb kan f.eks. indeholde netværksarbejde, sparring til skole/skoleledelse, intervention i klassen, hjemmebesøg, samtaler med barnet/den unge, samtaler med forældre og familiebehandling. Forløbene varer typisk 3-4 måneder plus efterværn, og vi samarbejder altid to medarbejdere fra fællesrådgivningen om en sag. For at lykkes med indsatserne er det afgørende, at skolen har mulighed for at afsætte ekstra tid og ekstra ressourcer til at mødes med de fagprofessionelle og familien.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, Sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Skoleleder henvender sig på fbu@frederiksberg.dk med henblik på visitation.

PPR'S BØRNETERAPI

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Børn og unge 0-18 år med midlertidige eller varige store motoriske vanskeligheder og funktionsnedsættelser samt børn og unge med et lægefagligt vurderet behov for ambulant genoptræning efter operation.
Beskrivelse af indsats	PPR's Børneterapi tilbyder fysio- og ergoterapeutisk undersøgelse, træning/behandling samt genoptræning. Forløbene kan sammensættes, så der tilbydes enten fysio- eller ergoterapeutisk træning/behandling eller begge dele. Sideløbende med træning/behandling tilbydes der efter behov samarbejde med forældre, pædagogisk personale i skole/dagtilbud samt familieafdelingen. Såfremt der ikke foreligger en undersøgelse af barnets behandlingsbehov fra eksempelvis sygehus på henvisningstidspunktet, kan Børneterapien udarbejde en sådan.
Kontaktperson for professionelle	Tina Borg Bruun, fysioterapeut i PPR, tibr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingen kan henvise efter servicelovens §§ 11.4, 11.7 og 44. Frederiksberg Sundhedscenter kan henvise efter sundhedslovens §140.

BØRNEGRUPPE FOR ANBRAGTE BØRN

Placering på indsatsstrappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Børn anbragt i plejefamilie mellem 9-14 år.
Beskrivelse af indsats	Gruppeforløb på mellem 5-8 børn, fordelt på to grupper 9-11 år eller 12-14 år. Gruppen mødes 10 gange af to timer, sammen med to psykologer. Hvert møde tager udgangspunkt i et tema, der både er konkret koblet til at bo i en plejefamilie, men også temaer, der berører alle børn, men hvor det at bo i en plejefamilie kan have betydning for, hvordan barnet oplever det. Børnene i gruppen er også selv med til at bestemme, hvilke temaer der tages op, eller om nogle temaer har brug for mere tid. Børnegruppen starter, når der er tilmeldt 5-8 børn. Der er udarbejdet en beskrivelse af gruppen, som kan udleveres til plejebørn og plejeforældre. Der udarbejdes sammen med børnene en skriftlig tilbagemelding til plejeforældrene med børnenes gode råd til plejeforældrene.
Kontaktperson for professionelle	Kenn Scheibel, kesc01@frederiksberg.dk og Mette Dalgaard, meda02@frederiksberg.dk, psykologer i FUR.
Adgang til indsats	Henvielse fra familieplejekonsulent i samarbejde med børnesagsbehandler efter drøftelse med børnenes plejeforældre.

PSYKOLOGBEHANDLING – ANBRAGT BARN MED NETVÆRK

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Anbragte børn og deres netværk, når der er tegn på mistrivsel eller manglende udvikling hos barnet, og hvor der er behov for, at plejefamilien som helhed arbejder intensivt med forståelsen af barnet og af, hvordan de som familie bedst støtter barnet.
Beskrivelse af indsats	Baggrunden for henvisningen kan eksempelvis være flytning fra en plejefamilie til en ny plejefamilie, kriser opstået i enten plejefamilie eller barnets biologiske familie, ændringer i livsfaser f.eks. at gå fra barn til ung og temaer omkring tilhørsforhold og identitet, hvor plejeforældrenes indsats er afgørende for at sikre barnets trivsel. Tilbuddet omfatter intensiv behandling og netværksarbejde over længere tid for at sikre, at barnet kommer i bedre trivsel og udvikling og/eller for at undgå at plejeforholdet bryder sammen. Indsatsen kræver ofte et tæt samarbejde med andre professionelle i sagen, hvorfor der altid afholdes et fælles opstartsmøde og opfølgende statusmøder med sagsbehandler og henviste.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvises af familieafdelingen efter § 52.3.7. Henvielse sendes til fbu@frederiksberg.dk

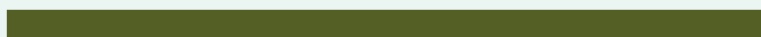
PSYKOLOGISK FAMILIEBEHANDLING – INTENSIV

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Børn og unge i mistrivsel, hvor familieafdelingen gennem en § 50 undersøgelse har afdækket et særligt behov for støtte.
Beskrivelse af indsats	Familiebehandling der er fokuseret på en defineret problemstilling, som kan være kompleks. Såfremt der er flere samtidige problemstillinger i spil, er behandlingen af disse prioriteret i samarbejde med sagsbehandler. At familiebehandlingen er intensiv, refererer til mødehyppighed og til en forventning om, at indsatsen er længerevarende (mere end 10 samtaler). Der arbejdes med samtaler, videovejledning og netværksmøder i forskellige konstellationer og kombinationer. Forældrearbejde kombineres f.eks. med sideløbende individuelt arbejde med barnet/den unge. I behandlingen arbejdes der som regel med relevant privat og/eller professionelt netværk.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, Sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvielse fra familieafdelingen efter servicelovens § 52.3.3.

PSYKOLOGISK BØRNE- OG UNGEUNDERSØGELSER

Placering på indsatsstappen	FOREGRIBENDE INDSATS, TRIN 4
Målgruppe	Børn og unge mellem 0 og 18 år, hvor der er behov for en særlig afklaring af barnets/den unges udviklingsmæssige behov, som ikke vurderes at knytte sig direkte til barnets eller den unges familie eller øvrige kontekst.
Beskrivelse af indsats	Undersøgelser aftales med sagsbehandler i familieafdelingen og tilrettelægges ud fra de særlige spørgsmål som familieafdelingen ønsker at få belyst. Undersøgelser varer almindeligvis mellem tre og fire måneder.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingen henviser efter servicelovens § 50.5. Henvisning sendes til fbu@frederiksberg.dk

INDGRIBENDE
INDSATSER
TRIN 5

VIDTGÅENDE SPECIALTILBUD (MAGNOLIAHUSET)

Placering på indsatsstrappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 5
Målgruppe	Børn fra 0 - 6 år med vidtgående kommunikations- og sanseintegrationsudfordringer. Det kan være børn med autismespektrumforstyrrelser, børn med forskellige syndromer, ADHD eller andre diagnoser og komorbide lidelser. Det kan også være børn uden diagnoser, som er forsinkede i deres udvikling.
Beskrivelse af indsats	Magnoliahuset har 34 pladser og er delt op i to afdelinger, hvor de 10 pladser primært er for børn med varige motoriske/fysiske funktionsnedsættelser. De øvrige 24 pladser er for børn med vidtgående specialpædagogiske behov. På grund af børnenes udviklingsmæssige vanskeligheder, er det nødvendigt med en høj grad af struktur og visualisering i børnenes dagligdag. Det pædagogiske arbejde tilrettelægges i tæt samarbejde med PPR. I den pædagogiske praksis bruger personalet bl.a. disse redskaber: konkrete, PECS, foto, boardmaker symboler, tegn til tale, dagstavler, elektroniske hjælpemidler. Magnoliahuset bidrager også med sparring, videndeling, rådgivning og vejledning til institutioner, konsulenter og personaler i Frederiksberg kommune.
Kontaktperson for professionelle	Magnoliahuset Borgmester Fischersvej 9 2000 Frederiksberg Telefon: 3821 1780 Mail: magnoliahuset@frederiksberg.dk Leder: Susanne Grant.
Adgang til indsats	Børn skal visiteres gennem visitationsudvalget, der mødes en gang om måneden undtagen i juli. Der er revisitation to gange om året. Spørgsmål vedrørende visitation kan rettes til dagtilbudsafdelingen på telefon 3821 0066.

SKOLEN VED NORDENS PLADS – SPOR 1

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 5
Målgruppe	Børn 0 - 10. klassetrin med psykiske og fysiske handicaps (forsinket kognitiv udvikling og med komorbiditet som fx autisme, opmærksomhedsforstyrrelser, motoriske og perceptuelle forstyrrelser) og deraf specifikke og generelle indlæringsvanskeligheder.
Beskrivelse af indsats	Spor 1 tilbyder specialiserede læringsmiljøer, der integrerer elevernes behov for bl.a. • motoriske og sansemæssige stimulering. • skærmet læringsmiljø. • autismerelateret pædagogik. • hjælpemidler ift. afhjælpning af fysiske handicaps. • ressourcer til personlig pleje og omsorg. Der samarbejdes med alle fagområder i PPR.
Kontaktperson for professionelle	Per Mikkelsen, skoleleder på Skolen ved Nordens Plads. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via skolevisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 på baggrund af en Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

SKOLEN VED NORDENS PLADS – SPOR 2

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 5
Målgruppe	Normalt begavede elever 0. - 10. klassetrin med gennemgribende udviklingsforstyrrelser inden for forestillingsevne, kommunikation og socialt samspil, typisk en autismespektrumdiagnose.
Beskrivelse af indsats	Spor 2 tilbyder specialiserede læringsmiljøer, der integrerer elevernes behov for bl.a. • Motorisk og sansemæssig stimulering. • Mulighed for skærmede fysiske rammer. • Autismerelateret pædagogik. • Understøttelse af elevens adgang til almene fællesskaber gennem samarbejde med alment skole og adgang til fritidstilbud i lokale klubber og foreninger. • Særligt udskolingsmiljø, Nordlys, med fokus på at gøre eleven klar til eksamen og tilbageslutning til mere almene skole- og ungdomsuddannelsesmiljøer.
Kontaktperson for professionelle	Per Mikkelsen, skoleleder på Skolen ved Nordens Plads. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR, fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, Skoleafdelingen. Mette Anker, læse- og specialundervisningskonsulent i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via skolevisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 på baggrund af Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

SKOLEN VED NORDENS PLADS – SPOR 3

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 5
Målgruppe	Elever 0. - 10. klassetrin med socio-emotionelle og/eller psykiske vanskeligheder, fx store perceptuelle vanskeligheder, angsttilstande og OCD. Eleverne har behov for dagbehandling.
Beskrivelse af indsats	Spor 3 tilbyder dagbehandling med integreret læringsmiljøer, hvor en samlet indsats med skole, familie, sagsbehandler og psykiatri kan iværksættes med udgangspunkt i en behandlingsplan. For børn og unge i målgruppen for dagbehandling er det vurderet, at de ikke gennem specialundervisning alene kan bringes i en faglig udvikling, som afspejler deres kognitive potentiale. Foruden specialundervisning arbejdes der med et udvidet skole-hjemsamarbejde i form af støttekontakt funktioner og en tværfaglig indsats, da familiens samlede funktionsniveau har stor betydning for disse børn og unges muligheder for læring.
Kontaktperson for professionelle	Per Mikkelsen, skoleleder på Skolens ved Nordens Plads. Hanne Plambæk, afdelingsleder i PPR Fællesrådgivningen Frederiksberg. Anne Bjerregaard Sinding, sektionsleder i skoleafdelingen.
Adgang til indsats	Der visiteres via fællesvisitationsudvalget efter folkeskolelovens §20.2 og serviceloven § 52.3.3. Der skal foreligge en børnefaglig undersøgelse, der peger på behov for dagbehandling.

DØGNFAMILIETILBUD FOR BØRN OG DERES FORÆLDRE

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 5
Målgruppe	Gravide, enlige forældre og par med barn (børn), hvor der er bekymring for barnets udvikling og trivsel. Ofte er der tale om familier med komplekse og sammensatte problemstillinger, eksempelvis omhandlende et højt konfliktniveau i samsillet, kontaktvanskeligheder, psykisk sygdom, misbrug, skolevægning mv.
Beskrivelse af indsats	Døgntilbuddet tilbyder en forbyggende og behandlende indsats, hvor familier indskrives med henblik på udredning og behandling af forholdene omkring barnets og familiens aktuelle støtte- og udviklingsbehov. Udredning og behandling ses som et kombineret forløb. Udredning omhandler afdækning af barnets ressourcer og udviklingsmæssige behov samt afdækning af forældrenes kompetencer og forandringspotentiale. Behandling giver forældrene indsigt i barnets ressourcer, vanskeligheder og behov samt at styrke forældrekompetencen og give nye handlemuligheder. Et behandlingsforløb kan tilrettelægges således, at indsatsen bliver både intensiv, kontinuerlig og målrettet. I arbejdet med gravide og forældre til spædbørn, kan tilbuddet skabe en ramme for en intensiv indsats med det mål at forebygge omsorgssvigt.
Kontaktperson for professionelle	Bülowsvej for Børn og Familier Bülowsvej 22, 1870 Frederiksberg Telefon 3378 0040 www.bulowsvej.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

FORÆLDREKOMPETENCEUNDERSØGELSE

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 5
Målgruppe	Børn/unge, som ikke trives og udvikler sig, som de skal, og hvor sagsbehandler har brug for mere viden for at kunne tage stilling til indsatsen. Målgruppen omfatter også børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Målgruppen er desuden kommende forældrepar/mor, hvor det skal afdækkes, om omsorgen for det kommende barn kan varetages tilstrækkeligt.
Beskrivelse af indsats	En forældrekompetenceundersøgelse i FUR varer 2-6 måneder alt efter omfanget af undersøgelsen. Der afholdes altid et arbejds møde med sagsbehandler ved henvisningen, hvor der i samarbejde formuleres konkrete undersøgelsesspørgsmål. Disse skal sikre, at psykologerne undersøger præcist det, som familieafdelingen har brug for at vide mere om, samt at forældrene er informeret om, hvad der skal vurderes, og hvad de skal udvikle for at mindske bekymringen for deres forældrekompetence. Undersøgelsesspørgsmålene omhandler typisk en eller flere af nedenstående tematikker, der skal sættes i relation til barnets generelle og/eller særlige behov: • Tilknytningen mellem barn og forælder samt forælderens evne til indlevelse i barnets perspektiv og behov. • Forælderens egne ressourcer og sårbarheder samt evne til at ændre sig selv og sin situation ved ny viden om barnets behov. • Forælderens praktiske og fysiske forældreskab – evnen til at skabe stabile rammer for omsorg. • Forælderens evne til at samarbejde med både privat og professionelt netværk omkring barnet. Undersøgelsen tager udgangspunkt i de aftalte spørgsmål og baseres på information fra sagsakter samt samtaler, kliniske interviews, psykologiske tests, information fra netværket samt observationer af samspillet mellem barn og forældre. Herudover bør der ifølge Socialministeriets retningslinjer udformes en psykologisk børneundersøgelse som del af forældrekompetenceundersøgelsen, medmindre der foreligger en aktuel psykiatrisk eller psykologisk udredning af barnet eller der kan redegøres for, hvorfor barnet ikke undersøges. I FUR arbejdes med intervenierende undersøgelsesmetode. Det betyder, at vi i forløbet afprøver forældrenes udviklingspotentiale i forhold til de specifikke bekymringer, der er for deres forældrekompetence – sammenholdt med de generelle eller særlige udviklingsbehov, barnet har. Dermed får undersøgelsen en prognostisk karakter i forhold til forældrenes udviklingspotentiale – og kan ofte bidrage i sagen længere ud i fremtiden end en traditionel forældrekompetenceundersøgelse.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, Sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning fra familieafdelingen.

INDGRIBENDE
INDSATSER
TRIN 6

UNGDOMSSANKTIONSKOORDINATOR

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Unge mellem 15-17 år som har begået alvorlig kriminalitet, er idømt en ungdomssanktion og skal tilknyttes en ungdomssanktionskoordinator.
Beskrivelse af indsats	Koordinatoren vil møde den unge i retten, straks efter domsafsigelsen. Koordinatoren vil fungere som kontaktperson og følge den unge gennem alle tre faser i ungdomssanktion. Foruden rollen som kontaktperson skal koordinatoren sikre, at der udarbejdes en handleplan, samt at de aftalte tiltag bliver effektueret, samt sikre sammenhæng mellem faserne i ungdomssanktionen. Koordinatoren fungerer både som kontrollant og samarbejdspartner for sagsbehandler og institutioner, samt som den unges talerør. Indsatsen tager altid udgangspunkt i den enkelte unge og dennes families situation og ønske om udvikling og forandring. Der arbejdes med en helhedsorienteret, støttende og kvalificerende indsats for at skabe en forandringsproces for barnet/den unge og familien, så der skabes mulighed for at sikre barnet/den unges fortsatte trivsel og udvikling, uden støtte.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomscentret Allégården Frederiksberg Alle 48 1820 Frederiksberg Telefon 3322 7401 www.allegarden.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

ANBRINGELSE PÅ HYBELAFDELING OG EFTERVÆRN

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Børn og unge ml. 16-22 år, hvor den unge af forskellige årsager har behov for særlig voksenstøtte i overgangen til voksenlivet.
Beskrivelse af indsats	De unge, der er anbragt på hyblerne, skal være under uddannelse eller i arbejde. Indsatsen tager altid udgangspunkt i den unges situation og ønske om udvikling og forandring. Der arbejdes med en helhedsorienteret, støttende og kvalificerende indsats med henblik på at sikre, at den unge er i trivsel og udvikling og kommer til at klare sig uden støtte. Der er i indsatsen fokus på: • At støtte til en sammenhængende struktur i hverdagen. • At aflæse og forstå egne og andres intentioner og motiver. • At støtte den unge i at indgå i sociale sammenhænge fx i skole, og med søskende, kammerater, fritidstilbud mm. • Praktisk støtte til at leve et alderssvarende liv, med alt hvad det indebærer af: transport, døgnrytmer, oprydning, indkøb mm. • At tilbyde rådgivning og vejledning om nye handlemuligheder. • At tale om udfordringer på en hensigtsmæssig og løsningsorienteret måde.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomscentret Allégården Frederiksberg Alle 48 1820 Frederiksberg Telefon: 3322 7401 www.allegaarden.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

ANBRINGELSE PÅ SELVSTÆNDIG HYBELAFDELING OG EFTERVÆRN

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Unge i alderen fra 16 år op til og med 22 år, der har behov for særlig støtte. Der er ofte tale om unge, der kommer fra en anden anbringelse.
Beskrivelse af indsats	Formålet er at give den unge særlig støtte i forbindelse med forberedelsen til overgangen til et selvstændigt og selvforsørgende voksenliv i egen bolig. Den unge modtager individuel støtte, der tager udgangspunkt i familieafdelingens handleplan og et helhedssyn på udvikling af kompetencer i forhold til at kunne klare en selvstændig tilværelse på sigt uden støtte. Der er særligt fokus på at sikre og understøtte selvstændighed i forhold til: • Stabilitet i forhold til skole, uddannelse og job. • Botræning. • Understøtte, udvikle og fastholde kontakten og relationen til familie og netværk. • Økonomi. • Udvikling af sociale kompetencer og færdigheder.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomspensionen Jens Jessens Vej 12, 2000 Frederiksberg Telefon 3871 5213 www.Jensjessensvej.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

ANBRINGELSE I EKSTERN LEJLIGHED OG EFTERVÆRN

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Unge mellem 16-22 år, hvor den unge af forskellige årsager har behov for særlig voksenstøtte i overgangen til voksenlivet.
Beskrivelse af indsats	Indsatsen tager altid udgangspunkt i den enkelte unges situation og ønske om udvikling og forandring. Der arbejdes med en helhedsorienteret, støttende og kvalificerende indsats med henblik på at understøtte den unges fortsatte trivsel og udvikling, uden støtte. Der er i indsatsen fokus på: • At skabe en sammenhængende struktur i hverdagen. • At håndtere konflikter. • At aflæse og forstå egne og andres intentioner og motiver. • At støtte den unge i at indgå i sociale sammenhænge fx i skole, og med søskende, kammerater, fritidstilbud mm. • Praktisk støtte til at leve et alderssvarende liv, med alt hvad det indebærer af: transport, døgnrytmer, oprydning, indkøb mm. • At tilbyde rådgivning og vejledning om nye handlemuligheder. • At tale om udfordringer på en hensigtsmæssig og løsningsorienteret måde.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomscentret Allégården Frederiksberg Alle 48 1820 Frederiksberg Telefon 3322 7401 www.allegarden.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

AKUTANBRINGELSE, UNDERSØGELSE OG BEHANDLING

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Døgntilbud for børn i alderen 0-14 år. Børn, der mistrives i en grad, at der er risiko for længerevarende anbringelse, og hvor en adskillelse i en kortere periode er nødvendig. Børn, der på grund af akut opståede situationer, vurderes i åbenbar risiko eller forældrene er forhindret i at tage vare på omsorgen for barnet.
Beskrivelse af indsats	Tilbuddet Stuen tv. tilbyder observation og pædagogisk udredning samt behandling. Behandlingen retter sig mod hele familien. Indsatsen tilrettelægges i samarbejde med sagsbehandler, barn og forældre med udgangspunkt i målene for anbringelsen. Udredning: Den pædagogiske udredning afdækker barnets ressourcer, udviklingsmæssige behov samt potentiale for udvikling. Udredning udmunder i en udviklingsrapport, der giver konkrete beskrivelser af barnets aktuelle ressourcer og udviklingsmæssige behov. Behandlingsarbejde: Den behandlingsmæssige indsats retter sig mod at styrke barnets ressourcer, således at det udvikler sig følelsesmæssigt, kognitivt og socialt. Samtidig tilbydes forældrene hjælp, således at de bliver i stand til at støtte barnet i forbindelse med hjemgivelse. For alle børn gælder det, at der tilrettelægges en dagligdag så tæt på det normale som muligt. En væsentlig del af indsatsen er det tætte samarbejde med barnets forældre, øvrig familie samt det professionelle netværk.
Kontaktperson for professionelle	Bülowsvej for Børn og Familier Bülowsvej 22, 1870 Frederiksberg Telefon 3378 0040 www.bulowsvej.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

LÆNGEREVARENDE ANBRINGELSE FOR BØRN I ALDEREN FRA 8-22 ÅR – OG EFTERVÆRN

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Børn og unge i alderen fra 8 år til og med 22 år.
Beskrivelse af indsats	Tilbuddet henvender sig til børn, der har behov for en særlig tilrettelagt udviklingsstøtte i en længevarende periode af deres opvækst gennem en anbringelse i lokalmiljøet. Vi etablerer en udviklingsstøttende ramme med udgangspunkt i den enkeltes behov for forandring. Vi skaber et miljø, der danner mulighed for, at det enkelte barn i tryghed, kan bearbejde og udvikle egne ressourcer og kompetencer, samt få indsigt og afklaring i forhold til familie, skole og netværk. Vi bidrager til at udvikle og fastholde relationer til børnenes familier, venner og skolegang. Vi møder barnet og den unge med fokus på udvikling af kompetencer og ressourcer, set i relation til barnet/den unge selv, familie, skole, uddannelse og samfundet i øvrigt. Vi tilbyder forældrene samtaleforløb, hvor de støttes i at se deres barn i et nyt perspektiv og at være sammen med deres barn på nye måder. Vi tilbyder at støtte samværet mellem barn og familie.
Kontaktperson for professionelle	Josephine Schneiders Hus Rostrupsvej 3, 2000 Frederiksberg Telefon 3886 7732 www.j-schneider.dk/jsh
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

ANBRINGELSE UDENFOR HJEMMET – AKUT ELLER LÆNGEREVARENDE OG EFTERVÆRN

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Unge i alderen fra 14-18 år på anbringelsestidspunktet, der er udfordret af personlige, emotionelle, psykiske og/eller sociale vanskeligheder fx i forhold til skole og uddannelse.
Beskrivelse af indsats	De unge modtager individuel og særlig tilrettelagt støtte, der tager sit udgangspunkt i familieafdelingens handleplan. Vi har en dagligdag hvor skolegang og uddannelse indgår som en naturlig del af hverdagslivet. Vi har en tydelig og let aflæselig struktur med fokus på forudsigelighed og genkendelighed. Under indskrivning på Ungdomspensionen indgår den unge i og tilbydes: • Et samvær der er båret af respekt, interesse og autenticitet med relevante voksne, som tager ansvar for relationen og relationsdannelsen. • Omsorg, der understøtter trivsel og udvikling. • Hjælp til at udvikle sine sociale kompetencer. Familien og netværket inddrages i det løbende samarbejde og i udviklingen af relationen til den unge.
Kontaktperson for professionelle	Ungdomspensionen Jens Jessens Vej 12, 2000 Frederiksberg Telefon 3871 5213 www.Jensjessensvej.dk
Adgang til indsats	Familieafdelingens visitationsudvalg.

TILKNYTNINGSUNDERSØGELSE

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Anbragte børn og unge, hvor der er brug for en psykologisk helhedsvurdering af barnets/den unges tilknytning til sine plejeforældre/sit anbringelsessted.
Beskrivelse af indsats	Tilknytningsundersøgelsen kan bruges til at afdække grundlaget for, at anbringelsen videreføres af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets liv, eller om der kan indstilles til, at barnet adopteres til plejeforældrene med eller uden forældrenes samtykke. I samarbejde med sagsbehandler formuleres konkrete undersøgelsesspørgsmål. Tilknytningsundersøgelsen baserer sig på information fra sagsakter, en psykologisk undersøgelse af barnet, samtaler med plejeforældre, forældre, barnets netværk samt observationer af samspil mellem barnet og plejeforældrene. Plejeforældrene bliver ikke fuldt forældrekompetenceundersøgt, men deres muligheder for at støtte barnets generelle og evt. særlige udviklingsbehov samt kvaliteten af det relationelle miljø i plejefamilien vurderes. En tilknytningsundersøgelse i FUR varer 3-6 måneder alt efter omfanget af undersøgelsen. Der afholdes altid et arbejds møde med sagsbehandler ved henvisningen.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning fra familieafdelingen.

PROGNOSEVURDERING

Placering på indsatsstappen	INDGRIBENDE INDSATS, TRIN 6
Målgruppe	Forældre med et anbragt barn, hvor familieafdelingen overvejer bortadoption
Beskrivelse af indsats	Formålet med en prognoseundersøgelse er, at afdække grundlaget for, om et allerede anbragt barn kan indstilles til bortadoption med eller uden forældrenes samtykke. I prognoseundersøgelsen er der fokus på, om barnets forældre i en for barnet relevant fremtid vil blive i stand til at tage sig af barnet, om barnet har en særlig tilknytning til sine plejeforældre, eller om der er andre væsentlige hensyn til barnets behov, der taler for en adoption. Prognoseundersøgelsen baserer sig på information fra sagsakter, en fuld psykologisk undersøgelse af forældrene og i visse tilfælde barnet samt samtaler med evt. plejeforældre og barnets øvrige netværk. En prognosevurdering varer 2-6 måneder alt efter omfanget af undersøgelsen. Der afholdes altid et arbejds møde med sagsbehandler ved henvisningen. I samarbejde med sagsbehandler formuleres konkrete undersøgelsesspørgsmål, som skal sikre, at undersøgelsen afdækker de forhold, som familieafdelingen har behov for viden om, samt at forældrene er informeret om, hvad der skal vurderes.
Kontaktperson for professionelle	Søren Graff, afdelingsleder i FUR, sogr01@frederiksberg.dk
Adgang til indsats	Henvisning fra familieafdelingen. Henvisningen sendes til fbu@frederiksberg.dk

BILAG PKT. 6

Det Nationale Ledelsesprogram på Sundhedsområdet 2.0

Vejledning til sundhedsklyngernes udpegning af
forbedringsinitiativer og deltagere til Hold 2 i 2023-2024

Sundhedsklyngens tre opgaver

- Udvælge 1-3 forbedringsinitiativer, som tager udgangspunkt i væsentlige og fælles tværsektorielle/tværgående initiativer, - initiativer som I virkelig ønsker at rykke på til gavn for borgerne. Initiativet kan også være en uddybning af et initiativ, der blev arbejdet med på hold I
- Herefter udpeger klyngens medlemmer deltagere til de teams, der skal arbejde med forbedringsinitiativerne. Målgruppen er chefer og disses mellemledere
- Under forløbet følger sundhedsklyngen fremdriften i forbedringsinitiativerne

**Tilmeldingsfrist
31. marts 2023**

- Forbedring af tværsektorielt palliativt borgerforløb
- Forbedring af samarbejdet om borgere med dobbeltdiagnoser mellem psykiatri og kommune
- Optimering af aftalen om 72-timers udvidet behandlingsansvar
- Optimering af flow i fbm indlæggelse og udskrivelse

**Eksempler på
forbedrings-
initiativer fra
hold I**

Programmets baggrund

- Det Nationale Ledelsesprogram på Sundhedsområdet er en del af Det Nationale Kvalitetsprogram
- Programmet udvikles, afholdes og driftes af sundhedsområdets parter selv: Kommuner, Regioner og Almen Praksis
- Forbedringer af tværgående/tværsektorielle borgerforløb er omdrejningspunkt for deltagernes kompetenceudvikling
- Derfor er det sundhedsklyngernes opgave at udvælge fælles forbedringsinitiativer, og klynge-medlemmernes opgave at udpege deltagere
- Der er plads til 200 deltagere per hold per år, dvs i gennemsnit 12 deltagere per klynge i hovedstadsområdet
- Målgruppen er chefer og disses mellemledere samt repræsentanter fra almen praksis
- Deltagerne sammensættes af klyngen i et tværgående team, bestående af ledere som sammen skal lede forbedringen af et borgerforløb

Programmets formål

at klæde ledere fra sundhedsområdet på til datainformeret ledelse af forbedringsarbejde på tværs af regioner, kommuner og almen praksis med patient og borger i fokus

Programmets ambition – at skabe en national ‘VI’ bevægelse på sundhedsområdet

- Tværsektorielle/tværgående borger/patientforløb bliver styrket og forbedret
- Deltagerne opnår en større kapacitet til at lede forbedringer på tværs af sektorer og i egen organisation
- Styrkelse af kompetencer og tilgang for i fællesskab at arbejde med fremtidens velfærdsudfordringer
- Opmærksomhed på, at sundhed i bred forstand omfatter det fysiske, psykiske og sociale, det forebyggende og det sundhedsfremmende
- Deltagerne bliver klædt på til at være spydspidser for udbredelsen af en forbedringskultur, der skaber værdi for borgere/patienter og mere arbejdsglæde for personalet

Programmets finansiering

- Et budget på kr. 10 mio. per år over en 4-årig periode i 2022 – 2026 er aftalt i økonomiforhandlingerne.
- Budgettet finansierer drift af programmet med op til 200 deltagere per år
- Det er gratis for deltagerne at deltage på programmet (inkl. overnatning og forplejning)
- Afledte effekter i deltagernes hjemmeorganisationer finansieres lokalt
- Almen praksis kan frikøbes for tabt arbejdsfortjeneste, - enten som deltager på programmet eller ved frikøb ad hoc lokalt

Det Nationale Ledelsesprogram

- et 10-måneders forløb med fokus på ledelse af forbedringer i praksis

Februar-juni

September

Januar

Juni

Forudsætninger

Opgaver i sundhedsklyngen
Opgaver i egen organisation
Opgaver til programdeltager

Skab fundamentet!

Nationalt afsæt
Ledelse af forbedringsinitiativet
Formål og mål
Organisatorisk modenhed

Sæt holdet!

Ledelse på tværs
Identificering af centrale arbejdsgange
'The smaller Why'
Organisering af initiativet

Stil skarpt!

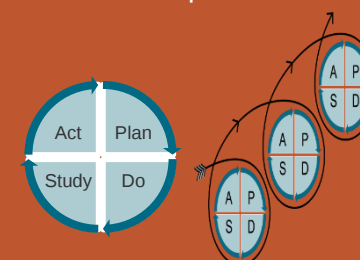
Ledelse af struktur og kultur
Syv workshops med metoder, værktøjer og debat
Konsolidering af tværgående organisering

Spring ud!

Joy in Work
Selvledelse
Fastholdelsesplan
Organisatorisk sammenhængskraft

Afprøvningsfasen

Ledelse af forbedringsarbejdet i lokal praksis

Spræng rammerne!

Resultater, inspiration og dialog
Opskalering og spredning
Organisatoriske sammenhænge

Borger/patientinddragelse

Ledelse på tværs af sektorer

Ledelse af struktur og kultur

Kalenderoversigt

2023

4.- 5. september **Læringstræf 1 – Skab fundamentet!**

Internat – Nyborg Strand Hotel, 5800 Nyborg

3.- 4. oktober **Læringstræf 2 – Sæt holdet!**

Internat - Nyborg Strand Hotel, 5800 Nyborg

Dato kommer **Læringstræf 3 – Stil skarpt!**

Eksternat – Comwell, Kolding, 6000 Kolding

Dato kommer **Læringstræf 4 – Spring ud!**

Eksternat – Comwell, Kolding, 6000 Kolding

2024

1. januar – 7. juni **Afprøvningsfasen**

Ledelse af forbedringsarbejdet i hjemmeorganisationen

6. juni **Læringstræf 5 – Spræng rammerne!**

Eksternat - Horsens FÆNGSLET, 8700 Horsens

Opsummering: Sundhedsklyngens tre opgaver

- Udvælge 1-3 forbedringsinitiativer, som tager udgangspunkt i væsentlige og fælles tværsektorielle/tværgående initiativer, - initiativer som I virkelig ønsker at rykke på til gavn for borgerne. Initiativet kan også være en uddybning af et initiativ, der blev arbejdet med på hold I
- Herefter udpeger klyngens medlemmer deltagere til de teams, der skal arbejde med forbedringsinitiativerne. Målgruppen er chefer og disses mellemledere
- Under forløbet følger sundhedsklyngen fremdriften i forbedringsinitiativerne
- Sundhedsklyngens sekretariat samler informationer om udvalgte initiativer og deltagere

**Tilmeldingsfrist
31. marts 2023**

Regioner

- Anne-Mette Bang Termansen, Chef for Ledelse og Organisation, Region Hovedstaden
- Dorthe Vilstrup Thomsen, Programchef, Region Sjælland
- Bente Høyer, HR-chef, Sygehus Lillebælt, Region Syddanmark
- Jens Ravnholt, Udviklingschef, Region Nordjylland
- Ditte Hughes, Vicedirektør, Koncern HR, Uddannelse, Udvikling og Arbejdsmiljø, Region Midtjylland

Kommuner

- Sten Kock-Hansen, Programchef for Velfærdsaftalen, Middelfart Kommune
- Bente Bach Poulsen, Sundheds- og myndighedschef Bente Bach Poulsen, Vesthimmerlands Kommune
- Jeanette Rokbøl, Ældrechef, Favrskov Kommune
- Martin Nordentoft Rasmussen, Chef for center for sundhed og pleje, Greve Kommune
- Kommunal repræsentant fra kommunerne i KKR-Hovedstaden

Sundhedsministeriet

- Eva Jensen, Kontorchef

Formandskab

Erik Jylling, Sundhedspolitisk direktør, Danske Regioner, Næstformand Nanna Skovgaard, Kontorchef, KL, Jonatan Schloss, Direktør Komponent

Programsekretariatet

Karen Ingerslev, Kontorchef, Region Midtjylland

Programledelsen har sit første møde 26. oktober 2022

Programledelsen vil mødes 3-4 gange per år

BILAG PKT. 7

1. Forslag til anvendelse af klyngemidler - Indsatser vedr. dosispakket medicin

24. februar 2023

Sagsnummer
2023-0017423

Dokumentnummer
2023-0017423-9

Arbejdsgruppen for udbredelse af dosispakket medicin, nedsat under politisk sundhedsklynge Byen, har fået til opdrag at udarbejde forslag til indsatser, der skal medvirke til, at flere borgere overgår til dosispakket medicin.

Kommunikation og information

Hvis vi skal i mål med at udbrede dosispakket medicin foreslår arbejdsgruppen, at der sættes massivt ind ift. at øge viden og kendskab til dosispakket medicin blandt de praktiserende læger, hospitalspersonalet samt det kommunale personale. Det kræver planlægning og en lang række kommunikationsindsatser – herunder udarbejdelse af film, e-learning, undervisning af læger, mulighed for rådgivning mv.

Samlet set foreslår arbejdsgruppen, at der afsættes **1,3 mio. kr.** til formålet.

Afprøvning af arbejdsgange

Der er brug for at kende hinandens arbejdsgange og betingelser ifm. borgerens forløb og situation, når det gælder den dosispakke medicin. Derfor er der brug for at udarbejde en række indsatser, således at vi kender sektorernes arbejdsbetingelser ifm. dosispakket medicin. Derfor skal der tilrettelægges og udvikles arbejdsgange, der kan medvirke til at styrke sektorens kendskab, således at vi blandt andet undgår, at borgere tages af dosispakket medicin ved sektorovergange og at når borgerens indlægges, så kan medicinen medbringes og anvendes på hospitalet.

Samlet set foreslår arbejdsgruppen, at der afsættes **0,5 mio. kr.** til formålet.

I alt lægger arbejdsgruppen op til, at politisk sundhedsklynge Byen afsætter **1,8 mio. kr.** til udbredelse af dosispakket medicin

Center for Sundhed og
Rehabilitering
Afdeling for det Nære
Sundhedsvæsen 2
Borups Allé 41
2200 København N

EAN-nummer
5798009290458

BILAG PKT. 7

2. Forslag til anvendelse af klyngemidler – Indlæggelser fra plejehjem

Politisk sundhedsklynge Byen godkendte i januar måned, at den faglige sundhedsklynge kan gå videre med foreslåede indsatser og afprøvninger med henblik på at forebygge unødvendige indlæggelser fra plejehjem.

Nærværende notat beskriver hvilke udgifter der forventes i forbindelse med afprøvninger af indsatser relateret til udviklingssamarbejdet mellem Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, almen praksis, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital og Akutberedskabet, som tilsammen udgør arbejdsgruppen og afprøvningerne i projektperioden i 2023.

Det forventes, at der vil være omkostninger for de aktører, der har aktiviteter som ligger udover, hvad der kan betragtes som opgaver inden for de eksisterende samarbejdsaftaler.

Dette drejer sig bl.a. om frikøb af medarbejdere fra f.eks. almen praksis til deltagelse i arbejdsgruppen, mødeaktivitet, koordinering, planlægning, analyse samt evaluering af afprøvninger. Derudover vil der skulle afsættes midler til frikøb af aktører, der er involveret i de konkrete afprøvninger af arbejdsgange.

Derfor anslås det, at der i afprøvningsperiode må afsættes **1,5** mio. kr.

24. februar 2023

Sagsnummer
2023-0051188

Dokumentnummer
2023-0051188-1